

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1961

SCB:s BIBLIOTEK
77. 07 25
ÖREBRO

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1962

INLEDNING

TILL

**Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1913-1963.**

1914-1934 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –
1935-1949 även med fransk parallelltitel: Agriculture et élevage du bétail
en ... – 1951-1963 med innehållsförteckning, sammanfattning samt
parallelltitel på engelska: Farming and stockraising in 1951, från 1952 och
framåt: Agriculture.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. –
Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.
Täckningsår: 1865-1911.

Efterföljare:

Jordbruksstatistisk årsbok / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. –
Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1965-. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1964-. – Publiceras elektroniskt fr.o.m. 2001 på
Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se, och fr.o.m. 2002 även på
Statistiska centralbyråns webbplats www.scb.se.

Översiktspublikationer:

Svensk jordbruksstatistik 200 år / Statistiska centralbyrån. – Stockholm:
Statistiska centralbyrån, 1999.

Jordbruket i siffror 1866-2007 / Jordbruksverket, Statistiska centralbyrån. –
Jönköping ; Stockholm, 2011. – (Sveriges officiella statistik).

Jordbruk och boskapsskötsel. År 1961. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
JORDBRUK MED BINÄRINGAR

JORDBRUK OCH BOSKAPSSKÖTSEL
1961

SCB:s BIBLIOTEK

77. 07 25

ÖREBRO

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STOCKHOLM 1962

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN

AGRICULTURE AND FISHERIES

AGRICULTURE

1961

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS

STOCKHOLM 1962

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

TILL KONUNGEN

Statistiska centralbyrån får härmed överlämna sin berättelse angående jordbruk och boskapsskötsel år 1961.

Stockholm den 24 april 1962.

Underdånigst

INGVAR OHLSSON

KNUT MEDIN

B. Malmås

	Sid.		Sid
Tab. M. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år	49	Tab. 12. Antal nötkreatur den 10 april och den 9 oktober 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland	82
Tab. N. Procentuell fördelning på olika storleksgrupper av arbetskraften i jordbruket i jämförelse med åkerarealens och brukningsheters fördelning	50	Tab. 13. Antal kor samt kalvar under 1 år med fördelning på åldersgrupper m. m. den 10 april och den 9 oktober 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland	83
Tab. O. I jordbruket den 3/6 1957, 2/6 1958, 1/6 1959, 1/6 1960 och 1/6 1961 sysselsatt arbetskraft över 15 år	51	Tab. 14. Antal svin den 10 april och den 9 oktober 1961 samt antal höns den 10 april 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland inom län och hushållningssällskapsområden	84
Tabeller		Tab. 15. Antal husdjur år 1961 på 100 hektar reducerad jordbruksareal	86
Tab. 1. Hela ägoviiddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, och antalet brukningsheter inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	54	Tab. 16. Antal svin den 8 januari 1962 i jämförelse med antalet den 9 januari 1961 och den 9 oktober 1961	88
Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	56	Tab. 17. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	89
Tab. 3. Åkerjordens användning, i procent, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	60	Tab. 18. Antal husdjur fördelat på olika storleksgrupper den 1 juni 1961, större riksområden och hela riket	90
Tab. 4. Åkerjordens användning, i hektar, år 1961 inom olika storleksgrupper, större riksområden och hela riket	62	Tab. 19. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år samt antal lejda arbetstimmar år 1960, storleksgruppsvis, inom huvudområden och hela riket	91
Tab. 5. Skörden per hektar, i kilogram, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	64	Tab. 20. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år samt antal lejda arbetstimmar år 1960, per 100 hektar åker, storleksgruppsvis, inom huvudområden och hela riket	92
Tab. 6. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961	68	Tab. 21. I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år den 3 oktober 1960, 10 april, 1 juni och 2 oktober 1961	93
Tab. 7. Åkerns och den naturliga ängens avkastning, i skördeenheter per hektar, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1961	72	Diagram	
Tab. 8. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1961	73	Diagram 1. Åkerjordens användning, i %, inom huvudområdena, år 1961	17
Tab. 9. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1961	74	Diagram 2. Åkerjordens användning, i %, inom olika storleksgrupper, år 1961	19
Tab. 10. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, den 1 juni 1961	78	Diagram 3. Arealerna för olika slag av stråsäd i procent av hela åkerarealen under tiden 1913—1961 (för perioden 1916—1960 femårsmedeltal)	20
Tab. 11. Antal kor, fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för pålägg och slakt, vid brukningsheter med över 2 hektar åker inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, den 1 juni 1961	80	Diagram 4. Skörden per hektar av höstvetete, höstråg, vårvete, korn, havre och blandsäd inom hela riket åren 1913—1961	27
		Bilagor	
		Formulär	94

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	•	Repetition
Intet finnes att redovisa	—	Magnitude nil
Mindre än $\left\{ \begin{smallmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{smallmatrix} \right\}$ av enheten	$\left\{ \begin{smallmatrix} 0 \\ 0,0 \end{smallmatrix} \right\}$	Magnitude less than half of unit employed
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	Data not available

Contents

Text	Page	Page	
Summary	XII	General crop index	35
I. Introduction	1	5. Areas sown in the autumn of 1961	36
II. The planning and carrying out of surveys	3	IV. Stock-raising	37
1. Acreage and livestock inventories and investigating the labour force	3	1. Livestock kept in 1961 compared with 1960	37
Sampling method	3	Horses	37
The size of samples	4	Cattle	38
Collection and processing of the material	5	Sheep	40
Reporting methods	6	Pigs	40
The number of non-respondents in the surveys	7	Poultry	43
The accuracy of the results	8	2. The number of livestock kept in different parts of the country	44
2. Reports on the year's crops and harvest	8	3. The number of livestock kept on farms in various size-groups	45
The collection and processing of the material	8	4. Number of livestock expressed in units of cattle	47
Reporting the results	9	V. The labour force in agriculture	48
The reliability of figures shown	10		
3. Other investigations etc.: sowings, keeping of boars and serving, other information	10		
III. Agriculture	11	Tables in text	
1. Types of land	11	Table A. The number and area of farms in the sample in 1961	5
2. Use of arable land	13	Table B. Use of arable land within different size groups in 1961, %	18
Areas under various types of crop in 1961, compared with 1960	13	Table C. The areas of different kinds of crop groups as percentages of the total area of arable land for the period 1913—1961	19
Use of arable land within different parts of the country	16	Table D. Yield per hectare of more important crops, in metric quintals, within major production regions in 1961	24
Use of arable land within various farm size-groups	17	Table E. Yield per hectare of different kinds of grain, in metric quintals, in major regions in 1961	25
Long-term development in use of arable land	19	Table F. The average annual yield per hectare for the years 1930/39, 1951/60, 1956/60 and yield per hectare for the year 1961 in metric quintals	26
The cultivation of certain kinds of meadow-hay seed in 1961	21	Table G. The average annual harvest for the years 1930/39, 1951/60 and 1956/60 and the total harvest for the year 1961, in metric tons	31
3. Sowings	21	Table H. Total crops in millions of crop units from arable land and natural pastures for the period 1957—1961	32
4. Size and quality of harvest	22	Table I. Weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre	33
Yield per hectare in 1961 compared with 1960	22		
Yield per hectare in various parts of the country	22		
Yield per hectare, 1913—1961	25		
Total harvest in 1961 compared with 1960	26		
Total harvest against the background of long-term development	30		
Crops expressed in crop units	30		
Quality of the harvest	33		

	Page
Table J. Number of cows by two age groups and number of calves intended for breeding and slaughter in 1961 and 1960	39
Table K. Number of boars and covered sows per month in 1957—1961	44
Table L. Number of livestock per 100 hectares of arable land by size groups of farms, as at 1st June 1961	46
Table M. Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture on 1st June 1961 as compared with 1st June 1960 . .	49
Table N. Distribution of the labour force in agriculture into groups of varying size as compared with the distribution of arable land and the number of farms, %	50
Table O. Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture on farms of more than 2 hectares (5 acres) of arable land for the period 1957—1961	51

Tables

Table 1. Distribution of the entire compass of land by separate types of land, in hectares, and number of farms, within county agricultural societies and natural farming regions in 1961	54
Col. 1: Regions. Col. 2: Arable land. Col. 3: Cultivated pasture. Col. 4: Other pasture. Col. 5: Forest. Col. 6: Other types of land. Col. 7: Total land area. Col. 8: Number of farms.	
Table 2. Use of arable land, in hectares, within county agricultural societies and natural farming regions in 1961	56
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes. Col. 12: Sugar beets. Col. 13: Fodder roots. Col. 14: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 15: Hay. Col. 16: Clover and grass seed. Col. 17: Green forage, silage and pasturage from temporary pasture land. Col. 18: Permanent pasturage. Col. 19: Winter rape. Col. 20: Spring rape. Col. 21: Turnip rape. Col. 22: Oil flax. Col. 23: Other oleiferous plants. Col. 24: Vegetables. Col. 25: Other crops. Col. 26: Fallow and temporarily untilled arable land. Col. 27: Permanently untilled arable land. Col. 28: Total.	

	Page
Table 3. Use of arable land within county agricultural societies and natural farming regions in 1961, %	60
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Rye. Col. 5: Barley. Col. 6: Oats. Col. 7: Mixed grain. Col. 8: Peas, dry edible. Col. 9: Fodder peas and vetches. Col. 10: All grain left to ripen for harvest. Col. 11: Potatoes. Col. 12: Sugar beets. Col. 13: Fodder roots. Col. 14: Green forage from grain and leguminous crops. Col. 15: Hay. Col. 16: Permanent pasturage. Col. 17: Other meadowland. Col. 18: Oleiferous plants. Col. 19: Other crops. Col. 20: Fallow and temporarily untilled arable land. Col. 21: Permanently untilled arable land. Col. 22: Total.	
Table 4. Use of arable land within different size groups and major regions, in hectares, in 1961	62
Table 5. Yield per hectare, in kilogrammes, within county agricultural societies and natural farming regions in 1961	64
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes. Col. 12: Sugar beets. Col. 13: Fodder roots. Col. 14: Winter rape. Col. 15: Spring rape. Col. 16: Winter turnip rape. Col. 17: Spring turnip rape. Col. 18: Oil flax. Col. 19: Hay from cultivated land. Col. 20: Field straw of winter grain. Col. 21: Field straw of spring grain. Col. 22: Field straw of leguminous plants.	
Table 6. Crops, in metric tons, within county agricultural societies and natural farming regions in 1961	68
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches. Col. 11: Potatoes. Col. 12: Sugar beets. Col. 13: Fodder roots. Col. 14: Winter rape. Col. 15: Spring rape. Col. 16: Winter turnip rape. Col. 17: Spring turnip rape. Col. 18: Oil flax. Col. 19: Hay from cultivated land. Col. 20: Field straw of winter grain. Col. 21: Field straw of spring grain. Col. 22: Field straw of leguminous plants.	

	Page		Page
Table 7. Crops from arable land and grass-land in crop units per hectare within county agricultural societies in 1961	72	over for breeding, Col. 8—9: Steers and heifers, 1 year old and over for slaughter, Col. 10—11: Calves under 1 year. Col. 12—13: Total head of cattle.	
Table 8. Average weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre, within county agricultural societies in 1961	73	Table 13. Number of cows and calves in April and October 1961 divided into age groups	83
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Spring wheat. Col. 4: Winter rye. Col. 5: Spring rye. Col. 6: Barley. Col. 7: Oats. Col. 8: Mixed grain. Col. 9: Peas, dry edible. Col. 10: Fodder peas and vetches.		Col. 1: Regions. Col. 2—3: Cows that have calved once. Col. 4—5: Cows that have calved 2—4 times. Col. 6—7: Cows that have calved 5—7 times. Col. 8—9: Cows that have calved 8 times and more. Col. 10—11: Calves under 1 year for breeding. Col. 12—13: Calves 3—12 months, for slaughter. Col. 14—15: Calves under 3 months for slaughter.	
Table 9. Quality of the harvest within county agricultural societies in 1961	74	Table 14. Number of hogs on 10th April and 9th October 1961 and number of poultry on 10th April 1961 in Götaland, Svealand and Gästrikland, within county agricultural societies	84
Col. 1: Regions. Col. 2: Winter wheat. Col. 3: Winter rye. Col. 4: Spring grain. Col. 5: Leguminous plants. Col. 6: Potatoes. Col. 7: Sugar beets. Col. 8: Fodder roots. Col. 9: Oleiferous plants. Col. 10: Hay. Col. 11: Field straw of winter grain. Col. 12: Field straw of spring grain.		Col. 1: Regions. Col. 2—3: Number of piggeries. Col. 4—5: Breeding hogs. Col. 6—7: Other hogs of 3 months and over. Col. 8—9: Pigs under 3 months. Col. 10—11: Total number of hogs and pigs. Col. 12: Poultry owners. Col. 13: Poultry hatched in 1959 and earlier. Col. 14: Poultry hatched in 1960. Col. 15: Chickens hatched in 1961. Col. 16: Total number of poultry and chickens.	
Table 10. Number of horses, cattle and sheep within county agricultural societies and natural farming regions in June 1961	78	Table 15. Number of livestock per 100 hectares agricultural land in 1961	86
Col. 1: Regions. Col. 2: Horses, 3 years old and over. Col. 3: Colts, 1 and 2 years old. Col. 4: Foals. Col. 5: Total number of horses. Col. 6: Bulls for breeding, 1 year old and over. Col. 7: Cows. Col. 8: Heifers, 1 year old and over for breeding. Col. 9: Steers and heifers, 1 year old and over for slaughter. Col. 10: Calves under 1 year. Col. 11: Total head of cattle. Col. 12: Sheep and lambs.		Col. 1: Regions. Col. 2: Horses. Col. 3: Cattle. Col. 4: Number of cows included in previous col. Col. 5: Sheep. Col. 6: Hogs. Col. 7: Units of cattle.	
Table 11. Number of cows divided into age groups and number of calves under 1 year for breeding and slaughter on farms of more than 2 hectares (5 acres) arable land within county agricultural societies and natural farming regions in June 1961	80	Table 16. Number of hogs on 8th January 1962	88
Col. 1: Regions. Col. 2: Cows that have calved once. Col. 3: Other cows. Col. 4: Total number of cows. Col. 5: Calves under 1 year for breeding. Col. 6: Calves under 1 year for slaughter. Col. 7: Total number of calves under 1 year.		Col. 1: County. Col. 2: Breeding hogs. Col. 3: First litter. Col. 4: Other sows in litter. Col. 5: Hogs of 3 months and over. Col. 6: Pigs under 3 months. Col. 7: Total number of hogs and pigs. Col. 8: Hogs bred for own consumption.	
Table 12. Number of cattle in April and October 1961	82	Table 17. Estimated number of units of cattle within county agricultural societies and natural farming regions in 1961	89
Col. 1: Regions. Col. 2—3 Bulls for breeding, 1 year old and over. Col. 4—5 Cows. Col. 6—7 Heifers, 1 year old and		Col. 1: Regions. Col. 2: Number of units of cattle.	
		Table 18. Number of livestock within different size groups and in major regions	90
		Table 19. Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture and number of paid working-hours	91

	Page		Page
Table 20. Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture and number of paid working-hours per 100 hectares arable land	92	Diagram 2. Use of arable land within different size groups in 1961, %	19
Table 21. Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture on farms of more than 2 hectares (5 acres) of arable land	93	Diagram 3. The areas of different kinds of grain as a percentage of the total area of arable land for the period 1913—1961 (for the period 1916—1960, five year average)	20
Diagrams		Diagram 4. Yield per hectare of winter wheat, winter rye, spring wheat, barley, oats and mixed grain in 1913—1961	27
Diagram 1. Use of arable land in major regions in 1961, %	17	Appendices	
		Forms	94

Summary

In the present publication an account is given of the final results of the acreage and livestock inventory as on the 1st of June 1961 and also of the estimated harvest of different crops in 1961. Further, figures are given showing the results of the census of hogs and poultry in April and the hog census in October 1961. All these surveys were carried out by the sampling method.

In comparison with the previous year 1961 land utilization was characterized by an increased area under fodder cereals, fodder plants, oleiferous plants, and by increased fallow land and untilled arable land, and by a reduced area under bread cereals and leguminous plants. The increased area under fodder cereals amounted to 40 200 hectares (3,6 %), under fodder plants to 16 100 hectares (1,1 %), and under oleiferous plants to 28 700 hectares (71,1 %). Fallow land and untilled arable land showed an increase of 30 100 hectares (11,9 %). In respect of the crops whose area was reduced, bread cereals showed a decrease of 92 700 hectares (20,9 %) and leguminous plants of 4 800 hectares (23,3 %).

As regards weather conditions and growth trends during the production year, the following may be mentioned. The rain in the late summer and autumn of 1960 complicated and delayed the sowing of winter cereals and oleiferous plants. In spite of these conditions, both winter cereals and oleiferous plants wintered satisfactorily. It was reported that the hay in the southern and central parts of the country had wintered well. Spring sowing could be carried out unusually early and growth during the spring and early summer was in general satisfactory. In the middle of July it was reported that the prospects were good for the 1961 harvest. Despite the rain and cold in the late summer, which, to some extent, hampered growth and did some damage, it was generally reported in the middle of October that

the harvest was good. An improvement in the weather during September and October enabled the harvest to be carried out under fairly good conditions.

According to the final harvest reports the total harvest of bread cereals is estimated at 997 400 tons, which is 5,3 % less than in the immediately preceding year. The fodder grain harvest is estimated at 2 924 300 tons, or 13,1 % more than in 1960. The yield from leguminous plants, 24 800 tons, fell short of last year's crop by 1,6 %. The harvest of potatoes, sugar-beets, and fodder roots represented a decrease over 1960 by 11,1 %, 17,1 %, and 10,8 % respectively. The total harvest of oleiferous plants amounted to 129 600 tons, which is 71,9 % more than in the previous year. The harvest of hay was 10,8 % greater than in 1960.

As regards crops with a greater total harvest than in 1960, the increase of spring wheat, barley, oats, spring rape, winter turnip rape, spring turnip rape, and white mustard was due both to an increased area and to a greater yield per hectare. The increased harvest of mixed grain and edible peas was only due to a higher yield per hectare. In respect of crops giving a smaller harvest than in 1960, a reduction in area was responsible in the case of winter wheat, rye, fodder peas and vetches, potatoes and oil flax. For sugar-beets and fodder roots the reduction was due to a decrease in area as well as to a lower yield per hectare.

The number of horses showed a continued decline (7,1 %) in 1961. As to cattle, the total number was 2,9 % higher than in the preceding year. Cows that had calved only once and heifers intended for breeding decreased in number. The other groups of cattle increased in number, bulls by 0,1 %, »other cows» by 0,5 %, steers and heifers intended for slaughter by 15,4 %, calves under one year intended for breeding by 7,2 %, and calves under one year intended for slaughter by 8,7 %. The

number of sheep and lambs, which showed an increase in 1959 and 1960 after a period of continual reduction since the middle of the 1940's, continued to increase in 1961, the figures being 9,6 % greater than in the immediately preceding year. The number of hogs and pigs increased by 6,2 %. This increase was chiefly apparent in the cases of boars and »other pigs». Fowls and chickens showed a decline in comparison with 1960 (1,9 %).

At the same time as the area survey, carried out on the 1st of June 1961, an

investigation was made into labour force in agriculture. The number of persons over 15 years engaged in agriculture amounted to 533 000, of whom 318 000 were men and 215 000 women. Of this entire number, farmers and members of their families comprised 456 000, permanent employees 40 000, and casual labour 37 000, thus a decline of 4,2, 3,3, and 11,3 % respectively. The total number of hours of hired labour amounted in 1960 to 123,5 million, this figure being 7,4 % less than in 1959.

The areas under different kinds of crops on arable land in 1961 (see also Table 2), compared with corresponding data for the years 1959—1960:

	Hectares			Per cent		
	1961	1960	1959	1961	1960	1959
Winter wheat	153 830	242 530	202 890	4,3	6,7	5,6
Spring wheat	121 060	95 940	111 820	3,3	2,7	3,1
Rye	75 010	104 130	97 010	2,1	2,9	2,7
Barley	358 060	322 820	316 820	9,9	9,0	8,8
Oats	567 990	557 610	536 270	15,8	15,5	14,9
Mixed grain	225 780	231 170	247 320	6,3	6,4	6,9
Peas, dry edible	9 180	10 960	8 540	0,3	0,3	0,2
Fodder peas and vetches	6 470	9 450	10 670	0,2	0,3	0,3
Green forage from grain and leguminous crops	46 270	59 740	55 220	1,3	1,7	1,5
Potatoes	109 690	124 270	118 840	3,0	3,5	3,3
Sugar beets	49 850	50 730	51 120	1,4	1,4	1,4
Fodder roots	22 700	25 180	25 940	0,6	0,7	0,7
Hay, tame	1 104 450	1 091 820	1 120 780	30,7	30,3	31,2
Yield of other meadows	366 720	349 750	347 380	10,2	9,7	9,7
Oleiferous plants	69 190	40 440	84 750	1,9	1,1	2,4
Other crops	28 200	28 020	23 020	0,8	0,8	0,6
Fallow and untilled arable land	283 490	253 380	239 550	7,9	7,0	6,7
Total	3 597 940	3 597 940	3 597 940	100,0	100,0	100,0

Yield per hectare and total crops for the entire country 1961 (see also Tables 5 and 6):

	Yield per hectare in kg			Total crops in metric tons	
	1961	1960	1959	1961	1960
Winter wheat	3 270	2 440	3 010	503 000	592 800
Spring wheat	2 550	2 410	2 010	309 160	230 810
Winter rye	2 500	2 230	2 210	180 030	223 430
Spring rye	1 660	1 500	1 130	5 170	6 160
Barley	2 770	2 620	2 100	990 060	846 800
Oats	2 380	2 110	1 470	1 354 180	1 175 620
Mixed grain	2 570	2 440	1 960	580 070	563 090
Peas, dry edible	1 440	940	1 400	13 250	10 310
Fodder peas and vetches	1 780	1 570	1 540	11 500	14 850
Potatoes	14 210	14 110	11 880	1 558 650	1 752 840
Sugar beets	40 100	47 600	33 900	2 000 690	2 413 730
Fodder roots	37 920	38 310	28 280	860 890	964 800
Hay, tame	4 310	3 930	3 140	4 758 340	4 294 270
Field straw of winter grain	2 960	2 640	2 680	668 190	904 910
Field straw of spring grain	2 250	2 130	1 510	2 868 080	2 580 720
Field straw from leguminous plants	1 640	1 540	1 310	25 590	31 460

XIV

Number of livestock in 1961; the data regarding horses, cattle and sheep relate to the 1st of June, the number of hogs and poultry as on the 10th of April

Horses	194 450
Cattle	2 574 870
Of which cows	1 302 500
* * bulls, 1 year old and over	25 010
* * heifers and steers, 1 year old and over	646 700
* * calves under 1 year old	600 660
Sheep and lambs	171 410
Hogs and pigs	2 033 530
Poultry and chickens	11 701 020

I. Inledning

Denna redogörelse har till syfte att lämna en statistisk översikt över förhållandena inom det svenska jordbruket under år 1961 på grundval av de olika undersökningar, som utförts av statistiska centralbyrån.

1. Den officiella jordbruksstatistiken

Enligt nuvarande organisation av den officiella jordbruksstatistiken¹ insamlas uppgifter om växtodling, boskapsskötsel m. m. genom dels allmänna jordbruksräkningar, dels årlig statistik och dels tillfälliga undersökningar.

De grundläggande uppgifterna om arealen för olika ägoslag och antalet brukningsenheter m. m. inom olika storleksgrupper och områden inhämtas vid allmänna jordbruksräkningar. Den första jordbruksräkningen verkställdes år 1927, och den följdes av liknande åren 1932, 1937, 1944, 1951 och 1956. En ny

¹ En fullständigare redogörelse för jordbruksstatistikens organisation t. o. m. år 1953 återfinnes i Statistisk Tidskrift 1953: 10.

jordbruksräkning har ägt rum under år 1961. Enligt den ursprungliga planen skulle jordbruksräkningar anordnas vart femte år i samband med de allmänna fastighetstaxeringarna. De längre tidsintervallerna före 1944 och 1951 års jordbruksräkningar sammanhängde med att fastighetstaxeringarna på grund av krisförhållandena blev uppskjutna i två år. Sedan år 1956 användes ett nytt system och jordbruksräkningarna verkställs ej i direkt anslutning till den allmänna fastighetstaxeringen.

För att belysa den årliga utvecklingen i fråga om odlingen av olika växtslag, antalet husdjur m. m. har sedan år 1950 enligt stickprovsmetodik utförts ett flertal olika undersökningar (se även tablå på sid. 7).

Sålunda har under år 1961 företagits i nedanstående tablå angivna stickprovundersökningar.

Dessutom redovisas i denna publikation uppgifter från extra svinräkningen i januari 1962, vilken utfördes i fyra län, nämligen Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län.

Benämning på undersökningen	Tidpunkt för undersökningen	Geografisk omfattning
Arealinventering	Juni	Hela riket
Inventering av höstsådda arealer	Oktober	Götaland, Svealand och Gävleborgs län
Inventering av areal, som använts för växtodling	»	D:o
Husdjursräkning	Juni	Hela riket
Nötkreatursräkning	April	Götaland, Svealand och Gästrikland
»	Oktober	Hela riket
Svin- och hönsräkning	April	Götaland, Svealand och Gästrikland
»	Juni	Hela riket
Svinräkning	Oktober	D:o
Arbetskraftsundersökning	April	Götaland, Svealand och Gästrikland
»	»	»
» i jordbruket lejda arbetstimmar)	Juni	Hela riket
Arbetskraftsundersökning	Oktober	D:o

Utöver de nämnda uppgifterna, som införskaffats genom urvalsundersökningar, upprättas månadsstatistik över tjänstbara gallar och betäckta suggor. Denna har fr. o. m. 1 februari 1954 formen av totalundersökning inom hela riket. Dessutom avger hushållningssällskapens underavdelningar årligen dels årsväxt- och skörderapporter senast den 15 maj, 15 juli och 15 oktober och dels definitiva uppgifter om skörden senast den 15 januari året efter skördeåret. På grundval av dessa rapporter upprättar statistiska centralbyrån sammandrag (jfr sid. 9).

De tillfälliga undersökningarna utgöres dels av speciella bearbetningar av material, som insamlas för den årliga statistiken, dels av undersökningar grundade på särskilt material.

Arealinventeringar och kreatursräkningar under åren 1950—1955 utfördes med stöd av särskilda kungörelser varje år. År 1956 utfärdades allmänna bestämmelser¹ angående insamlande av årliga uppgifter till rikets officiella jordbruksstatistik, enligt vilka ägare eller brukare av fastighet efter anmodan av statistiska centralbyrån är skyldiga att lämna uppgift om bl. a. åkerjordens användning och antalet husdjur. De extra svinräkningarna i januari utföres fortfarande med stöd av särskilda kungörelser från år till år.²

2. Berättelsens uppläggning

Berättelsens innehåll är i huvudsak detsamma som de närmast föregående åren. Sålunda meddelas i föreliggande publikation uppgifter om ägoslagsfördelningen, åkerjordens användning och skördens storlek, antalet husdjur samt

arbetskraften i jordbruket. Dessa uppgifter redovisas efter vissa regionala enheter (naturliga jordbruksområden, hushållningssällskapsområden, län och hela riket), medan åkerjordens användning, antalet husdjur samt arbetskraften även redovisas efter storleksgrupper och tidsmoment.

De färskaste statistiska uppgifterna för brukningsenheter och lägenheter med högst 2 hektar åker härstammar från 1951 års jordbruksräkning. Dessa siffror är numera föråldrade och därför mycket osäkra. Då uppgifterna likväl återges i denna berättelse, sker detta i sådan form (se tab. 4), att de lätt kan särskiljas. Nya uppgifter för brukningsenheter och lägenheter med högst 2 hektar åker har insamlats vid 1961 års jordbruksräkning.

Till skillnad från föregående år har i föreliggande berättelse ej medtagits uppgifter om beräknade totala utsädeskvantiteter för län och hushållningssällskapsområden. Motsvarande utsädesmängder för hela riket redovisas dock även i årets publikation.

Publikationens innehåll är uppdelat på fem kapitel. Det inledande kapitlet omfattar kortfattad historik och uppgifter om den författningsmässiga grunden för undersökningarna. I kap. II lämnas en redogörelse för de olika undersökningarnas planläggning och genomförande samt för uppgifternas tillförlitlighet. Kap. III redogör dels för ägoslagsfördelningen på grundval av 1956 års jordbruksräkning, dels för åkerjordens användning, dels för utsäde av vissa grödor och dels för skördens storlek (hektar- och totalskörd) och beskaffenhet enligt s. k. subjektiv metod. I kap. IV meddelas uppgifter om antalet husdjur. Kap. V innehåller uppgifter om arbetskraften i jordbruket.

¹ Kungl. kungörelse den 13 april 1956 (nr 116).

² Se t. ex. kungl. kungörelse den 10 november 1961 (nr 520).

II. Undersökningarnas planläggning och genomförande

De uppgifter, som ligger till grund för denna berättelse, har insamlats genom ett flertal undersökningar. Planläggningen av dessa har skett på olika sätt, och olika mät- och bearbetningsmetoder har kommit till användning. För att man skall få en uppfattning om uppgifternas karaktär och tillförlitlighet, lämnas i detta kapitel en kortfattad redovisning för hur primärmaterialen erhållits, hur bearbetningen skett och vilken kvalitet resultaten kan förutsättas ha. Härvid redogöres först för planläggningen och genomförandet av de urvalsundersökningar, som har varit aktuella under redovisningsåret. I fråga om jordbruksräkningarna hänvisas till respektive publikationer.

I. Arealinventeringar, husdjursräkningar och arbetskraftsundersökningar

Den plan, som under senare år legat till grund för användningen av stickprovsmetodik vid arealinventeringarna och kreatursräkningarna m. m., utarbetades under 1949—50.¹ Därvid eftersträvades ett förfarande, som i sig förenade kravet på en rimlig kostnad och enkelhet med tillfredsställande och mätbar precision. Planen har med vissa modifieringar tillämpats sedan arealinventeringen i juni 1950. Metodiken avviker väsentligt från den under 1930-talet tillämpade, främst i avseende på utformningen och uttagningen av stickprovet.

Stickprovsförfarande

Undersökningarnas population består av samtliga brukningsenheter i riket med

mer än 2 hektar åker. För husdjursräkningarna tillkommer vissa andra grupper av djurhållare, från vilka dock bortses i närmast följande avsnitt.

Urvalet har formen av stratifierat systematiskt urval, varvid stratifieringen sker efter jordbruksområde och storleksgrupp enligt den inom jordbruksstatistiken tillämpade indelningen. Urvalsfraktionen varierar mellan strata, men inom dessa är urvalssannolikheten lika för samtliga brukningsenheter; inom storleksgruppen med över 100 hektar åker uttages samtliga brukningsenheter. Med utgångspunkt från det ungefärligt fixerade antalet urvalsenheter (25 å 30 tusen) i hela urvalet eftersträvas en fördelning av dessa på områden och storleksgrupper, som ger största möjliga precision vid skattningarna. Undersökningar har visat, att en god approximation till en optimal fördelning erhålles genom att antalet urvalsenheter göres proportionellt mot den totala åkerarealen inom strata.

Urvalet för 1950 års arealinventering baserades på blankettmaterialen från motsvarande totala inventering 1949. Detta urval bibehölls till och med 1953, varefter ett nytt urval gjordes på grundval av det jordbruksregister som Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF) upprättade i början av 1950-talet och som sedan fortlöpande aktualiserats.¹ Detta register har också kommit till användning vid uttagningen av de nya urval, som började användas på hösten 1957 respektive i juni 1960.

De uttagna urvalsenheterna har ordnats församlingsvis, varefter listor upp-

¹ Närmare redogörelse återfinnes i tidskriften Jordbruksekonomiska Meddelanden 1951: 2.

¹ Se SOS Jordbruksräkning 1956, sid 5° och 6°.

rättats med angivande av fastighetens beteckning, brukarens namn och adress samt totala åkerarealen enligt RLF:s register. Dessa listor har tillställts de kommunstyrelser, som ombesörjer uppgiftsinsamlingen.

På grundval av de uppgifter, som erhålles från de i stickprovet ingående brukningsheterna, verkställs skattningarna storleksgruppsvis inom de olika områdena.

Vid arealinventeringarna skattas totalarealer av olika växtslag med ledning av förhållandet mellan den i urvalet redovisade åkerarealen och den totala åkerarealen enligt senaste jordbruksräkning. Under åren mellan jordbruksräkningarna grundas skattningarna sålunda på samma åkerareal. Skattningar göres för varje storleksgrupp inom naturliga jordbruksområden. Vid förnyade beräkningar, som för vissa år verkställts på grundval av aktuella uppgifter om den totala åkerarealen, har i allmänhet erhållits en reduktion av de tidigare resultaten. Avvikelsena har emellertid varit olika för skilda data. De i denna publikation redovisade uppgifterna för åren 1956—1961 är skattade på basis av 1956 års jordbruksräkning.

Med ledning av det ovan angivna förhållandet mellan redovisad och total åkerareal skattas även

a) antalet nötkreatur vid räkningarna i april och oktober samt antalet husdjur vid juniräkningen,

b) antalet sysselsatta i april, juni och oktober samt antalet vid juniinventeringen registrerade arbetstimmar för lejd arbetskraft inom jordbruket under föregående år (ej storleksgruppsvis).

Däremot använder man förhållandet mellan antalet brukningsheter ingående i stickprovet och det totala antalet brukningsheter enligt sista jordbruks-

räkningen såsom basis för skattningen av

a) antalet svin vid extra svinräkningen i januari,

b) antalet svin och höns vid räkningen i april samt

c) antalet svin i oktober.

De två sistnämnda räkningarna har i motsats till kreatursräkningen i juni även omfattat lägenheter och brukningsheter med högst 2 hektar åker samt andra innehavare av svin och höns än jordbrukare. Detta betyder att uppgifter om antalet svin och höns infördrats dels från två olika urval av jordbruksfastigheter (med högst 2 hektar och med mer än 2 hektar åker), dels från annan fastighet än jordbruk. I fråga om brukningsheter med över 2 hektar åker har därvid använts arealinventeringens urval, medan särskilda urval gjorts för övriga kategorier. Härvid har besättningar, som överstigit c:a 500 svin eller 1 000 höns och kycklingar, totalräknats med hjälp av bl. a. adressförteckningar erhållna från Sveriges Slakteriförbund och Svenska Ägghandelsförbundet.

Urvalets storlek och sammansättning

För att belysa sammansättningen av det urval som utnyttjats under år 1961 har i *tab. A* gjorts en sammanställning, som för varje län visar urvalets absoluta och relativa storlek i förhållande till totala antalet brukningsheter och hela åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning.

Urvalets relativa storlek varierar avsevärt mellan de olika områdena. Sålunda omfattade 1961 års urval endast 4,8 % av det totala antalet brukningsheter i Västernorrlands län, medan motsvarande siffra för Södermanlands län

Tab. A. Absoluta och relativa storleken på det år 1961 använda urvalet för de jordbruksstatistiska undersökningarna *The number and area of farms in the sample*
 Här avses endast brukningsenheter med över 2 hektar åker

Områden	Antal brukningsenheter vid 1956 års jordbruksräkning	Hela åkerarealen vid 1956 års jordbruksräkning, hektar	Uttagna brukningsenheter		Antal uttagna brukn.-enheter i % av antalet vid 1956 års jordbruksräkning	Urvalets åkerareal i % av hela åkerarealen vid 1956 års jordbruksräkning
			Antal	Åkerareal, hektar		
Stockholms län och stad	5 555	140 252	1 029	60 195	18,5	42,9
Uppsala län	5 352	146 641	1 097	62 131	20,5	42,4
Södermanlands län	5 874	167 818	1 287	81 646	21,9	48,7
Östergötlands län	9 735	236 972	1 782	99 935	18,3	42,2
Jönköpings län	13 755	122 826	946	17 797	6,9	14,5
Kronobergs län	11 576	87 596	673	9 784	5,8	11,2
Kalmar län	10 905	173 297	1 312	48 153	12,0	27,8
därav norra delen	3 629	58 684	445	17 290	12,3	29,5
" södra "	7 276	114 613	867	30 863	11,9	26,9
Gotlands län	4 731	82 577	641	20 521	13,5	24,9
Blekinge län	4 767	53 355	396	10 863	8,3	20,4
Kristianstads län	15 507	217 334	1 647	58 201	10,6	26,8
Malmöhus län	15 004	321 841	2 406	130 121	16,0	40,4
Hallands län	10 116	139 423	1 064	34 785	10,5	24,9
Göteborgs o. Bohus län	9 108	85 422	645	11 073	7,1	13,0
Älvsborgs län	19 852	195 462	1 533	31 181	7,7	16,0
därav norra delen	11 182	126 035	992	22 830	8,9	18,1
" södra "	8 670	69 427	541	8 351	6,2	12,0
Skaraborgs län	17 834	306 412	2 310	91 442	13,0	29,8
Värmlands län	16 748	167 744	1 297	35 710	7,7	21,3
Örebro län	8 246	141 563	1 063	46 556	12,9	32,9
Västmanlands län	5 863	157 843	1 196	63 588	20,4	40,3
Kopparbergs län	10 284	90 023	740	14 006	7,2	15,6
Gävleborgs län	11 097	101 449	816	14 364	7,4	14,2
Västernorrlands län	14 909	88 898	723	7 871	4,8	8,9
Jämtlands län	9 744	59 877	523	5 547	5,4	9,3
Västerbottens län	18 631	122 929	946	9 179	5,1	7,5
Norrbottnens län	12 908	80 444	664	6 448	5,1	8,0
Hela riket	268 101	3 487 998	26 736	971 097	10,0	27,8

utgjorde 21,9 %. I förhållande till 1956 års åkerareal omfattade det uttagna stickprovets areal endast 7,5 % i Västerbottens län men 48,7 % i Södermanlands län. Dessa skiljaktigheter förklaras av att enligt urvalsmetoden större relativ andel av brukningsenheterna uttagits i de högre storleksgrupperna än i de lägre. Urvalsprocenten för olika storleksgrupper har varierat mellan ca 3 % i de lägsta storleksgrupperna och 100 % i de högsta. I områden med huvudsakligen små brukningsenheter, såsom Norrland, har ett relativt litet an-

tal brukningsenheter uttagits. Då gårdarna i de högre storleksgrupperna representerar större relativ andel av åkerarealen än av antalet brukningsenheter, blir variationerna mellan länen större i fråga om åkerarealen än beträffande antalet brukningsenheter.

Materialinsamling och bearbetning

Undersökningarnas primärdata inhämtas från brukarna av de uttagna brukningsenheterna enligt formulär, som fastställts av centralbyrån i samråd med jordbruksnämnden och lantbruks-

styrelsen. Vilka uppgifter som insamlas framgår av formulären (se bil. 1—3). Blanketter och anvisningar samt förteckningar över de uppgiftsskyldiga tillställas av centralbyrån de kommunala myndigheterna. Det åligger dessa att vidarebefordra blanketterna till uppgiftslämnarna, att infordra de ifyllda blanketterna samt att efter granskning och erforderlig komplettering insända dessa till centralbyrån.

Vid bearbetningen inom centralbyrån verkställs först identifiering av brukningsenheterna samt granskning av de lämnade uppgifterna. Ofullständiga uppgifter kompletteras och felaktiga uppgifter rättas av centralbyrån dels genom s. k. logisk kontroll, dels genom jämförelse med närmast föregående års uppgifter och dels genom direkta telefonförfrågningar hos uppgiftslämnarna. Efter granskningen ordnas materialet på naturliga jordbruksområden och inom dessa på storleksgrupper efter åkerarealen samt summeras gruppvis. Skattningar av totalsiffror verkställs sedan för samma grupper. Genom successiva summeringar erhålles totalsiffror för naturliga jordbruksområden, hushållnings-sällskapsområden, län och hela riket.

Redovisningsmetoder

I berättelsens tre efterföljande kapitel — om jordbruket, boskapsskötseln och arbetskraften — ges en översikt över resultaten på så sätt att inom varje enskilt avsnitt i regel behandlas: a) läget det berörda året jämfört med förhållandena närmast föregående år, b) jämförelser mellan olika delar av landet, c) jämförelser mellan olika storleksgrupper av brukningsenheter och d) jämförelser med utvecklingen på längre sikt.

De årliga arealinventeringarna och kreatursräkningarna omfattar ej lägenheter och brukningsenheter med högst 2 hektar åker. För denna storleksgrupp användes senast tillgängliga uppgifter, nämligen från 1951 års jordbruksräkning. Vid 1956 års jordbruksräkning inhämtades ej uppgifter om åkerjordens användning och antalet husdjur vid brukningsenheter med högst 2 hektar åker.

Även i fråga om antalet hästar, nötkreatur och får har beträffande det antal, som redovisas för lägenheter och brukningsenheter med högst 2 hektar åker, använts motsvarande antal husdjur enligt 1951 års jordbruksräkning. Liksom vid de närmast föregående räkningarna har däremot uppgifter för Götaland, Svealand och Gästrikland om antalet svin och höns i april och antalet svin i oktober införskaffats genom stickprovsmetod även från lägenheter och brukningsenheter med högst 2 hektar åker (se sid. 4). Också beträffande arméns hästar, som redovisas i gruppen lägenheter m. m. med högst 0,25 hektar åker, har uppgifter inhämtats för varje år.

Resultaten från alla de urvalsundersökningar, som företages årligen (jfr sid. 1), framlägges utom i denna publikation även i stencilerade rapporter. Med undantag av husdjursräkningen i juni sammanställs en sådan rapport för varje slutförd undersökning; uppgifter från alla tre arbetskraftsundersökningarna redovisas emellertid i denna form en gång om året. På grundval av arealinventeringen i juni sammanställs en särskild rapport beträffande vallfröarealerna.

De preliminära uppgifterna från arealinventeringen i juni publiceras i »Årsväxten». Dessutom publiceras i tidskrif-

ten Jordbruksekonomiska Meddelanden resultaten från arealinventeringarna i juni och oktober samt en sammanfattande analys på grundval av nötkreatursräkningarna. Korfattade meddelanden lämnas dels i sistnämnda tidskrift över varje svin- och hönsräkning, dels i Statistisk Tidskrift över arealinventeringen i juni, svin- och hönsräkningen i juni och nötkreatursräkningen i oktober.

Bortfall av brukningsenheter

Bortfall inträffar strängt taget vid alla statistiska undersökningar. Ordet »bortfall» har i den moderna statistiken en speciell innebörd. Man talar sålunda om bortfall vid en urvalsundersökning endast under följande förutsättningar:

a) en undersökning utföres enligt en plan i vilken direkt eller indirekt utsäges, att vissa namngivna eller på annat sätt specificerade enheter »observeras» eller mätes,

b) men endast en del av dessa enheter blir i verkligheten observerade.

Förekomsten av ett stort eller litet bortfall vid en viss undersökning är beroende av flera faktorer, bland vilka kan nämnas metoden för kontakt med

uppgiftslämnarna, undersökningens omfattning, undersökningens objekt etc. Fastän vid arealinventeringarna och husdjursräkningarna uppgifter lämnas av brukaren personligen genom postenkät och urvalet är av betydande omfattning, brukar bortfallet icke vara stort. Förklaringen härtill torde vara dels att brukarna är skyldiga att lämna uppgifter, dels att mycket arbete nedlägges av kommunala myndigheter och centralbyrån för att införskaffa resterande uppgifter.

Nedanstående tablå utvisar bortfallets storlek vid de urvalsundersökningar, vilkas resultat redovisas i föreliggande publikation.

Den i sammanställningen redovisade bortfallsprocenten för hela urvalet av brukningsenheter med över 2 hektar åker är snarast lägre än man skulle vänta, när det gäller undersökningar, som utföres genom postenkät. Bortfallet är emellertid av rätt varierande omfattning inom olika storleksgrupper av brukningsenheter, såsom framgår av tablån på sid. 8 för arealinventeringen och husdjursräkningen i juni 1961. Det är störst inom de två lägsta storleksgrupperna och minskas tämligen successivt ju högre storleksgrupp det gäller. Denna

Undersökningar	Antal uttagna brukningsenheter	Antal inkomna och använda uppgifter	Bortfall i %
1. Svin- och hönsräkningen i april:			
a) jordbruksfastigh. med över 2 ha åker	23 320	22 649	2,9
b) jordbruksfastigh. med högst 2 ha åker	3 919	3 182	18,8
c) annan fastighet med högst 2 ha åker	4 547	4 137	9,0
Nötkreatursräkningen och undersökningen om arbetskraften i april (se p. 6.)	23 320	22 649	2,9
2. Arealinventeringen och husdjursräkningen samt undersökningen om arbetskraften i juni	26 758	25 668	4,1
3. Svinräkningen i oktober:			
a) jordbruksfastigh. med över 2 ha åker	26 767	26 011	2,8
b) jordbruksfastigh. med högst 2 ha åker	3 913	3 284	16,1
c) annan fastighet med högst 2 ha åker (se p. 1c)	4 547	4 137	9,0
Inventeringen av höstsådda arealer och arealer för vallfrö i oktober	23 908	23 320	2,5
Nötkreatursräkningen och undersökningen om arbetskraften i oktober	26 767	26 011	2,8
4. Extra svinräkningen i januari 1962	7 422	7 327	1,3

	Storleksgrupper, hektar åker							Summa
	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50	50—100	Över 100	
Bortfall i % av antalet uttagna brukningsenheter	6,5	4,6	4,2	4,3	3,1	3,1	2,1	4,1

omständighet har inverkan på skattningsresultatet. Samtidigt med jordbrukets rationalisering pågår nedläggning av jordbruk. Eftersom förhållandevis många nedlagda brukningsenheter, framförallt i de lägsta storleksgrupperna, ingår i bortfallet, blir obrukad åkerjord ej fullständigt redovisad. Detta torde medföra någon överskattning av arealen för olika växtslag, särskilt i fråga om de mindre brukningsenheterna.

Resultatens noggrannhet

I de årliga jordbruksstatistiska undersökningarna enligt stickprovsmetod är de erhållna resultaten behäftade med vissa slumpfel. För hela riket och större områden torde emellertid de relativa medelfelen vara obetydliga. Beräkningar för antalet kor vid husdjursräkningen år 1950 har givit ett medelfel för hela riket av c:a 0,3 %. Medelfelet relativa storlek hos länssiffrorna varierade mellan 0,8 och 2,7 %. För växt- och djurslag med ojämn förekomst är de skattade uppgifterna mera osäkra, särskilt för små områden, vilket bör beaktas vid användningen av uppgifterna.

Beträffande sockerbeter finns möjlighet att erhålla kontroll av tillförlitligheten i den skattade arealen, som år 1961 utgjorde 50 390 hektar. Enligt uppgift från Sockerfabriksaktieföretaget uppgick den odlade arealen till 49 850 hektar. För denna gröda förelåg således god överensstämmelse, trots att den omfattade relativt liten areal.

Under åren mellan jordbruksräkningarna

grundas skattningarna vid arealinventeringen, som förut nämnts, på en och samma åkerareal. Den fortgående nedläggningen av jordbruk och den därmed sammanhängande reduceringen av åkerarealen har ej genomgående kunnat beaktas vid de årliga skattningarna i samband med arealinventeringen. Detta medför en tendens till successivt stigande överskattning av åkerarealen under åren mellan jordbruksräkningarna.

2. Årsväxt- och skörderapporter

Rapporterna om årsväxten och skörden är den äldsta grenen av den svenska jordbruksstatistiken.¹ Dessa rapporter, som omfattar uppgifter om övervintring av höstsåden, skördeutsikter och skördeutfall, lämnas för närvarande fyra gånger per år. För beräkningar av de hektar- och totalskördar, som meddelas i denna publikation, användes de definitiva skörderapporterna, vilka innehåller uppgifter för närmast föregående år och avgives årligen senast den 15 januari. I fråga om övriga rapporter hänvisas till publikationen Årsväxten.

Materialinsamling och bearbetning

Enligt år 1956 utfärdade föreskrifter² skall årliga uppgifter om skörden insändas till hushållningssällskapen av deras underavdelningar. Hushållningssällskapens underavdelningar utgöres av sockengillan, som i regel omfattar minst

¹ Se närmare Statistisk Tidskrift 1953: 10.

² Kungl. kungörelse den 13 april 1956 (nr 116).

en socken. Inom dessa gillens utses i allmänhet ett ombud, som för varje socken resp. församling inom gilletts område avger rapporterna om årsväxten och skördeutsikten.

I de definitiva skörderapporterna meddelas uppgifter om skörden per hektar för alla sädeslag, för potatis, sockerbeter, foderrotfrukter, hö från odlad jord och från naturlig äng samt för halm av höstsäd, vårsträsäd och halvväxter. Där lämnas dessutom numera uppgifter om hektarskörden även för vissa slag av oljeväxter, nämligen höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs och oljelin samt för klöverfrö och gräsfrö. I de definitiva skörderapporterna meddelas vidare uppgifter om skördens beskaffenhet och om beräknad avkastning i foderenheter av betet på slätter- och betesvallar, naturlig äng och kultiverad betesmark.

Enligt direktiven till hushållningssällskapen skall rapporterna baseras på de genomsnittliga förhållandena inom vederbörande område (vanligen en församling). Det förutsättes att uppgifterna grundas på okulära uppskattningar och tröskningsresultat. Hektarskörden angives utan avdrag för utsädet och avser endast den areal, från vilken mogen säd tagits. Uppgifter om skörden m. m. sammanfattas i rapporter enligt fastställt formulär (se bilaga 4). Införskaffandet av rapporterna från gillesombuden omhändershas av hushållningssällskapen, som efter granskning insänder dessa till statistiska centralbyrån.

Trots att rapporterna underkastas granskning av hushållningssällskapen, kvarstår en hel del brister, när statistiska centralbyrån övertar dem. Dessa brister i materialet undanröjs delvis vid bearbetningen inom centralbyrån dels genom s. k. logisk kontroll, dels genom jämförelse med annat material (uppgif-

ter om definitiva hektarskörden jämföres t. ex. med preliminära uppgifter, som inlämnats per d. 15 oktober). I viss utsträckning tages härvid telefonkontakt med hushållningssällskapen. På grund av den korta tid, som står till förfogande för bearbetningen av rapporterna, måste man likväl räkna med, att en del brister efter granskningen kvarstår i materialet.

Efter granskningen på centralbyrån beräknas medeltal av hektarskörden för varje naturligt jordbruksområde genom sammanvägning av församlingssiffrorna med arealuppgifterna från senaste jordbruksräkning. Erhållna områdesmedeltal sammanvägs därefter med arealuppgifterna från årets arealinventering för beräkning av såväl hektar- som totalskördar för varje län resp. hushållningssällskapsområde och för hela riket.

Resultatredovisning

Uppgifter om övervintringen för de höstsådda grödorna (rapporterna för den 15 maj) samt medeltal av sifferomdömena och hektarskördarna redovisas för hushållningssällskapsområden, tre huvudområden och hela riket samt publiceras i tryckta sammandrag. De på grundval av rapporterna i oktober beräknade medeltalen av skördeomdömen och hektarskörd för hushållningssällskapsområden och hela riket publiceras även i »Årsväxten». De preliminärt beräknade skörderesultaten i denna publikation grundas på sistnämnda rapporter. De definitiva skörderapporterna i januari användes för beräkningar av de hektar- och totalskördar, som meddelas i föreliggande publikation, och redovisas ej i särskilda sammandrag. Någon förändring i fråga om redovisningen och publiceringen av uppgifterna har ej skett för 1961 jämfört med föregående år.

Uppgifternas tillförlitlighet

Som allmänt omdöme om tillförlitligheten hos skördeuppgifterna torde kunna sägas att de subjektiva uppskattningarna och bedömningarna är behäftade med en viss osäkerhet, beroende dels på själva metoden, dels på brister i materialet.

Gillesombuden har tämligen begränsade möjligheter att uppskatta en medelhektarskörd eller avge ett medelomdöme av skördeutsiktarna för en hel församling. Eftersom ombuden icke använder sig av någon enhetlig uppskattningsmetod, måste noggrannheten i bedömningarna dessutom bli ojämn.

Bristerna i materialet är av ganska varierande omfattning för olika delar av landet. De vanligaste bristerna är följande:

a) Rapporter inkommer ej från samtliga församlingar eller insändes så sent, att de ej kan medtagas vid bearbetningen.

b) Insända rapporter innehåller ej alltid omdömessiffror eller uppgift om hektarskörd för samtliga på blanketten upptagna växtslag.

De metoder, som ligger till grund för årsväxt- och skörderapporterna, är sålunda av subjektiv karaktär och lämnar inte helt tillfredsställande underlag för skördeberäkningar; hektarskörden synes därför i regel bli för lågt uppskattad.

För att finna ett objektivt och mera exakt sätt att uppskatta skörden har statistiska centralbyrån bedrivit undersökningar enligt den s. k. provytemetoden. De första försöken gjordes år 1952, då centralbyrån utförde metodundersökningar i samarbete med lantbrukshögskolan. Åren 1953 och 1954 prövades provytemetoden i fältmässiga former i Östergötlands och Södermanlands län. En utvidgning till Svealand och Göta-

land företogs år 1955 och till hela riket år 1956. Genom de starkt ökade kraven på de objektiva skördeuppskattningarnas omfattning, som framfördes av 1953 års skördeskadeutredning, inleddes år 1957 en kraftig utbyggnad, som innebar en successiv utvidgning fram till år 1960. Under de båda senaste åren har statistiska centralbyrån verkställt objektiva skördeuppskattningar i samtliga län i den omfattning, som skördeskadeutredningen ansåg behövlig för skördeskadeberäkningar. Skördeuppskattningarna omfattade sålunda år 1961 c:a 12 000 brukningsenheter. De grödor, för vilka hektarskörden skattats enligt objektiv metod, är höstvetete, höstråg, vårvetete, korn, havre, blandsäd, potatis och vallhö. Fr. o. m. år 1961 har de objektiva skördeuppskattningarna permanent karaktär.

Den objektiva skördeuppskattningen utmärkes av att den grundas på prov och mätningar, varvid skördens storlek på avgränsade provytor noggrant fastställs. Provytorna fördelas enligt slumpmässiga principer över det område, som uppskattningen skall avse. En fullständigare redogörelse för utformningen av den objektiva skördeuppskattningsmetoden återfinnes i tidskriften Jordbruksekonomiska Meddelanden 1961: 4.

Undersökningsresultaten enligt de objektiva skördeuppskattningarna har hitintills publicerats i Statistisk Tidskrift. Uppgifterna för år 1961 beräknas inflyta i häfte nr 7 till årgång 1962.

3. Övriga undersökningar m. m.

Utöver de förut beskrivna undersökningarna redovisas i denna publikation resultat från vissa andra undersökningar och källor.

a) *Utsäde*. År 1946 inhämtades genom hushållningssällskapens gillesom-

bud uppgifter angående utsädesmängden per hektar. De sålunda erhållna uppgifterna har legat till grund för beräkningen av de totala utsädesmängderna även år 1961.

b) *Månadsstatistik över tjänstbara galtar och betäckta suggor.* Enligt särskilda bestämmelser¹ skall envar innehavare av galt, som utnyttjas för avelsändamål, dels föra journal med fortlöpande uppgifter om betäckningar samt om försäljning och inköp av fargalt, dels första dagen efter varje kalendermånads utgång till vederbörande hushållningssällskap insända kopia av de uppgifter, som under månaden införts i betäckningsjournalen. Det åligger varje hushållningssällskap att kontrollera galthållarnas redovisning, att upprätta sammandrag för sällskapets område och insända detta till statistiska centralbyrån senast 10 dagar efter kalendermånadens utgång. Inom centralbyrån göres omedelbart därefter en sammanställning,

som utges i stencil samt publiceras i »Jordbruksekonomiska Meddelanden» m. fl. tidskrifter.

c) *Andra källor.* Uppgifter om förändringar i total landareal införskaffas från Rikets allmänna kartverk.

Beträffande sockerbetor erhålles från Sockerfabriksaktiebolaget uppgifter dels om den odlade arealen och dels om totalskörden avseende de till fabriken levererade kvantiteterna.

Sveriges Oljeväxtintressenter lämnar uppgifter om areal samt skörd per hektar och totalskörd av olika slag av oljevaxter för hela riket. För redogörelseåret lämnas preliminära uppgifter men för året dessförinnan definitiva siffror.

Från Riksförbundet Lin och Hampa erhålles likaså preliminära och definitiva uppgifter för hela riket om skörden av spånadslin och hampa; uppgifterna specificeras på frö, tåga och blånor.

III. Jordbruk

I. Ägoslagsfördelning

Fullständiga uppgifter om arealerna av olika ägoslag erhålles endast vid de allmänna jordbruksräkningarna. De i tab. 1 för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden angivna arealerna av kultiverad betesmark, naturlig äng och skogsmark är sålunda utan ändring hämtade från 1956 års jordbruksräkning. Vid denna jordbruksräkning erhöles uppgifterna om ägoslagens arealer genom bearbetning av RLF:s jordbruksregister. Detta register avser att omfatta samtliga som jordbruk taxerade fastigheter. Åkerareal kan

¹ Kungl. kung. den 30 december 1953 (nr 758).

emellertid även förekomma på »annan fastighet», som ej omfattas av registret. Dyliga fastigheter förekommer huvudsakligen i storleksgruppen med högst 2 hektar åker. För att få fullständigare redovisning av åkerarealen och bättre anslutning till tidigare angiven areal har gjorts en approximativ beräkning av åkerarealen för »annan fastighet». I tab. 1 redovisas åkerarealen inklusive tillägg för annan fastighet med högst 2 hektar åker enligt 1951 års jordbruksräkning.

För vissa områden avviker arealen av »övrig mark» och hela landarealen från uppgifterna enligt jordbruksräkningen

1956. Uppgifterna om den totala landarealen korrigeras nämligen varje år med ledning av uppgifter om förändringar, som centralbyrån erhåller från Rikets allmänna kartverk.

Beträffande landarealen för hela riket uppstår förändringar genom att mer aktuella uppgifter erhålles vid nymätningar. För län och hushållningssällskapsområden kan arealen dessutom även ändras genom gränsregleringar. Ändringarna har reglerats på arealen »övrig mark», som utgör skillnaden mellan hela landarealen och den sammanlagda arealen av de olika ägoslagen.

Då korrigerig för ändringar i arealerna av olika ägoslag ej kan göras årligen utan endast vid jordbruksräkningarna, uppstår därvid rätt stora arealändringar, vilka således hänför sig till samtliga år mellan jordbruksräkningarna.

Under perioden mellan jordbruksräkningarna 1951 och 1956 minskade åkerarealen med 49 350 hektar eller 1,4 %. Den fortsatta ökningen av arealen obrukad åkerjord enligt arealinventeringarna (se sid. 21) tyder på fortskridande minskning i den produktivt använda åkerarealen även efter år 1956. Denna reducering sammanhänger med den fortgående rationaliseringen inom jordbruket. Sålunda sker i viss utsträckning utläggning till betes- och skogsmark av sämre och olämpligt belägen åkerjord. Vidare tages en del åkerareal i anspråk för tomter, upplagsplatser, vägbyggnad m. m.

Som tidigare nämnts uppstår arealförändringar även på grund av gränsjusteringar mellan administrativa områden. I tab. 1 genomföres årligen korrigerig härför. Liksom fallet är vid nymätningar — som denna gång endast förekommit i Södermanlands och Gävleborgs län — erhålles ej uppgifter om den mellan områdena förflyttade arealens fördelning på ägoslag. Korrigeringen i tab. 1 har därför gjorts på arealen »övrig mark».

Tidigare (före år 1954) gjordes varje år tillägg till den vid senaste allmänna jordbruksräkning redovisade åkerarealen för därefter nyodlade arealer. Då utvecklingen inom jordbruket för närvarande är sådan, att nedläggning av åkerjord kan antagas förekomma i större utsträckning än nyodling, har det ej ansetts motiverat att göra dylika årliga tillägg. För årligen utförda nyodlingar, varom uppgifter erhålles i samband med de definitiva uppgifterna om skörden m. m., lämnas dock separat redovisning i efterföljande sammanställning, som visar den sammanlagda arealen nyodlad åker åren 1954—1961 med fördelning på de tre huvudområdena.

Under denna period har enligt inkomna rapporter uppodlats 2 579 hektar åker. Nyodling har förekommit huvudsakligen i norra delen av landet, främst i Västerbottens och Norrbottens län. För åren 1957—1961 konstateras emellertid att nyodlingen varit obetydlig även i norra Sverige.

Områden	Hektar							
	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Södra och mellersta Sveriges slättbygder . .	133	170	79	42	45	17	38	55
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	47	36	41	19	13	12	17	6
Norra Sverige	636	317	434	130	81	79	81	51
Summa	816	523	554	191	139	108	136	112

2. Åkerjordens användning

De uppgifter om arealer för olika växtslag år 1961, som redovisas i denna publikation, grundar sig på arealinventeringen den 1 juni 1961.

De tidigare publicerade resultaten från denna arealinventering har emellertid här blivit föremål för vissa mindre justeringar, som föranletts av skörde-rapporternas uppgifter i januari om besädd areal, som ej lämnat mogen skörd. En viss reducering av spannmålsarealen och en motsvarande ökning av arealen grönfoder av säd och baljväxter har blivit följden.

Utförliga uppgifter om åkerjordens användning sommaren 1961 redovisas i *tabellerna 2 och 4*. I den förstnämnda tabellen redovisas arealerna av olika växtslag för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden samt för hela riket fr. o. m. år 1957. Tab. 4 redogör för åkerjordens användning fördelad på samtliga storleksgrupper av brukningsenheter för hela riket samt för de tre naturliga huvudområdena med fördelning på grupperna högst 2 och över 2 hektar åker.

Arealen av olika växtslag 1961 och jämförelse med föregående år

Arealdispositionen under år 1961 kännetecknades av ökad areal för fodersäd, foderväxter, oljeväxter samt helträda och obrukad åkerjord, medan arealen reducerades för brödsäd och baljväxter. I fråga om de enskilda grödorna förelåg mycket stor arealökning för vårvete, höstsådda oljeväxter samt vitsenap och stark minskning för höstvete, höstråg, grönfoder och potatis.

Brödsädsarealen år 1961 var 20,9 % mindre än år 1960. Relativa förändringar i arealerna för olika slag av brödsäd framgår av efterföljande tablå. Areal-

minskningen kom huvudsakligen på höstsådden, vilket sammanhänger med att höstsådden år 1960 på grund av ogynnsamma väderleksförhållanden ej kunde utföras i avsedd omfattning.

Växtslag	Areal. 1 000 ha	Förändring i %, i förhållande till	
		1961	1960
Höstvete	153,8	- 36,6	- 24,2
Vårvete	121,1	+ 26,2	+ 8,3
Höstråg	71,9	- 28,1	- 23,6
Vårråg	3,1	- 23,7	+ 7,4
Summa brödsäd	349,9	- 20,9	- 15,0

Genom den minskade höstsådden utvidgades vårveteodlingen. Gynnsamma betingelser för vårsådden torde även ha bidragit till denna arealökning.

I fråga om utvecklingen för enskilda län förelåg beträffande höstvete en betydande arealminskning jämfört med 1960 i de flesta länen. För samtliga län i Svealand var minskningen större än 40 %. Kristianstads och Malmöhus län uppvisade ökning av höstveteodlingen (5 resp. 12 %). För höstråg förelåg minskning av arealen i samtliga län; i Götaland och Svealand uppgick den genomsnittliga reduceringen till 24 resp. 55 %. Odlingen av vårvete ökade i hela Svealand och i större delen av Götaland. Kristianstads och Malmöhus län visade avvikelser även beträffande denna odling; arealerna reducerades där med 11 resp. 12 %. Förändringarna för vårrågen varierade starkt mellan olika län. Omfattande arealminskningar för denna gröda förekom bl. a. i Östergötlands, Göteborgs och Bohus samt Örebro län, medan de största relativa ökningarna redovisades för Kalmar läns södra del och Skaraborgs län.

Arealen *fodersäd* år 1961 var 3,6 % större än år 1960. De relativa förändringarna i arealerna för de olika foder-

sädesslagen var emellertid skiftande, såsom tablån här nedan utvisar.

Växtslag	Areal, 1 000 ha		Förändring, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1959	
Korn	358,0	+ 10,9	+ 13,0	
Havre	568,0	+ 1,9	+ 5,9	
Blandsäd	225,8	— 2,3	— 8,7	
Summa fodersäd	1 151,8	+ 3,6	+ 4,7	

Odlingen av såväl korn som havre fortsatte att öka, medan man för blandsäd kunde notera samma minskningstendens som under hela 1950-talet. En så stor havreareal som den nu redovisade har ej förekommit sedan år 1943.

Arealökningen för fodersäd torde i stor utsträckning sammanhånga med de ogynnsamma väderleksbetingelserna hösten 1960. En del av de arealer, som ej hade kunnat användas för höstsäd, disponerades i stället för odling av korn och havre.

En jämförelse länsvis för fodersäden visar beträffande korn arealökning i flertalet län jämfört med 1960. I Götaland och Svealand var det endast norra delen av Älvsborgs län samt Värmlands län som visade nedgång. I Norrland förelåg arealminskning i Gävleborgs, Västernorrlands samt Jämtlands län. Beträffande havre var avvikelserna från föregående år ganska små. Odlingen av blandsäd gick ned i hela Svealand utom i Stockholms län, där en obetydlig ökning redovisades. I Götaland förekom arealutvidgning i de östra delarna, kring Vänern och i Hallands län. För landsdelen som helhet reducerades dock odlingen av blandsäd. Detsamma gällde för Norrland, där endast Västernorrlands och Jämtlands län visade arealökning.

Arealen för *baljväxter* år 1961 var 4 700 hektar (23,3 %) mindre än år 1960. De relativa förändringarna fram-

går av nedanstående sammanställning. Arealminskningen var större för foderarter och vicker än för kokärter.

Växtslag	Areal, 1 000 ha		Förändring, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1959	
Kokärter	9,2	— 16,2	+ 7,6	
Foderarter o. vicker	6,5	— 31,5	— 39,4	
Summa baljväxter	15,7	— 23,3	— 18,5	

Den sammanlagda arealen för odling av säd (till mognad) år 1961 uppgick till 1 517 400 hektar, vilket innebär en minskning med 57 200 hektar eller 3,6 % jämfört med år 1960.

Odlingen av *potatis*, som under de två närmast föregående åren fått en ökad omfattning, hade år 1961 reducerats med 14 600 hektar. *Sockerbetsarealen* år 1961 var nästan lika stor som 1960 och 1959. Arealen för *foderrotfrukter* fortsatte att minska.

Växtslag	Areal, 1 000 ha		Förändring, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1959	
Potatis	109,7	— 11,7	— 7,7	
Sockerbetor	49,8	— 1,7	— 2,5	
Foderrotfrukter	22,7	— 9,9	— 12,5	
Summa potatis o. rotfrukter	182,2	— 9,0	— 7,0	

Man måste gå tillbaka till början av detta århundrade för att finna en så liten areal för foderrotfrukter som år 1961.

Arealen för *foderväxter* år 1961 visade en obetydlig ökning (1,1 %) jämfört med närmast föregående år. Av följande tablå framgår, att arealutvidgningen berörde samtliga slag av vallar, medan arealen för grönfoder av säd och baljväxter undergick en kraftig reduktion. Arealökningen för vall får ses mot bakgrund av nedgången år 1960, då förstaårsvallarna i stor utsträckning måste plöjas upp.

Växtslag	Areal,	Förändring.	
	1 000 ha	i %, i förhållande till	1959
	1961	1960	1959
Grönfoder av säd o. baljväxter	46,3	- 22,5	- 16,2
Vall till hö	1 104,5	+ 1,2	- 1,5
Vall till fröskörd	41,6	+ 12,8	- 7,0
Vall till bete och grönfoder (även till ensilage)	109,5	+ 7,8	+ 5,6
Permanent betesvall	215,5	+ 2,0	+ 8,4
Summa foderväxter	1 517,4	+ 1,1	- 0,4

En relativt stor arealökning (12,8 %) konstateras för vall till fröskörd. Även arealen för vall till bete och grönfoder (inkl. till ensilage) utvidgades betydligt. Denna ökning torde delvis förklaras av att ensileringen fick ökad användning under år 1961.

Den sammanlagda arealen av *oljeväxter* år 1961 omfattade 69 200 hektar, vilket innebar en ökning med 71,1 % jämfört med år 1960. Arealen för de höstsådda oljeväxterna var dock osedvanligt liten år 1960 och en stor del av ökningen hänförde sig till dessa. Odlingen av höstraps och höstrybs ökade sålunda med 54,0 respektive 66,5 %. För vårrops var arealutvidgningen av mindre omfattning (16,2 %). Odlingen av vårrysbs och oljelin minskade och omfattade endast en ringa del av oljeväxtarealen. Arealen för »övrige oljeväxter», som tidigare varit obetydlig, utökades mycket kraftigt och var år 1961 fem gånger så stor som år 1960. Liksom tidigare år torde arealen »övrige oljeväxter» nästan enbart omfatta vitsenap.

Växtslag	Areal,	Förändring, i %,	
	1 000 ha	i förhållande till	1959
	1961	1960	1959
Höstraps	36,6	+ 54,0	- 29,4
Vårrops	4,2	+ 16,2	+ 9,0
Höstrybs	11,2	+ 66,5	- 52,5
Vårrysbs	0,9	- 24,1	- 29,3
Oljelin	1,3	- 41,1	+ 80,0
Övrige oljeväxter	15,0	+ 404,4	+ 327,7
Summa oljeväxter	69,2	+ 71,1	- 18,4

En jämförelse med år 1960 för enskilda län visar, att oljeväxtodlingen ökade i större delen av landet. I Götaland gick denna odling tillbaka endast i södra delen av Älvsborgs län, medan i Svealand arealminskning förelåg i Värmlands och Kopparbergs län.

I följande tablå redovisas den relativa fördelningen av hela arealen oljeväxter på olika slag under de tre senaste åren. Av sammanställningen framgår, att odlingen domineras av de höstsådda oljeväxterna.

Växtslag	Procent		
	1961	1960	1959
Höstraps	52,9	58,8	61,2
Vårrops	6,0	8,8	4,5
Höstrybs	16,2	16,6	27,8
Vårrysbs	1,3	2,9	1,5
Oljelin	1,9	5,5	0,9
Övrige oljeväxter	21,7	7,4	4,1
Summa	100,0	100,0	100,0

De relativa förändringarna i åkerarealen i övrigt jämfört med åren 1960 och 1959 framgår av följande sammanställning.

Växtslag	Areal,	Förändring.	
	1 000 ha	i %, i förhållande till	1959
	1961	1960	1959
Köksväxter på åkern	13,3	- 2,0	+ 19,7
Andra växtslag	14,9	+ 3,0	+ 25,0
Helträda och tillfälligt obrukad åkerjord	165,2	+ 6,7	+ 0,5
Varaktigt obrukad åkerjord	118,3	+ 20,0	+ 57,2

Odlingen av *köksväxter på åkern*, som visat ökad omfattning under åren 1959—1960, reducerades under år 1961 med 200 hektar.

Den totala arealen för »andra växtslag», där bl. a. spånadsväxter ingår, var 400 hektar större än år 1960.

Arealen *helträda och obrukad åkerjord* redovisas på två grupper, nämligen

dels helträda och tillfälligt obrukad åkerjord, dels varaktigt obrukad åkerjord. Den sammanlagda arealen år 1961 översteg föregående års areal med 30 100 hektar. För båda grupperna förelåg arealökning. Genom denna särredovisning av varaktigt obrukad åkerjord erhålles möjlighet till en viss bedömning av den årliga minskningen av den produktivt använda åkerarealen under åren mellan jordbruksräkningarna.

Åkerjordens användning inom olika delar av landet

Uppgifter om de olika växtslagens procentuella andel av åkerarealen för län, hushållningssällskapsområden, naturliga jordbruksområden och hela riket lämnas i *tab. 3*.

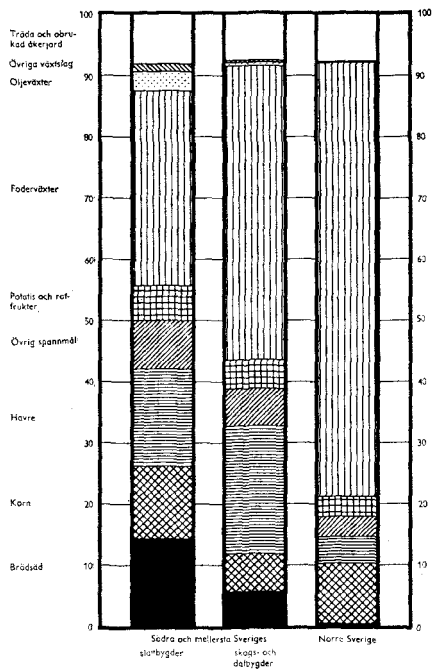
De olika växtslagens relativa omfattning varierar betydligt mellan olika områden. Veteodlingen hade år 1961 den största relativa omfattningen i Uppsala län, där den uppgick till drygt 17 % av åkerarealen. Även i övriga delar av östra Svealand samt i Östergötlands och Malmöhus län förekom veteodling av stor omfattning (13—15 % av åkerarealen). Odlingen av råg var relativt störst i Kalmar läns södra del, Gotlands, Blekinge, Kristianstads och Hallands län (omkring 5 %). Den relativt största odlingen av korn redovisades för Gotlands län, 24 % av åkerarealen. Betydande kornodling (11—15 %) hade även Kalmar läns södra del, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Örebro och Kopparbergs län. I Norrland, där korn fortfarande i viss utsträckning användes som brödsäd, upptog kornodlingen 7—12 % av åkerarealen. Havreodlingen svarade för en relativt stor del av åkerarealen i Södermanlands, Jönköpings och Kronobergs län, Kalmar läns norra del, Älvsborgs, Skaraborgs, Örebro och Västman-

lands län (23—29 %). Omfattande havreodling konstateras även för Göteborgs och Bohus samt Värmlands län. I de områden, där havreodlingen hade mindre omfattning, förekom i stället större odling av blandsäd, nämligen i Stockholms, Uppsala, Kristianstads och Malmöhus län (10—16 %). Med undantag för Gävleborgs län, där 17 % av åkern användes för havre, hade norrlandslänen relativt liten odling av havre och blandsäd. Potatis odlades relativt sett mest i Blekinge och Kristianstads län (14 respektive 8 %). På Öland och Gotland samt i Kristianstads och Malmöhus län användes en betydande del av åkerarealen för odling av sockerbetor och foderrotfrukter. Odlingen av dessa grödor upptog drygt 11 % i Malmöhus län och 6—9 % i de tre övriga områdena. Vall till hö omfattade i samtliga län med undantag för Södermanlands, Gotlands, Malmöhus, Skaraborgs, Örebro och Västmanlands län större andel av åkern än något annat växtslag. Skillnaden mellan olika områden ifråga om slåttervallens relativa storlek var emellertid betydande. I en stor del av Norrland utgjorde slåttervallen omkring två tredjedelar av åkerarealen, men i Malmöhus län endast cirka 15 %. Odlingen av oljeväxter hade år 1961 den relativt största omfattningen på Gotland samt i Östergötlands och Malmöhus län (3—8 %). Under rubriken »andra växtslag», som inrymmer specialodlingar av olika slag, fröodlingar, fruktodlingar m. m. redovisas endast en ringa del av åkerarealen. Den största omfattningen därav förekom på Öland, där drygt 4 % av åkerarealen upptogs under denna rubrik.

De olika växtslagens relativa omfattning inom de tre huvudområdena belyses i *diagram 1*. Odlingen av brödsäd — främst av vete — dominerar i södra och

Diagram I. Åkerjordens användning, i %, inom huvudområdena, år 1961

Use of arable land in major regions, in 1961, %

mellersta Sveriges slättbygder. Även odlingen av fodersäd hade totalt sett den största andelen av åkerarealen i detta område, men skillnaderna mellan huvudområdena i fråga om de olika fodersädsslagens relativa storlek var betydande. Sälunda var odlingen av havre relativt störst (21 %) i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder, medan kornarealen var praktiskt taget av samma relativa storlek i norra Sverige (10 %) som i södra och mellersta Sveriges slättbygder (12 %). Potatisodlingen svarade för större andel av

åkerarealen i skogs- och dalbygderna än i de två andra områdena, medan odlingen av sockerbeter och oljeväxter hade den relativt största omfattningen i slättbygderna. Odlingen av foderväxter hade den förhållandevis största arealen i norra Sverige, där den år 1961 utgjorde drygt 70 % av åkerarealen.

Åkerjordens användning inom olika storleksgrupper av jordbruk

En särskild bearbetning av uppgiftsmaterialet till 1961 års arealinventering har företagits i syfte att belysa växtodlingen inom olika storleksgrupper av jordbruk fördelade efter åkerarealen. I tab. B redovisas för hela riket i relativa tal arealen av olika växtslag inom olika storleksgrupper. Diagram 2 visar i huvudsak de olika växtslagsgruppernas procentuella andel av hela åkerarealen inom storleksgrupper. Fördelningen av den totala åkerarealen i riket på olika storleksgrupper hänför sig till år 1956, det sista år, för vilket dylika uppgifter föreligger. På grund av den fortgående sammanslagningen av mindre jordbruk till större brukningsenheter sker årligen förskjutningar i storleksgruppfördelningen.

Av tab. B framgår vissa karakteristiska skillnader mellan de olika storleksgrupperna i fråga om åkerjordens relativa användning. Odlingen av brödsäd, baljväxter och oljeväxter samt förekomsten av helträda och tillfälligt obrukad åkerjord synes öka med åkerarealen. Ett motsatt förhållande kännetecknar odlingen av potatis och rotfrukter samt foderväxter. Fodersädsarealens relativa andel av åkerarealen är något mindre i de två lägsta storleksgrupperna men varierar endast obetydligt mellan övriga storleksgrupper. I fråga om de enskilda växtslagen konstateras mindre samvaria-

Tab. B. Åkerjordens användning, i procent, inom olika storleksgrupper, hela riket, år 1961

Use of arable land within different size groups, %

Växtslag	Storleksgrupper, hektar åker								Samtliga
	0—2	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50	50—100	Över 100	
Höstvete	0,4	0,4	1,1	2,8	4,6	6,5	8,2	10,1	4,3
Vårvete	1,4	1,1	1,5	2,4	3,5	4,8	6,2	6,6	3,3
Höstråg	0,6	0,6	1,1	2,1	2,6	2,7	2,5	2,7	2,0
Vårråg	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa brödsäd	2,5	2,2	3,8	7,4	10,8	14,1	17,0	19,5	9,7
Korn	1,7	4,2	6,5	8,5	11,2	14,0	14,8	15,0	9,9
Havre	9,2	12,2	15,5	17,1	17,1	16,5	16,6	15,0	15,8
Blandsäd	4,1	4,0	6,8	9,0	8,1	6,2	4,1	1,9	6,3
Summa fodersäd	15,0	20,4	28,8	34,6	36,4	36,7	35,5	31,9	32,0
Kokärter	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	0,3
Foderärter och vicker	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2
Summa baljväxter	0,1	0,1	0,1	0,3	0,5	0,7	0,8	0,9	0,5
All säd	17,6	22,7	32,7	42,3	47,7	51,5	53,3	52,3	42,2
Potatis	9,5	4,7	3,9	3,1	2,5	2,1	1,8	1,3	3,0
Socketbetor	0,5	0,4	0,6	1,4	2,0	2,2	1,8	1,8	1,4
Foderrotfrukter	1,2	0,7	0,8	0,8	0,6	0,5	0,2	0,2	0,6
Summa potatis och rotfrukter	11,2	5,8	5,3	5,3	5,1	4,8	3,8	3,3	5,0
Grönfoder	3,0	2,1	1,5	1,5	1,2	0,8	0,7	0,6	1,3
Vall till hö	60,1	50,4	44,5	32,9	25,8	20,0	15,1	11,9	30,7
Vall till fröskörd	0,1	0,2	0,4	0,8	1,1	1,7	2,5	2,4	1,2
Vall till grönfoder o. bete (även ensilage)	1,2	2,2	2,7	3,4	3,5	3,2	3,1	3,4	3,0
Permanent betesvall	1,9	4,6	5,2	6,3	5,9	6,0	6,2	8,7	6,0
Summa foderväxter	66,3	59,5	54,3	44,9	37,5	31,7	27,6	27,0	42,2
Höstraps	0,2	0,1	0,1	0,3	1,0	1,8	2,3	3,0	1,0
Vårraps	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,5	0,1
Höstrybs	0,1	—	0,0	0,2	0,3	0,5	0,7	0,9	0,3
Vårrybs	0,0	—	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Oljelin	0,0	—	—	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga oljeväxter	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,7	1,0	1,4	0,4
Summa oljeväxter	0,3	0,1	0,1	0,6	1,8	3,2	4,4	6,0	1,9
Köksväxter på åkern	0,9	0,3	0,2	0,2	0,3	0,5	0,6	0,7	0,4
Andra växtslag	0,5	0,4	0,2	0,3	0,3	0,5	0,6	0,8	0,4
Helträda och tillfälligt obrukad åkerjord	3,2	2,4	2,4	3,7	5,0	5,9	7,4	7,5	4,6
Varaktigt obrukad åkerjord	—	8,8	4,8	2,7	2,3	1,9	2,3	2,4	3,3
Summa åker	100	100	100	100	100	100	100	100	100

tion med åkerarealen för råg än för vete. De tre slagen av fodersäd visar olika förhållande till åkerarealens storlek. Den relativa omfattningen av kornodlingen ökar med åkerarealen, medan havreod-

lingen har ungefär samma omfattning i de olika storleksgrupperna med undantag av den lägsta gruppen, där något mindre andel av åkern användes här för. Blandsäd odlas relativt mest på de

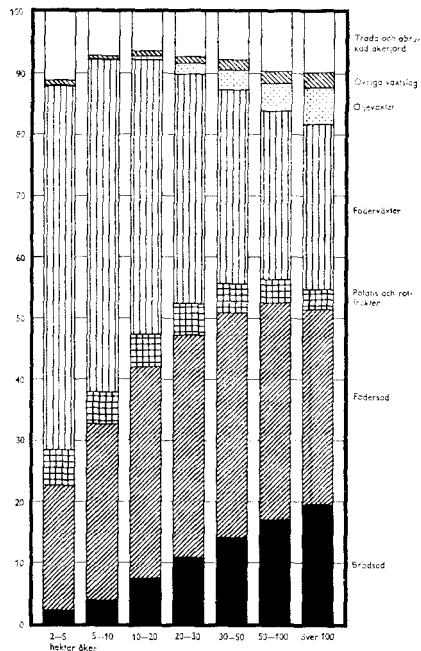
medelstora brukningsenheterna. Potatisodlingen sjunker successivt, när åkerarealen ökar. Detsamma gäller även vall till hö. Den för vall till frö använda åkerarealen ökar däremot från lägre till högre storleksgrupper; lika tydlig tendens kan ej iaktas i fråga om permanent betesvall. Vid jämförelse av åkerjordens användning mellan olika storleksgrupper måste man taga hänsyn till att uppgifterna angående den lägsta storleksgruppen är föråldrade (se sid. 2) och därför rätt osäkra.

Utvecklingen av åkerjordens användning på längre sikt

I tab. C redovisas de olika växtslagsgruppernas procentuella andel av hela åkerarealen under tiden 1913—1960 i femårsmedeltal (utom perioden 1913/15) och för år 1961. Av tabellen framgår, att den relativa odlingen av brödsäd inte företer någon märkbar långtidsutveckling under de senaste femtio åren. Fodersädsodlingen däremot kännetecknades t. o. m. sista hälften av 1940-talet av en bestämd nedgång, men utvidgades under 1950-talet åter till den omfattning,

Diagram 2. Åkerjordens användning, i %, inom olika storleksgrupper, år 1961

Use of arable land within different size groups in 1961, %

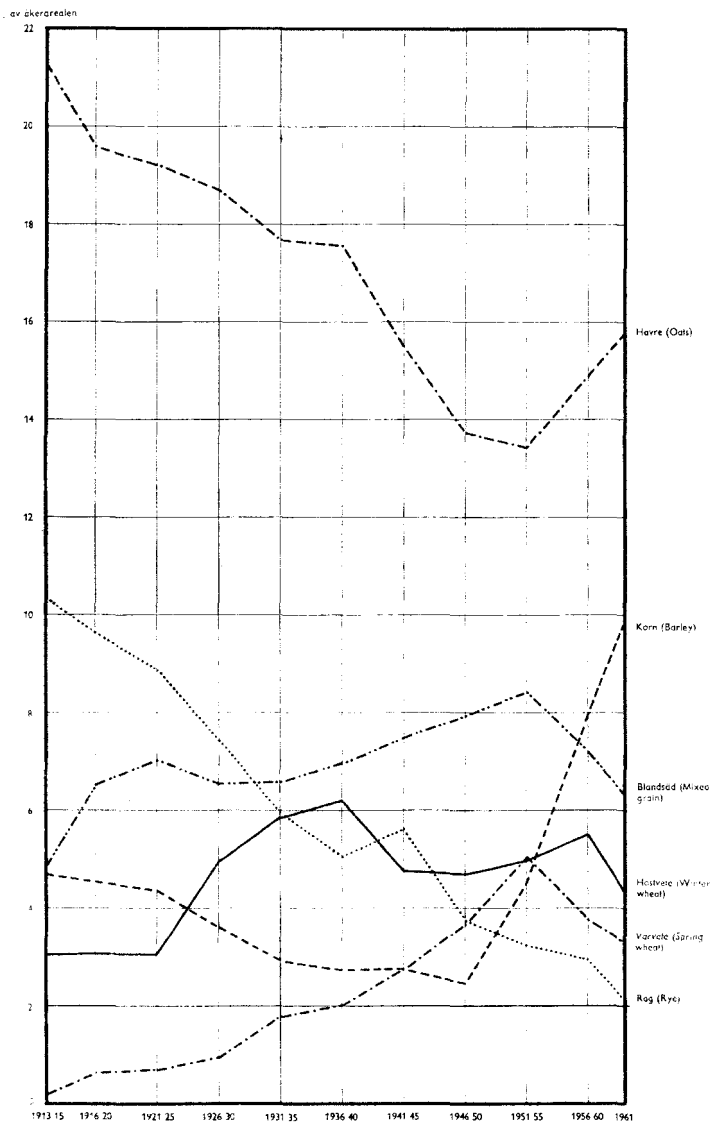
Tab. C. Arealerna för olika växtslag i procent av hela åkerarealen, 1913—1961

The areas of different kinds of crop groups as percentages of the total area of arable land

Växtslag	1913/ 15	1916/ 20	1921/ 25	1926/ 30	1931/ 35	1936/ 40	1941/ 45	1946/ 50	1951/ 55	1956/ 60	1961
Brödsäd	13,6	13,3	12,6	13,3	13,5	13,3	13,1	12,1	13,3	12,2	9,7
Fodersäd	30,8	30,7	30,6	28,9	27,2	27,3	25,7	24,1	26,4	30,1	32,0
Baljevaxter	0,8	1,0	1,2	0,8	0,7	0,6	0,9	0,7	0,6	0,6	0,5
All säd	45,2	45,0	44,4	43,0	41,4	41,2	39,7	36,9	40,3	42,9	42,2
Potatis och rotfrukter	7,0	7,3	7,6	7,1	6,9	6,8	7,0	6,7	5,9	5,5	5,0
Fodervaxter	38,5	39,2	39,2	41,9	44,6	45,7	46,8	48,2	44,5	42,3	42,2
Öljevaxter	—	—	—	—	—	—	—	2,5	3,4	1,9	1,9
Andra växtslag	0,1	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	1,3	0,6	0,6	0,7	0,8
Träda och obrukad åkerjord	9,2	8,2	8,4	7,7	6,8	6,0	5,2	5,1	5,3	6,7	7,9
Summa åker	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Diagram 3. Arealerna för olika slag av stråsäd i procent av hela åkerarealen under tiden 1913—1961 (för perioden 1916—1960 femårsmedeltal)

The areas of different kinds of grain as a percentage of the total area of arable land for the period 1913—1961 (for the period 1916—1960, five year average)

som redovisades under de sista åren före första världskriget. Den totala arealen för spannmål har visat en liknande utveckling; odlingen har dock ej nått samma omfattning som under perioden 1913—1915. Odlingen av potatis och rotfrukter utvidgades till början av 1920-talet. Bortsett från en obetydlig ökning under de sista krigsåren, har emellertid sedan dess en tillbakagång ägt rum. Den relativa odlingen av foderväxter ökade starkt t. o. m. slutet av 1940-talet, men har därefter begränsats; fortfarande upptar den dock drygt två femtedelar av hela åkerarealen. Arealerna för träda och obrukad åkerjord undergick fram till omkring år 1950 en successiv reduktion. För den senaste tioårsperioden konstateras en motsatt tendens.

Odlingen av de olika spannmålsgröddorna under ovan nämnda tidsperiod belyses i *diagram 3*. För vårvete och råg konstateras en olikartad utveckling under ifrågasvarande period. Den relativa odlingen av vårvete har ökat avsevärt, medan odlingen av råg gått starkt tillbaka. Under början av 1940-talet utvidgades rågodlingen något men har sedan åter begränsats. Även för vårvete har en mindre tillbakagång av odlingen skett efter mitten av 1950-talet. Den relativa omfattningen av höstveteodlingen företer ingen märkbar långtidsutveckling. För senare år konstateras årliga variationer, som i huvudsak sammanhänger med växlande betingelser för höstsädd och övervintring.

Kornodlingen kännetecknades tidigare av tillbakagång men har efter år 1950 utvidgats starkt. Sålunda utgjorde kornarealen 9,9 % av åkearealen år 1961 mot endast 2,5 % år 1950. Arealen för korn år 1961 är den största kornareal som hittills förekommit i vårt land. Havreodlingens relativa omfattning har gått

tillbaka betydligt sedan år 1913, medan odlingen av blandsäd kännetecknats av någon utvidgning.

Odlingen av vallfrö år 1961

I följande tablå redovisas uppgifter om de arealer, som under sommaren 1961 användes för odling av vallfrö samt motsvarande uppgifter för åren 1960 och 1959. Dessa uppgifter avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker inom Götaland och Svealand.

År	Timotejfrö, hektar	Rödsklöverfrö, hektar	Alsikeklöverfrö, hektar	Annat vallfrö, hektar
1961	19 940	19 050	3 330	4 590
1960	21 130	11 810	1 460	4 490
1959	22 350	17 400	3 160	4 690
Förändring 1961, i %, i förh. till				
1960	- 5,6	+ 61,3	+ 128,1	+ 2,2
1959	- 10,8	+ 9,5	+ 5,4	- 2,1

I jämförelse med år 1960 förelåg arealminskning för timotejfrö, medan odlingen utvidgades för övriga slag av vallfröväxter. Betydande arealökning konstateras för rödsklöver- och alsikeklöverfrö. Ökningen sammanhänger huvudsakligen med att odlingen år 1960 varit kraftigt reducerad på grund av första årsvallarnas ogynnsamma utveckling.

3. Utsåde

På grundval av en undersökning år 1946 (se sid. 10) redovisas i tablå på följande sida medeltalen för utsådet per hektar för hela riket. I samma tablå ingår även uppgifter om de totala utsådeskvantiteterna för riket under åren 1957—1961.

Växtslag	Utsäde per hektar, kg	Total utsädeskvantitet, ton				
		1957	1958	1959	1960	1961
Höstvete	218	39 150	23 430	44 110	52 870	33 580
Vårvete	226	35 250	40 490	25 670	22 010	27 930
Höstråg	199	22 080	17 670	18 710	19 940	14 330
Vårråg	201	690	620	580	810	610
Korn	197	53 030	59 370	64 120	65 270	72 440
Havre	223	115 120	119 080	119 820	124 520	128 920
Blandsäd	214	58 390	54 670	53 040	49 670	48 560
Säd till bete och grönfoder	250	16 890	16 720	13 740	14 940	11 550
Kokärter	238	3 500	2 580	2 000	2 550	2 130
Foderärter och vicker	223	2 510	2 960	2 360	2 090	1 430
Potatis	2 151	257 350	245 020	256 070	267 740	236 310

4. Skördens storlek och beskaffenhet

I detta avsnitt lämnas en redogörelse för skördens storlek (hektar- och total-skörd) och beskaffenhet år 1961 enligt s. k. subjektiv metod (se sid. 8 och 9). De uppgifter om hektarskörd, som lämnas här nedan, grundar sig för flertalet växtslag på de definitiva skörderappor-terna från hushållningssällskapen.

Skörd per hektar 1961 och jämförelse med föregående år

I följande tablå redovisas för hela riket skörden per hektar av de olika växtslagen år 1961 och dess relativa förändringar jämfört med de två närmast föregående åren. Av tablån framgår, att hektarskörderna år 1961 i jämförelse med år 1960 var högre för samtliga växtslag med undantag för höstraps, sockerbetor och foderrotfrukter. Avvikelseerna var för vissa grödor av betydande storlek; hektaravkastningen för kokärter och vairybs var sålunda 53 resp. 59 % högre än år 1960. Även för höstvete konstateras en kraftig ökning (34 %). I fråga om nämnda grödor med ned-satt skörderesultat var försämringen störst för sockerbetor (16 %). Därvid är dock att märka, att avkastningen för denna gröda varit ovanligt stor år 1960. I förhållande till år 1959 redovisades för de flesta växtslag avvikelser i samma

riktning som i jämförelse med år 1960. Den genomsnittliga hektarskörderna av all säd år 1961 var 12 % högre än närmast föregående år. Jämfört med år 1959 förelåg en uppgång med 32 %.

Växtslag	Hektarskörd Deciton		Förändring, i %, 1961 i förhållande till	
	1961	1960	1960	1959
Höstvete	32,7	24,4	+ 34,0	+ 8,6
Vårvete	25,5	24,1	+ 5,8	+ 26,9
Höstråg	25,0	22,3	+ 12,1	+ 13,1
Vårråg	16,6	15,0	+ 10,7	+ 46,9
Korn	27,7	26,2	+ 5,7	+ 31,9
Havre	23,8	21,1	+ 12,8	+ 61,9
Blandsäd	25,7	24,4	+ 5,3	+ 31,1
Kokärter	14,4	9,4	+ 53,2	+ 2,9
Foderärter och vicker	17,8	15,7	+ 13,4	+ 15,6
All säd	26,0	23,3	+ 11,6	+ 32,0
Höstraps	¹ 21,7	² 22,1	- 1,8	- 13,5
Vårraps	¹ 14,7	² 14,1	+ 4,3	+ 28,9
Höstrybs	¹ 16,0	² 15,0	+ 6,7	- 17,5
Vårrybs	¹ 11,9	² 7,5	+ 58,7	+ 45,1
Oljelin	¹ 13,5	² 12,8	+ 5,5	- 4,3
Vitsenap	³ 15,5	² 13,4	+ 15,7	+ 24,0
Potatis	142,1	141,1	+ 0,7	+ 19,6
Sockerbetor . . .	401,0	476,0	- 15,8	+ 18,3
Foderrotfrukter	379,2	383,1	- 1,0	+ 34,1
Hö från odlad jord	43,1	39,3	+ 9,7	+ 37,3
Haln av:				
Höstsäd	29,6	26,4	+ 12,1	+ 10,4
Vårstråsäd . . .	22,5	21,3	+ 5,6	+ 49,0
Baljväxter	16,4	15,4	+ 6,5	+ 25,2

¹ Preliminär hektarskörd, ej vattenhaltsbestäm. — ² Definitiv hektarskörd, avser frö med 18 % vattenhalt. — ³ Preliminär hektarskörd, avser frö med 18 % vattenhalt.

Hektarskördar inom olika delar av landet

Hektarskördarnas storlek år 1961 inom län, hushållningssällskapsområden och

naturliga jordbruksområden redovisas i tab. 5. Betydande variationer föreligger mellan dels olika län och dels olika delar inom länen. I Götaland och Svealand hade slättbygdsområdena i allmänhet högre skörd per hektar för spannmål än övriga områden. I fråga om potatis och foderrotfrukter förekom däremot ofta högre hektaravkastning i skogs- och dalbygden än i slättbygden. För Norrland, där odlingen dominerar av korn, havre, blandsäd, potatis och vallhö, konstateras i vissa fall högre skördeutbyte i inlandet än i kustområdena.

Såsom framgår av tab. 5 var skördeutfallet av höstvete högst (över 35 dt per hektar) i Kristianstads och Malmöhus län. I sammanlagt 10 län förekom hektarskördar överstigande 30 dt. De ovan nämnda länen hade även det bästa skörderesultatet för vårvete (30 dt och däröver); hektarskördar högre än 25 dt förelåg för detta växtslag i ytterligare 7 län. I fråga om höstråg låg skörden över 25 dt per hektar i Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus, Skaraborgs och Västmanlands län. Hektaravkastningen för fodersäd, uppgick i Malmöhus län till över 30 dt och i Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Hallands och Skaraborgs län till över 25 dt för samtliga tre grödor (korn, havre och blandsäd). Skördeutfall över 20 dt per hektar för samtliga fodersädeslag förekom i ett flertal län. Det bästa skördeutbytet för kokärter förelåg i Kalmar läns södra del och för foderärter och vicker på Gotland samt i Skaraborgs län. De största hektarskördarna av potatis (över 160 dt) förekom i Blekinge, Kristianstads och Jämtlands län; hektarskördar högre än 100 dt redovisades för samtliga län i Götaland och Norrland. För länen i Svealand rapporterades i allmänhet något sämre skördeut-

byte än för riket i övrigt; de lägsta värdena förelåg i Stockholms, Uppsala och Södermanlands län. Hektaravkastningen för hö från odlad jord var högst i Jönköpings, Kronobergs och Kristianstads län samt på Gotland, där den översteg 50 dt. Med undantag av Värmlands och Västerbottens län konstateras för samtliga län ett skördeutbyte på slätterravallar av mer än 35 dt per hektar.

För att lämna en mera överskådlig bild av skördeutfallet i olika delar av landet har i tab. D de naturliga områdena sammanförts till ett mindre antal produktionsområden. Skörden per hektar för de viktigare växtslagen utom sockerbetor och oljeväxter har där angivits dels i absoluta tal, dels i relativa tal, varvid medelhektarskörden för hela riket satts lika med 100. Såsom framgår av tabellen var hektarskörden år 1961 för fiertalet växtslag större än riksmedeltalet i områdena Skåne-Hallands slättbygder, Sydsvenska mellanbygden samt på Östgötaslätten. I det förstnämnda området förelåg högre hektaravkastning än medelhektarskörden för samtliga i tabellen angivna grödor; skillnaden var särskilt stor (29 %) för spannmålsgrödornas medelskörd. Förutom de ovan nämnda områdena hade i fråga om spannmål även Vänerslätten samt Mälars och Hjälmarsbygden något högre skörd än den genomsnittliga för riket. Högre hektarskörd än riksmedeltalet eller skörd i närhet av detsamma för enskilda grödor förekom i enstaka fall i övriga områden. Detta gäller främst Öland och Gotland, Västsvenska dalbygden samt södra Bergslagen. I fråga om hö från odlad jord hade hela norra Sverige lägre hektaravkastning än medeltalet för riket.

De stora variationerna mellan olika områden i hektaravkastningen för sä-

Tab. E. Skörden per hektar för olika slag av stråsäd, i deciton, inom huvudområdena år 1961
Yield per hectare of different kinds of grain, in metric quintals, in major regions

Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd
<i>I deciton:</i>							
Södra o. mellersta Sveriges slätt- bygder	33,6	26,9	25,9	17,9	30,1	26,4	27,5
Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	26,6	19,8	22,4	14,2	23,9	20,8	23,3
Norra Sverige	22,0	16,1	20,5	9,9	21,0	17,1	19,3
Hela riket	32,7	25,5	25,0	16,6	27,7	23,8	25,7
<i>I % av medeltalet för hela riket:</i>							
Södra o. mellersta Sveriges slätt- bygder	102,8	105,5	103,6	107,8	108,7	110,9	107,0
Södra o. mellersta Sveriges skogs- o. dalbygder	81,3	77,6	89,6	85,5	86,3	87,4	90,7
Norra Sverige	67,3	63,1	82,0	59,6	75,8	71,8	75,1
Hela riket	100	100	100	100	100	100	100

desslagen orsakas normalt främst av skiljaktigheter i jordmån och klimat. För enskilda år kan emellertid skillnaderna i hektarskörden mellan olika områden utjämnas eller förstöras genom olikheter i väderleksförhållandena.

Hektarskörden för vete, råg, korn, havre och blandsäd inom de tre huvudområdena år 1961 belyses i *tab. E*. Sammanställningen visar, att hektarskörden i samtliga fall var högst i slättbygderna och lägst i norra Sverige.

Hektarskördar under perioden 1913—1961

Hektaravkastningen för de olika växtslagen år 1961 i jämförelse med femårsmedeltalen för perioden 1956/60 samt tioårsmedeltalen för perioderna 1951/60 och 1930/39 redovisas i *tab. F*.

Vid jämförelse med medelskördarna per hektar för tioårsperioden 1951—1960 konstateras, att 1961 års hektarskördar var högre för samtliga redovisade växtslag. I allmänhet förelåg större avvikelser än vid jämförelse med år 1960 (se sid. 22). De i förhållande till tioårsmedeltalet högsta hektarskördarna år 1961

redovisades för havre och vårrysby. För vissa grödor — bl. a. de höstsådda oljeväxterna — förekom endast mindre avvikelser. Även i förhållande till senaste femårsmedeltal företer 1961 års hektarskördar i allmänhet en markerad ökning; beträffande höstraps och oljelin var dock hektaravkastningen något lägre. I tabellen göres även jämförelse med medelskördarna för tioårsperioden 1930—1939 vad beträffar spannmål, potatis, rotfrukter och slättervall. Av denna framgår, att avvikelserna från medelskördarna för sistnämnda period i huvudsak gick i samma riktning som vid jämförelse med år 1960; differenserna var emellertid i flera fall av annan storlek.

Vid sidan av de årliga variationerna i avkastningen per hektar har en fortgående ökning av hektarskördarna ägt rum för flertalet grödor. För höstvetete och höstråg, vårvete och korn samt för havre och blandsäd belyses denna utveckling för tiden 1913—1961 i *diagram 4*. Detta visar dels de årliga växlingarna i hektaravkastningen och dels den genomsnittliga förändringen under hela

Tab. F. Medelskörden per hektar för åren 1930/39, 1951/60, 1956/60 och år 1961 i deciton, hela riket

The average annual yield per hectare for the years 1930/39, 1951/60, 1956/60 and yield per hectare for the year 1961, in metric quintals

Växtslag	I medeltal åren			År 1961	1961 i % av		
	1930/39	1951/60	1956/60		1930/39	1951/60	1956/60
	Deciton						
Höstvete	24,5	25,0	25,3	32,7	133,5	130,8	129,2
Vårvete	18,2	19,7	21,1	25,5	140,1	129,4	120,9
Hostråg	19,1	20,8	21,1	25,0	130,9	120,2	118,5
Vårråg	13,5	12,3	12,7	16,6	123,0	135,0	130,7
Korn	20,3	22,6	23,3	27,7	136,5	122,6	118,9
Havre	18,2	17,2	18,0	23,8	130,8	138,4	132,2
Blandsäd	21,6	21,4	21,7	25,7	119,0	120,1	118,4
Kokärter	15,2	13,3	12,9	14,4	103,9	108,3	111,6
Foderärter o. vickor	15,2	15,0	15,8	17,8	103,9	118,7	112,7
All säd	19,9	20,3	21,0	26,0	130,7	128,1	123,8
Höstraps	20,7	21,9	21,7	..	104,8	99,1
Vårraps	11,9	12,7	14,7	..	123,5	115,7
Höstrybs	15,2	15,9	16,0	..	105,3	100,6
Vårrybs	8,1	8,0	11,9	..	146,9	148,8
Oljelin	12,5	14,3	13,5	..	108,0	94,4
Vitsenap	12,3	12,1	15,5	..	126,0	128,1
Potatis	138,8	130,2	134,6	142,1	102,4	109,1	105,6
Sockerbetor	352,0	353,9	381,4	401,0	113,9	113,3	105,1
Foderrotfrukter	376,2	318,7	332,6	379,2	100,8	119,0	114,0
Hö från odlad jord	36,4	36,2	35,7	43,1	118,4	119,1	120,7
Halm av:							
Höstsäd	30,2	25,9	25,9	29,6	98,0	114,3	114,3
Vårsträsäd	22,2	19,1	19,3	22,5	101,4	117,8	116,6
Baljväxter	17,5	15,4	15,7	16,4	93,7	106,5	104,5

¹ Preliminär hektarskörd, ej vattenhaltsbestämmd. — ² Preliminär hektarskörd enligt Sveriges Oljeväxtintressenter, avser frö med 18 % vattenhalt.

perioden. Utjämnningen till en rät linje har utförts enligt minstakvadratmetoden. Den sålunda beräknade genomsnittliga årliga ökningen av hektarskörden för ifrågavarande period utgjorde för höstvete 12,0 kg, för hostråg 14,0 kg, för vårvete 17,4 kg, för korn 16,1 kg, för havre 6,8 kg och för blandsäd 9,2 kg. En framträdande skillnad konstateras mellan höstsäd och vårsäd i fråga om de årliga variationerna; dessa är betydligt större för höstsäden. Framförallt höstvete uppvisar stor känslighet för de årliga skördebetingelserna, medan särskilt korn, men även vårvete, synes vara mera stabilt i detta hänseende.

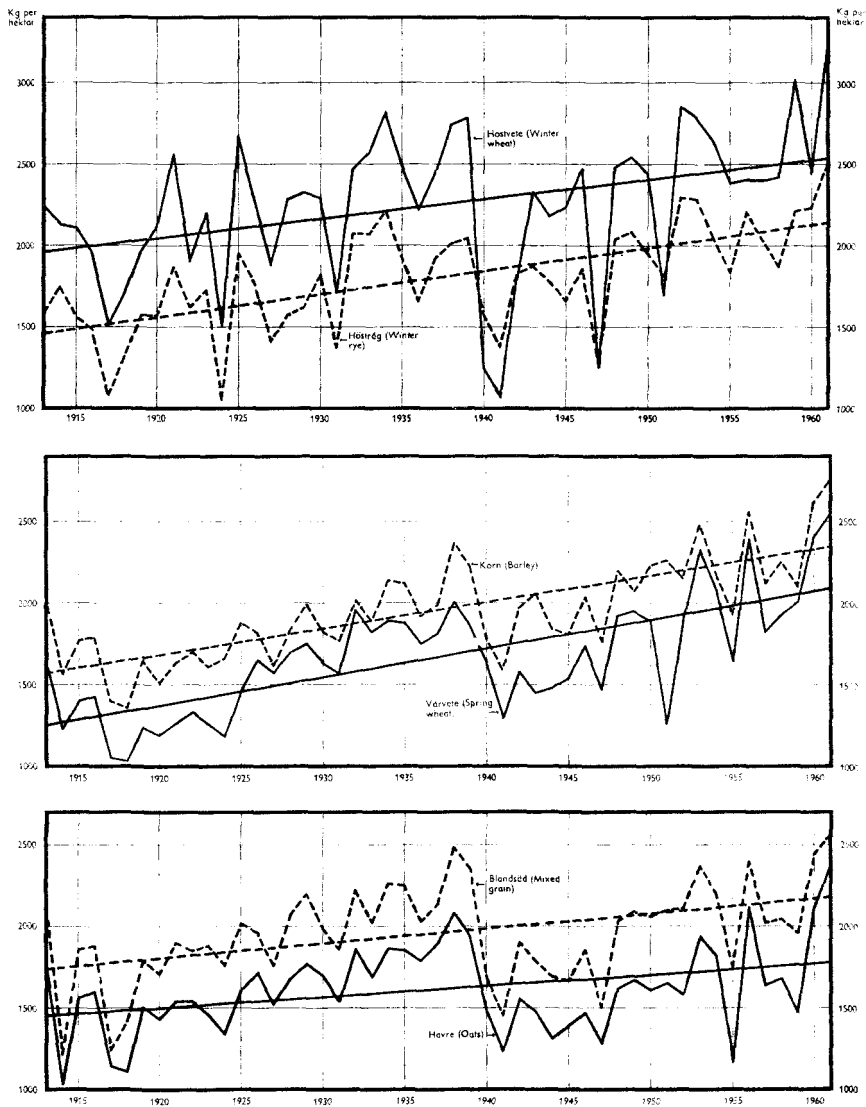
Totalskörden 1961 och jämförelse med föregående år

Totalskörden har beräknats med användande av uppgifter om skörden per hektar som lämnas av hushållningssällskapen samt den vid sommarens arealinventering erhållna arealen för de särskilda växtslagen. I fråga om sädeslagen har vid beräkningen av skörden av såväl halm som kärna hänsyn tagits endast till den areal, från vilken mogen säd skördats.

Beträffande skörden av sockerbeter har uppgifter erhållits från Svenska Sockerfabriksaktiebolaget, avseende de till fabriken levererade kvantiteterna. Vi-

Diagram 4. Skörden per hektar av höstvetete, höstråg, vårvete, korn, havre och blandsäd inom hela riket åren 1913—1961

Yield per hectare of winter wheat, winter rye, spring wheat, barley, oats and mixed grain in 1913—1961

dare har, såsom förut nämnts, uppgifter om totalskörden av spånadväxter samt vissa uppgifter om skörden av oljeväxter erhållits från vederbörande centrala organisationer. Definitiva uppgifter om den totala skörden år 1961 av olika växtslag inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden samt för hela riket 1957—1961 redovisas i tab. 6. Här nedan lämnas uppgifter om totalskörden år 1961 för hela riket och dess relativa förändringar jämfört med åren 1960 och 1959.

Totalskörden år 1961 var större än närmast föregående år i fråga om fodersäd, oljeväxter, hö och halm, medan skörden av brödsäd, baljväxter samt potatis och rotfrukter var mindre. För vissa enskilda grödor inom nämnda huvudgrupper konstateras dock avvikande utveckling. Sålunda förelåg skördeökning för vårvete och kokärter samt skördeminskning för oljelin och halm av höstsäd resp. av baljväxter.

Tablån här nedan visar, att den totala skörden av brödsäd var omkring 5 % mindre än år 1960.

Växtslag	Totalskörd, 1 000 ton, 1961	Förändring, i %, i förhållande till	
		1960	1959
Höstvete . . .	503,0	- 15,1	- 17,7
Vårvete . . .	309,2	+ 33,9	+ 37,4
Höstråg . . .	180,0	- 19,4	- 13,3
Vårråg	5,2	- 16,1	+ 57,6
Summa brödsäd	997,4	- 5,3	- 4,8

Vid denna jämförelse bör dock ihåggas, att av 1960 års skörd en relativt stor andel hade fått så betydande kvalitetsskador, att den ej kunde användas som brödsäd. Brödsädsskörden år 1961 var i allmänhet av fullgod kvalitet.

Totalskörden av höstvete var på grund av arealminskning 15 % mindre än närmast föregående år. Beträffande vårvetet konstateras däremot en betydande skör-

destegring, huvudsakligen sammanhängande med arealutvidgning. Skördeminskningen för höst- resp. vårråg förklaras helt av de reducerade arealerna för dessa grödor.

Den totala skörden av fodersäd låg 13 % över 1960 års skörd, vilken hittills varit den största fodersädsskörden i riket. Även i fråga om fodersäd bör emellertid observeras, att omfattande kvalitetsskador förekom på de redovisade skördekvantiteterna för år 1960. Skörden år 1961 var av betydligt bättre kvalitet. Den relativt starka skördeökningen för korn och havre orsakades av både ökad areal och högre hektaravkastning, medan ökningen av den totala skörden av blandsäd uteslutande sammanhängde med förbättrat skördeutbyte per hektar.

Växtslag	Totalskörd, Förändring, i %.		
	1 000 ton, 1961	i förhållande till 1960 1959	
Korn	990,0	+ 16,9	+ 49,0
Havre	1 354,2	+ 15,2	+ 72,1
Blandsäd	580,1	+ 3,0	+ 19,5
Summa fodersäd	2 924,3	+ 13,1	+ 51,0

Skörden av baljväxter (kokärter samt foderarter och vicker) var något lägre än år 1960. Kokärterna har under de närmast föregående åren lämnat dåligt skördeutbyte och inom vissa områden har skördeutfallet betecknats nästan som missväxt. För år 1961 konstateras emellertid en uppgång av totalskörden med omkring 30 %; kvantitetsökningen var helt beroende på ökad hektaravkastning. Skördemängderna för foderarter och vicker var till följd av arealminskning betydligt mindre (23 %) än år 1960.

Växtslag	Totalskörd, Förändring, i %.		
	1 000 ton, 1961	i förhållande till 1960 1959	
Kokärter	13,3	+ 28,5	+ 11,0
Foderarter o. vicker	11,5	- 22,6	- 30,0
Summa baljväxter	24,8	- 1,6	- 12,8

Den totala skörden av *all säd* uppgick till 3 947 000 ton, vilket var 283 000 ton eller 8 % mer än närmast föregående år.

Totalskörden av *potatis och rotfrukter* understeg 1960 års skörd med 13,9 %, såsom framgår av nedanstående tablå.

Växtslag	Totalskörd, 1 000 ton,		Förändring, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1960	1959
Potatis	1 558,7		- 11,1	+ 10,4
Sockerbetor	2 000,6		- 17,1	+ 15,5
Foderrotfrukter	860,9		- 10,8	+ 17,6
Summa potatis o. rotfrukter	4 420,2		- 13,9	+ 14,0

Skörden av potatis år 1961 uppskattas till 1 558 700 ton, vilket innebär en nedgång med 11 % jämfört med år 1960. Den reducerade skördekvantiteten var dock helt resultatet av de minskade arealerna för denna gröda. Även för sockerbetor konstateras en mindre totalskörd än år 1960; nedgången sammanhängande huvudsakligen med lägre avkastning per ytenhet. För foderrotfrukter slutligen förelåg en skördeminskning av samma omfattning som för potatis (11 %). Kvantitetsminskningen förklaras främst av arealreducering, medan nedgången i skördeutbytet per hektar haft mindre inverkan.

Den totala skörden av *vallhö* — beräknad till 4 758 000 ton — var 11 % större år 1961 än närmast föregående år. I förhållande till år 1959 förelåg en ökning med omkring 35 %.

Totalskörden av *halm* visade en obetydlig ökning (1,3 %) jämfört med år 1960. Vid denna jämförelse bör emellertid beaktas, att de år 1960 skördade

Växtslag	Totalskörd, 1 000 ton,		Förändring, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1960	1959
Halm av höstsäd	668,2		- 26,2	- 16,1
” ” vårstråsäd	2 868,1		+ 11,1	+ 56,5
” ” baljväxter	25,6		- 18,7	+ 1,5
Summa halm	3 561,9		+ 1,3	+ 34,2

kvantiteterna varit av rekordstor omfattning. Uppgången år 1961 kommer helt på halm av vårstråsäd; för de båda övriga slagen av halm redovisas däremot kraftigt minskade skördemängder.

Med ledning av hushållningsgillenas uppskattningar av skörden per hektar för raps, rybs och oljelin samt preliminära uppgifter från Sveriges Oljeväxtintressenter beträffande vitsenap har den totala skörden av *oljeväxter* år 1961 preliminärt beräknats till en kvantitet, som är nästan tre fjärdedelar större än år 1960. Ökningen hänförde sig till samtliga slag av oljeväxter med undantag för oljelin. Den betydande skördeökningen sammanhängde främst med arealutvidgning (se sid. 15). De i tablån här nedan angivna skördeuppgifterna för år 1961, som för raps, rybs och oljelin avser tröskad, ej vattenhaltsbestämd skörd, är emellertid ej direkt jämförbara med uppgifterna för år 1960, som avser skörd med 18 % vattenhalt. Skördeuppgifterna för år 1960 grundar sig på arealer enligt 1960 års arealinventering och definitiva uppgifter om hektarskörden från Sveriges Oljeväxtintressenter.

Växtslag	Totalskörd, 1 000 ton,		Förändr. 1961 i %, i förhållande till	
	1961 ¹	1960	1960	1959
Höstraps	*79,5	52,6	+ 51,3	- 38,8
Vårrops	*6,1	5,1	+ 20,5	+ 40,8
Höstrybs	*17,9	10,1	+ 78,1	- 60,8
Vårrybs	*1,0	0,8	+ 25,3	+ 3,0
Oljelin	*1,8	2,8	- 37,2	+ 71,8
Vitsenap	*23,3	4,0	+ 478,4	+ 430,8
Summa oljeväxter	129,6	75,4	+ 72,0	- 30,5

¹ Preliminära uppgifter. — ² Tröskad, ej vattenhaltsbestämd vara. — ³ Avser frö med 18 % vattenhalt.

Totalskörden av spånadsväxter var i fråga om lin högre än år 1960 för tåga, men lägre för frö och blånor. Beträffande hampa var däremot skörden av frö

och blånor avsevärt högre än närmast föregående år. Totalskörden av tåga uppskattades för hampa till 5 ton. Vallfröskörden var omkring 30 % högre än år 1960, men understeg 1959 års skörd med c:a 27 %. Tobaksskörden¹ år 1961 var drygt 75 % lägre än närmast föregående år.

Växtslag	Totalskörd, ton		Förändr. 1961, i %, i förhållande till	
	1961	1960	1960	1959
Spånadslin:				
frö . . .	1 950	2 610	- 25,3	- 3,9
tåga . . .	1 600	485	+ 23,7	+ 61,3
blånor . .	1 390	1 620	- 14,2	+ 33,4
Hampa:				
frö . . .	135	21	+ 66,7	- 40,7
tåga . . .	15	2	—	- 68,7
blånor . .	1845	380	+ 122,4	+ 22,5
Tobak . . .	86	390	- 77,9	- 73,9
Klöver- och gräsfrö .	11 420	8 750	+ 30,5	- 27,4

¹ Preliminära uppgifter. — ² Enligt uppgift från Riksförbundet Lin och Hampa framställdes ej någon tåga under år 1960.

Totalskörden mot bakgrund av utvecklingen på längre sikt

Uppgifter om totalskörden för de olika växtslagen år 1961 jämfört med femårsmedeltalen för perioden 1956/60 samt tioårsmedeltalen för perioderna 1951/60 och 1930/39 lämnas i *tab. G*.

Vid jämförelse med medelskördarna för tioårsperioden 1951—1960 konstaterades för flera växtslag avvikelser i motsatt riktning än i förhållande till år 1960. Jämfört med tioårsmedeltalen var sålunda totalskördarna år 1961 större för höstvet, varråg och sockerbeter samt mindre för vårvete, blandsäd, kokärter, raps och rybs. För övriga växtslag förelåg avvikelser från tioårsmedeltalen i samma riktning som i förhållande till år 1960, i vissa fall dock av annan storlek. Som exempel kan nämnas, att skörden av korn år 1961 var nästan dubbelt

¹ Enligt Svenska Tobaks Aktiebolagets årsredovisning.

så stor som medelskörden för den senaste tioårsperioden, men endast 17 % större än 1960 års skörd. Totalskörden av havre översteg tioårsmedeltalet med drygt 50 % men föregående års skörd med bara 15 %. Ett omvänt förhållande redovisas för vitsenapsskörden; skillnaden i förhållande till år 1960 var för denna gröda betydligt större än i förhållande till tioårsperioden. Jämfört med medelskördarna för åren 1956—1960 avviker 1961 års skördar i huvudsak på samma sätt som i jämförelse med tioårsmedeltalen. För flertalet grödor var avvikelserna för femårsperioden dock något mindre.

I förhållande till de totala medelskördarna för tioårsperioden 1930—1939 förelåg år 1961 betydande skillnader för vissa enskilda grödor. Sålunda var redovisningsårets skörd av råg omkring 50 % mindre än medelskörden 1930—1939, medan totalskörden av örter och vicker utgjorde c:a två tredjedelar av den genomsnittliga skörden under nämnda period. Kornskörden var däremot mer än fyra gånger och vårveteskörden mer än två gånger så stor som tioårsmedeltalen. Totalskörden av foderrotfrukter understeg medeltalet för 1930—1939 med drygt 70 %. För halm av höstsäd resp. av baljväxter förelåg i förhållande till medelskördarna en nedgång med 49 resp. 42 %.

Skörden uttryckt i skördeenheter

För att erhålla ett sammanfattande mått på skördens storlek har de olika växtslagen med hänsyn till deras fodervärde omräknats till skördeenheter. Därvid har följande skala använts: en skördeenhet = 1 kg vete, råg, korn, örter och vicker, 1,2 kg havre, 1,1 kg blandsäd, 4 kg potatis och sockerbeter, 10 kg foderrotfrukter, 2,2 kg hö från odlad

Tab. G. Medeltal av totalskörden för åren 1930/39, 1951/60 och 1956/60 samt totalskörden år 1961 i ton, hela riket

The average annual harvest for the years 1930/39, 1951/60 and 1956/60 and the total harvest for the year 1961 in metric tons

Växtslag	I medeltal åren			1961	1961 i % av		
	1930/39	1951/60	1956/60		1930/39	1951/60	1956/60
Höstvete	553 010	477 080	502 440	503 000	91,0	105,4	100,1
Vårvete	121 470	311 670	281 450	309 160	254,5	99,2	109,8
Höstråg	391 390	227 700	217 120	180 030	46,0	79,1	82,9
Vårråg	10 140	4 490	4 480	5 170	51,0	115,1	115,4
Korn	218 320	515 320	667 940	990 060	453,5	192,1	148,2
Havre	1 201 590	882 000	967 350	1 354 180	112,7	153,5	140,0
Blandsäd	541 060	605 610	562 930	580 070	107,2	95,8	103,0
Kokärter	36 950	17 240	16 230	13 250	67,0	76,9	81,6
Foderärter o. vicker		16 010	17 630	11 500		71,8	65,2
All säd	3 073 930	3 057 120	3 237 570	3 946 420	128,4	129,1	121,9
Hösträps	110 150	91 190	179 540	..	72,2	87,2
Vårträps	11 450	6 630	16 110	..	53,4	92,2
Höstrybs	25 460	24 700	17 920	..	70,4	72,6
Vårtrybs	2 410	1 350	1 040	..	43,2	77,0
Oljelin	7 630	2 260	1 770	..	23,2	78,3
Vitsenap	11 590	6 260	23 250	..	200,6	371,4
Potatis	1 844 130	1 584 930	1 613 560	1 558 650	84,5	98,3	96,6
Sockerbetor	1 682 220	1 863 730	1 960 000	2 000 600	118,9	107,3	102,1
Foderrotfrukter	2 970 050	1 017 540	897 960	860 890	29,0	84,6	95,9
Hö från odlad jord	4 989 990	4 206 970	4 018 130	4 758 340	95,4	113,1	118,4
Halm av höstsäd	1 299 410	774 980	779 220	668 190	51,4	86,2	85,8
» » vårstråsäd	2 423 300	2 266 080	2 359 040	2 868 080	118,4	126,6	121,6
» » baljväxter	44 460	36 500	37 390	25 590	57,6	70,1	68,4

¹ Preliminära uppgifter, tröskad ej vattenhaltsbestämd vara. — ² Preliminär uppgift, avser frö med 18 % vattenhalt.

jord, 5 kg halm av höstsäd, 4 kg halm av vårstråsäd, 3,5 kg halm av baljväxter, 12 kg blast av sockerbetor samt 15 kg blast av foderrotfrukter. Blasten har för sockerbetor beräknats till 50 % av den uppgivna skörden av betor och för foderrotfrukter till 20 % av foderrotfrukt-skörden. Potatisblasten har icke medräknats. Beträffande avkastningen av betet på vallar och ängar har direkta uppgifter erhållits i de definitiva skördeberäkningarna i januari.

Efter sålunda gjord omräkning av skörden för varje växtslag, erhålles i tablan på sid. 32 antalet skördeenheter för år 1961.

Vid dessa beräkningar har vall till frö, olje- och spånadväxter samt köks-

växter på åkern och grödor, som redovisas under rubriken »andra växtslag», inte medräknats. Tidigare har vid beräkning av ångens avkastning medtagits både hö och bete. Då slätter på naturlig äng nu förekommer sällan och ger ganska obetydlig avkastning, redovisas endast betet för år 1961. Vidare har liksom tidigare arealen för vall till frö ej medtagits vid beräkning av betet på vall. I fråga om olje- och spånadväxter är det något oegentligt att tala om fodervärde. Då emellertid en relativt stor del av åkerarealen användes för odling av oljeväxter, har liksom de närmast föregående åren gjorts en liknande beräkning för dessa som för ovan angivna grödor. Därvid har en skördeenhet satts

Tab. I. Sädesslagens vikt, i kilogram per hektoliter, inom hela riket

Weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre

Växtslag	Vikt i kilogram per hektoliter						
	Medelvikt			Maximum		Minimum	
	1961	1960	1951/60	1961	1960	1961	1960
Höstvete	75.5	73.1	75.2	77.3	77.5	67.0	68.5
Vårvete	76.5	74.8	75.0	78.3	77.5	71.7	69.3
Höstråg	69.9	68.9	70.2	72.1	72.0	68.5	66.4
Vårråg	70.2	67.5	67.5	73.0	75.0	67.2	53.0
Korn	64.7	63.6	64.2	68.8	68.8	56.1	58.6
Havre	50.7	48.6	48.5	54.7	57.8	41.9	45.0
Blandsäd	57.1	56.1	56.2	60.8	60.4	48.4	49.8
Kokärter	76.3	75.6	77.7	78.5	78.7	73.1	63.3
Foderarter o. vicker	74.6	74.4	75.4	80.3	78.0	72.0	66.3

tryckt i skördeenheter per hektar år 1961 och under tioårsperioden 1951—1960 samt femårsperioden 1956—1960. Vid beräkningen av hektaravkastningen för hela åkern har emellertid arealerna för olje-, spånads- och kökssväxter samt »andra växtslag» frändragits åkerarealen, eftersom hänsyn här ej kunnat tagas till skörden av dessa växtslag. Vidare har uteslutits arealen varaktigt obrukad åkerjord samt för åren 1960—1961 hö från den naturliga ängen. En jämförelse av den naturliga ängens avkastning för år 1961 med fem- eller tioårsmedeltalen är därför inte helt adekvat. För hela riket uppgick den sålunda beräknade avkastningen per hektar åker år 1961 till 3 000 och per hektar äng till 1 010 skördeenheter. Den genomsnittliga avkastningen per hektar under tioårsperioden 1951—1960 utgjorde för åkern 2 370 och för ängen 900 och under den närmast föregående femårsperioden 2 420 resp. 950 skördeenheter. Avkastningen på den areal, som användes för odling av säd, potatis och rotfrukter samt foderväxter uppvisade högre siffror per hektar 1961 för hela riket än fem- och tioårsmedeltalen. Liksom tidigare hade Malmöhus län den högsta avkastningen

per hektar åker (4 430 skördeenheter), medan den lägsta redovisades för Västernorrlands och Västerbottens län (1 990 skördeenheter). Även avkastningen per hektar äng år 1961 visade för riket högre värden än fem- och tioårsmedeltalen. Maximi- resp. minimala för ängens avkastning under redovisningsåret förelåg i Uppsala och Västernorrlands län.

Skördens beskaffenhet

Uppgifter om skördens beskaffenhet och sädesslagens medelvikt lämnas av hushållningssällskapens lokalombud i samband med de definitiva uppgifterna om skörden. På grundval härav har i tab. 9 för de olika hushållningsskapsområdena sammanställts uppgifter rörande skördens bärgning och beskaffenhet. Vidare har medeltal uträknats för spannmålets vikt per hektoliter inom olika områden. Dessa framläggs i tab. 8, där beträffande rikssiffrorna även jämförelsetal från föregående år meddelas. I tab. 1 angives riksmåttal för hektolitervikten åren 1961 och 1960 samt för tioårsperioden 1951—1960 liksom maximi- och minimisiffror för hushållningsskapsområdena under de båda senaste åren. Hektolitervikten år

1961 var något högre än närmast föregående år. Den låg i de flesta fall över medelvikten för perioden 1951—1960.

För att man skall erhålla en uppfattning om kvaliteten hos 1961 års brödsäddsskörd inom olika områden av landet, har liksom under flera föregående år kvalitetsundersökningar verkställt av Sveriges Utsädesförenings cereallaboratorium i Svalöv. En kort redogörelse för resultaten av dessa undersökningar har ställts till centralbyråns förfogande och publicerats i den preliminära redogörelsen Årsväxten 1961.

Beträffande *väderleksförhållandena och växtlighetens utveckling* under produktionsåret 1960/61 har en detaljerad redogörelse lämnats i Årsväxten 1961. Här återgives endast en kortfattad översikt; i övrigt hänvisas till nämnda publikation.

Sådden av höstvet och höstråg år 1960 försvårades starkt av den regniga väderleken under sensommaren och hösten. Även för höstsådden av oljeväxter var väderleksbetingelserna ogynnsamma.

Övervintringen var beträffande höstsåden något bättre än normalt för riket i dess helhet. Särskilt god övervintring rapporterades för södra och västra Götaland samt för Östergötlands och Uppsala län. God övervintring uppgavs även för oljeväxterna. Vallarna hade övervinttrat tillfredsställande i större delen av Svealand och Götaland, medan i Norrland förstaårsvallarna ofta hade uttunnade och ojämna bestånd. På grund av den milda och snöfattiga vintern samt den obetydliga tjälen, kunde vårsådden påbörjas ovanligt tidigt och utfördes i allmänhet under gynnsamma väderleksförhållanden. Växtligheten gynnades vidare av den varma väderleken under våren och försommaren.

I årsväxt- och skörderapporterna vid

mitten av juli meddelades beträffande höstsåden att den hade utvecklats gynnsamt.

Utsikterna för vårsåden rapporterades även vara förhållandevis goda i Svealand och Götaland, medan i Norrland uppgavs ojämn växtlighet och i vissa områden försenad utveckling. Angrepp av bollnässjukan på havre rapporterades i södra Norrland.

Även för potatis och rotfrukter hade utvecklingen varit gynnsam tack vare de goda väderleksförhållandena under försommaren. I fråga om vallar och ängar rapporterades god växtlighet i större delen av landet. I Norrland uppgavs dock vallarna vara ojämn. Förstaårsvallarna var där ofta klöverfattiga. Oljeväxterna hade i allmänhet utvecklats tillfredsställande. Särskilt i Götaland var skördeutsikterna goda. I Svealand hade utvecklingen varit sämre för de höstsådda oljeväxterna.

I julirapporterna framhölls att god skörd kunde väntas om väderleken blev gynnsam i försättningen. Dessa förväntningar blev ej helt infriade på grund av den regniga sensommaren. I skörderapporterna vid mitten av oktober uppgavs att skörderesultatet ändock hade blivit i huvudsak gynnsamt för höstsåden. Den var i allmänhet välbärgad trots att groddskador uppgavs ha förekommit. För vårsåden rapporterades i huvudsak gynnsam utveckling. En viss ojämnhet i växtligheten förelåg emellertid och jordkäraktär, dräneringsförhållanden och såtid uppgavs ha haft stor betydelse för utvecklingen. Även för vårsåden var bärgningen god.

För potatisen var skörderesultatet mycket växlande. Kvantitativt sett var utvecklingen i allmänhet tillfredsställande, men bladmögel och brunröta hade uppträtt i stor utsträckning och orsakat

betydande förluster. Bärningen kunde utföras under ovanligt gynnsam väderlek. För rotfrukter rapporterades bättre utveckling och skörderesultat än för potatis.

För vallarna rapporterades att de hade lämnat hög avkastning. Den regniga väderleken försenade och försvårade bärningen i stora delar av landet, varför kvaliteten på höet delvis blev nedsatt. Riklig återväxt och god avkastning på betena rapporterades från hela landet. Beträffande oljväxterna uppgavs gynnsam utveckling och god bärning för stora delar av Götaland. I övriga områden var skörderesultatet ojämnt.

Allmän skördesiffr

I den preliminära redogörelsen Årsväxten 1961 redovisade statistiska centralbyrån allmänna omdömen om skördeutfallet år 1961 på grundval av skördesiffror enligt årsväxt- och skörderapporterna vid mitten av oktober. Nämda omdömen utgjorde medeltal för län och hela riket av de av hushållningssällskapens lokalombud avgivna omdömena: 5 = mycket god skörd, 4 = god skörd, 3 = medelmåttig skörd (medelskörd), 2 = betydligt under medelskörd, 1 = nära missväxt och 0 = fullständig missväxt.

Då årsväxtrapporterna för den 15 oktober icke kunde grundas på en slutgiltig kännedom om skördens storlek och beskaffenhet, har de däri meddelade skördesiffrorna omräknats med hänsyn till de i denna berättelse föreliggande definitiva hektarskördarna. Omräkningen har utförts med ledning av förhållandet mellan de preliminära och definitiva hektarskördarna för hela riket.

För bete och grönfoder från odlad jord och halm saknas skördesiffror. Beträffande den förstnämnda grödan har använts på ovan angivet sätt korri-

gerade skördesiffror för hö från odlad jord. För halm av höstsäd, vårsträsäd och haljväxter har skördesiffror beräknats med ledning av dels medelhektarskördarna för nämnda slag av halm under åren 1951—1960, dels medeltalen av skördesiffrorna under samma period för höstsäd, vårsträsäd och haljväxter samt dels halmskörden per hektar år 1961.

I efterföljande tablå redovisas sålunda beräknade skördesiffror för den definitiva skörden. Vidare anges i tablå de olika växtslagens relativa andel av totalskörden, uttryckt i skördeenheter i medeltal under åren 1951—1960.

Växtslag	Beräknad skördesiffr för den definitiva skörden	Andel i totalskörden i medeltal under tiden 1951—1960. %
Höstvete	3,5	5,8
Vårvete	3,1	3,8
Höstråg	3,0	2,8
Vårråg	2,8	0,1
Korn	3,3	6,3
Havre	3,3	9,0
Blandsäd	3,2	6,8
Kokärter	2,6	0,2
Foderärter o. vickor	3,0	0,2
Potatis	2,9	4,9
Socketbetor	3,2	6,5
Foderrotfrukter	3,4	1,4
Hö från odlad jord	3,6	23,4
Bete o. grönfoder från odlad jord	3,6	19,8
Halm av höstsäd	3,2	1,9
» » vårsträsäd	3,2	7,0
» » haljväxter	2,7	0,1
Summa	—	100

För att erhålla en allmän skördesiffr för hela skörden har ett vägt medeltal av ovan angivna skördesiffror beräknats med användning av de olika växtslagens genomsnittliga andel i totalskörden uttryckt i skördeenheter under perioden 1951—1960 som vikter. Den sålunda erhållna allmänna skördesiffran för år 1961 utgjorde 3,4, d. v. s. över medelmåttig skörd. Vid dessa beräkningar har hänsyn tagits endast till kvantiteten och icke till kvaliteten.

Den på detta sätt beräknade allmänna skördesiffran för samtliga grödor påverkas i hög grad av avkastningen av hö, bete och halm och motsvarar vissa år ej skördeutbytet för enbart säd, potatis och rofruktur. Särskilda skördesiffror har därför beräknats för de två huvudkategorierna av grödor. Därvid har för säd, potatis och rofruktur erhållits 3,2 och för hö, bete och halm 3,5.

5. Hösten 1961 besädda arealer

Liksom under de föregående åren verkställdes även år 1961 inom Götaland, Svealand och Gävleborgs län en särskild inventering i oktober av de arealer, som besåts med höstvet, höstråg, höstraps och höstrybs. Resultaten av inventeringen för hela det undersökta området redovisas i följande tablå, där jämförelse göres med motsvarande uppgifter för år 1960.

	Besädd areal, 1 000 hektar. hösten	För- ändring i %	
	1961	1960	
Höstvet	220,9	165,3	+ 33,6
Höstråg	75,9	76,8	- 1,2
Summa höstsäd	296,8	242,1	+ 22,6
Höstraps	56,9	37,5	+ 51,7
Höstrybs	22,7	12,2	+ 86,1
Summa höstsädda oljevaxter	79,6	49,7	+ 60,2

Den ovanligt regniga väderleken under sommaren medförde, att trädorna inom vissa områden blev svårskötta. Sadden av oljevaxter och höstsäd kunde dock i större delen av landet genomföras i normal tid och under gynnsamma väderleksförhållanden. Försenad sädd förekom på vissa platser i bl. a. Malmöhus och Kalmar län.

Inom de 20 län, som inventeringen om-

fattade, utökades höstsädesarealerna med 22,6 % i jämförelse med föregående år. Ökningen kom på veteodlingen, medan odlingen av höstråg fick en något minskad omfattning. Vid denna jämförelse bör man dock beakta, att de höstsädda arealerna år 1960 var av ovanligt liten omfattning. I förhållande till medelarealerna för åren 1951—1960 och 1956—1960 var den hösten 1961 besädda arealen 10 resp. 18 % större för höstvet och 33 resp. 22 % mindre för höstråg. Jämfört med närmast föregående år visade veteodlingen arealökning i samtliga län utom Kronobergs samt Göteborgs och Bohus län. De största relativa arealutvidgningarna förekom i Svealand; i Örebro och Kopparbergs län uppgick ökningen sålunda till 90 resp. 86 %. En betydande ökning för länen i Svealand konstateras även i fråga om odlingen av höstråg.

De höstsädda oljevaxterna hade år 1961 en sammanlagd areal av 79 600 hektar, d. v. s. 60,2 % mer än hösten 1960. Odlingen av såväl raps som rybs ökade kraftigt; jämfört med medelarealerna för åren 1951—1960 förelåg dock endast obetydliga avvikelser. Liksom beträffande höstsäden hänförde sig den relativt sett största ökningen till Svealand. Särskilt framträdande var uppgången i Södermanlands län, men omfattande arealutvidgningar förekom även i Örebro och Västmanlands län. Av länen i Götaland uppvisade Östergötlands län (raps) och Kristianstads län (rybs) de kraftigaste ökningarna.

Det bör observeras, att uppgifterna om de höstsädda arealerna kan vara behäftade med viss osäkerhet, beroende på att höstsadden stundom ej är helt avslutad vid tidpunkten för inventeringen.

IV. Boskapskötsel

De vid 1961 års kreatursräkning i juni inhämtade uppgifterna om antalet husdjur omfattade hästar, nötkreatur, får och lamm, svin samt höns och kycklingar. Specificeringen av husdjuren på olika kategorier och åldersgrupper framgår av bilaga 2.

Resultaten av kreatursräkningen i juni framlägges i tab. 10, 11 och 18. Den förstnämnda tabellen redovisar antalet husdjur inom län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden samt inom hela riket fr. o. m. år 1957. I denna tabell är antalet kor respektive kalvar ej fördelat på de i uppgiftsformuläret angivna grupperna. En fullständig specificering av antalet kor och kalvar lämnas i tab. 11. Uppgifterna i denna tabell avser till skillnad från uppgifterna i tab. 10 endast brukningsenheter med över 2 hektar åker. Tab. 18 redogör för husdjurens fördelning på olika storleksgrupper av brukningsenheter för hela riket samt för de tre huvudområdena, fördelade på lägenheter och brukningsenheter med 0,26—2 och över 2 hektar åker.

Efter framställning av Sveriges Slakteriförbund och med tillstyrkan av statens jordbruksnämnd inhämtade statistiska centralbyrån liksom föregående år i samband med svinräkningarna i april och oktober 1961 särskilda uppgifter om antalet nötkreatur med fullständigare specificering av kor och slaktkalvar. För att få bättre underlag för beräkningar av köttproduktionen har det för nämnda marknadsorgan ansetts vara av stor betydelse att få dels uppgifter om antalet kreatur vid mer än en tidpunkt under året, dels fullständigare åldersfördelning, särskilt av kor. För övriga grupper av nötkreatur användes samma specificering som vid räkningen i juni.

Uppgifter från nötkreatursräkningarna i april och oktober 1961 redovisas i tab. 12 och 13. I tab. 12 anges antalet nötkreatur med samma specificering som i tab. 10. Tab. 13 redovisar fördelningen av kor, och kalvar under 1 år, på åldersgrupper m. m. i enlighet med uppgiftsformuläret.

Resultatet från svin- och hönsräkningen i april samt svinräkningen i oktober lämnas i tab. 14. Uppgifterna om antalet svin och höns specificerades i formuläret och denna specificering framgår av bilaga 1.

För att erhålla säkrare underlag för bedömningen av fläskproduktionen och marknadstillförseln under första kvartalet har svinräkningar i mer begränsad omfattning ansetts erforderliga i början av året. Centralbyrån har verkställt dylik svinräkning även per den 8 januari 1962. Resultaten av denna extra svinräkning framlägges i föreliggande publikation (se sid. 41—43).

1. Husdjuren 1961 och jämförelse med tidigare år

Hästar

Minskningen i antalet hästar till följd av den ökade mekaniseringen inom jordbruk och skogsbruk fortsatte även under år 1961. Av nedanstående tablå framgår, att minskningen hänförde sig till föl samt till hästar, 3 år och däröver. När det gäller unghästar, 1—2 år, kan man däremot iakta en ökning av beståndet.

Djurslag	Antal hästar 1/1. 1961	Förändring, i %, i förhållande till	
		1960	1959
Hästar, 3 år o. däröver	173 750	- 7,9	- 17,0
Unghästar, 1 och 2 år	14 940	+ 5,2	+ 10,3
Föl	5 760	- 9,0	- 6,0
Summa hästar	194 450	- 7,1	- 15,1

Nedgången av antalet hästar, 3 år och däröver, var störst (12 %) i södra och mellersta Sveriges slättbygder och minst (5 %) i norra Sverige jämfört med år 1960. Det sistnämnda området uppvisade även den minsta nedgången (1 %) beträffande antalet föl; den största minskningen för denna grupp förelåg i skogs- och dalbygdena (13 %). För gruppen unghästar, 1—2 år, konstateras en betydande ökning (9 %) i skogs- och dalbygdena, medan uppgången i slättbygdena och norra Sverige var av mera begränsad omfattning (1 resp. 3 %).

Nötkreatur

Antalet nötkreatur i hela riket (inkl. lägenheter och brukningsenheter med högst 2 hektar åker) den 1 juni 1961 redovisas i följande tablå.

Djurslag	Antal nötkreatur 1/6 1961	Förändring, i % i förhållande till	
		1960	1959
Tjurar (för avel) 1 år och däröver	25 010	+ 0,1	- 16,1
Kor, som kalvat endast 1 gång	252 290	- 0,3	+ 2,5
Övriga kor	1 050 210	+ 0,5	- 5,1
Kvigor, 1 år och däröver, avsedda för pålägg	449 230	- 0,1	- 2,2
Stutar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver, avsedda för slakt	197 470	+ 15,4	+ 24,2
Kalvar under 1 år, avsedda för pålägg	344 070	+ 7,2	+ 3,6
Kalvar under 1 år, avsedda för slakt	256 590	+ 8,7	+ 4,0
Summa nötkreatur	2 574 870	+ 2,9	- 0,2

Det totala antalet nötkreatur var 2,9 % större än närmast föregående år. Ök-

ning förelåg på samtliga grupper med undantag av kor, som kalvat endast en gång samt kvigor, 1 år och däröver, avsedda för pålägg. Nedgången för dessa båda grupper var dock obetydlig.

Relativt sett var ökningen störst för ungnöt, avsedda för slakt. Det totala antalet kor var däremot i stort sett oförändrat jämfört med år 1960. Denna tendens — kraftig ökning av antalet ungnöt samtidigt som koantalet reduceras eller ökar endast obetydligt — kännetecknade hela 1950-talet. För att belysa detta har i nedanstående tablå gjorts en sammanställning, som för åren 1952 och 1955—1961 visar antalet ungnöt och kalvar per 100 kor på brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Den uppdelning av kor och kalvar på skilda grupper, som ägt rum vid de senaste kreatursräkningarna, har avsett att belysa rekryteringen av nötkreatursstammen och förändringar i fråga om antalet slaktdjur. I tab. J lämnas specificerade uppgifter om antalet kor och kalvar i absoluta och relativa tal för de tre huvudområdena och hela riket år 1961 i jämförelse med motsvarande uppgifter för år 1960. I tab. 11 lämnas dessa uppgifter för län, hushållningssällskapsområden och naturliga jordbruksområden.

Av tab. J framgår att utvecklingen inom de tre huvudområdena ej var likartad. I fråga om antalet kor, som kalvat endast en gång, redovisas sålunda ökning i södra och mellersta Sveriges slätt-

Tidpunkt	Antal ungnöt och kalvar per 100 kor		Ungnöt 1 år och däröver för		Samtliga för pålägg och slakt
	pålägg	slakt	pålägg	slakt	
Juni 1952	32,0	2,2	20,8	8,3	63,3
» 1955	33,0	4,4	22,4	10,3	70,1
» 1956	33,9	5,1	22,7	10,9	72,6
» 1957	33,6	6,7	24,4	12,9	77,6
» 1958	33,9	9,2	24,5	17,6	85,2
» 1959	35,7	12,5	25,7	18,8	92,7
» 1960	36,5	14,0	25,9	18,8	95,2
» 1961	36,3	16,2	27,7	20,4	100,6

Tab. J. Antal kor, fördelade på två åldersgrupper, och antal kalvar, avsedda för pålägg och slakt, åren 1961 och 1960

Number of cows by two age groups and number of calves intended for breeding and slaughter

Här avses brukningsenheter med över 2 ha åker.

Områden m. m.			Kor, som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
						avsedda för		Summa
						pålägg	slakt	
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder	1961	ant.	119 600	421 350	540 950	179 970	116 630	296 600
		%	22,1	77,9	100	60,7	39,3	100
	1960	ant.	118 290	421 410	539 700	170 890	104 650	275 540
		%	21,9	78,1	100	62,0	38,0	100
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1961	ant.	86 250	380 550	466 800	121 410	87 820	209 230
		%	18,5	81,5	100	58,0	42,0	100
	1960	ant.	89 460	374 360	463 820	109 950	80 660	190 610
		%	19,3	80,7	100	57,7	42,3	100
Norra Sverige	1961	ant.	35 740	172 960	208 700	35 770	44 220	79 990
		%	17,1	82,9	100	44,7	55,3	100
	1960	ant.	34 630	174 300	208 930	33 190	42 870	76 060
		%	16,6	83,4	100	43,6	56,4	100
Hela riket	1961	ant.	241 590	974 860	1 216 450	337 150	248 670	585 820
		%	19,9	80,1	100	57,6	42,4	100
	1960	ant.	242 380	970 070	1 212 450	314 030	228 180	542 210
		%	20,0	80,0	100	57,9	42,1	100

bygder samt i norra Sverige men minskning i skogs- och dalbygderna. Beträffande gruppen »övriga kor» iakttagas en motsatt utveckling; beståndet minskade något i de två förstnämnda huvudområdena och ökade i det sistnämnda.

Fördelningen på de två grupperna kor var liksom tidigare år olika i de tre huvudområdena. Det relativa antal kor, som kalvat endast en gång, var sålunda större i slättbygderna än i skogs- och dalbygderna och i norra Sverige, nämligen 22,1 % mot 18,5 resp. 17,1 %. Vid jämförelse med närmast föregående år konstateras därvid att en nedgång i det relativa antalet ägt rum i skogs- och dalbygderna, medan de båda övriga huvudområdena företer ökning.

I fråga om antalet kalvar under 1 år har en ökning skett sedan föregående år inom samtliga huvudområden för såväl påläggs- som slaktkalvar. Beträffande påläggskalvar var den relativa uppgång-

en mest framträdande i skogs- och dalbygderna, medan slättbygderna visade den största ökningen för slaktkalvar. Fördelningen på de två slagen av kalvar visar för år 1961 liksom tidigare, att den procentuella andelen påläggskalvar var störst i slättbygderna och minst i norra Sverige. Under 1950-talet skedde en förskjutning från påläggs- till slaktkalvar. För slättbygden har denna utveckling fortsatt även under de båda senaste åren, fastän betydligt mindre markerat. I skogs- och dalbygderna samt i norra Sverige var år 1961 ökningen av antalet påläggskalvar starkare än för slaktkalvar, varför de förstnämnda andelen av totala antalet kalvar något ökades.

En fullständigare belysning av kornas åldersfördelning erhålles av tablån på sid. 40, som visar det relativa antalet kor inom fyra åldersgrupper med specificering på huvudområden. Uppgifterna avser brukningsenheter med mer än 2

Områden	Antal kor den 9 oktober 1961, i %, som kalvat				Summa
	endast 1 gång	2—4 gång	5—7 gång	8 gånger o. däröver	
Södra o. mellersta Sveriges slättbygder . . .	22,1	44,5	27,9	5,5	100
Södra o. mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	18,4	41,8	32,0	7,8	100
Norra Sverige	16,1	38,5	32,8	12,6	100
Summa	19,7	42,4	30,3	7,6	100

hektar åker och är grundade på husdjursräkningen i oktober 1961. Av sammanställningen framgår, att kostammen har en yngre sammansättning i slättbygderna jämfört med skogs- och dalbygderna och norra Sverige. Det kan antagas, att den konstaterade skillnaden står i samband med att brukningsenheternas storleksfördelning är olika i de tre huvudområdena. I slättbygderna är sålunda större brukningsenheter betydligt starkare representerade än i övriga delar av riket. Som framgår av nedanstående tabell, är det uppenbart, att kobesättningarna har betydligt yngre sammansättning vid stora brukningsenheter än vid små.

En jämförelse mellan husdjursräkningarna i april och oktober 1961 (se tab. 12) visar, att såväl det relativa som det absoluta antalet kor, som kalvat endast en gång, var större i oktober än i april och det relativa antalet »övriga kor» i motsvarande grad lägre. Sådana skillnader förelåg även år 1960. En utförligare analys av hela nötkreatursstammens sammansättning på grundval av de nämnda undersökningarna finns redovisad i tidskriften Jordbruksekonomiska Meddelanden 1962: 2.

Får

Sedan mitten av 1940-talet har fårstammen undergått en successiv reducering. Man kunde emellertid för åren 1959 och 1960 konstatera ett avbrott i denna utveckling och iaktta en uppgång med 5 resp. 7 % i förhållande till närmast föregående år. De nu redovisade siffrorna visar fortsatt ökning. Antalet får och lamm den 1 juni 1961 utgjorde 171 400, vilket var 15 000 eller 9,6 % mer än år 1960. Ökningen hänförde sig till spridda delar av landet; ökat fårantal redovisades sålunda för 16 av landets 26 hushållningssällskapsområden. Relativt sett var ökningen störst i Kronobergs (53 %), Västmanlands (46 %) och Kristianstads (39 %) län.

Svin

Uppgifter om antalet svin har, utom vid husdjursräkningen i juni, under 1961 inhämtats vid de särskilda svinräkningarna i april och oktober. Den sistnämnda räkningen omfattade hela riket, medan aprilundersökningen endast avsåg Götaland, Svealand och Gästrikland. För att erhålla en beräknad uppgift om antalet svin i april i hela riket har en komplettering utförts beträffande

Storleksgrupper	Antal kor den 9 oktober 1961, i %, som kalvat				Summa
	endast 1 gång	2—4 gång	5—7 gång	8 gånger o. däröver	
2— 5 hektar	13,1	39,6	34,7	12,6	100
5— 10 »	16,9	41,7	32,5	8,9	100
10— 20 »	19,7	42,7	30,8	6,8	100
20— 30 »	22,1	42,7	29,4	5,8	100
30— 50 »	24,4	43,9	26,6	5,1	100
50—100 »	26,3	45,1	24,2	4,4	100
Över 100 »	29,2	46,6	20,0	4,2	100

Norrland i övrigt. Härvid har för brukningsenheter med högst 2 hektar åker använts uppgifter om antalet svin enligt allmänna jordbruksräkningen år 1951. För brukningsenheter med mer än 2 hektar åker har använts antalet svin enligt husdjursräkningen i juni 1961. Då dessa uppgifter hänförde sig till en senare tidpunkt av året, har de korrigerats för att bättre motsvara antalet i april. Det sålunda erhållna antalet svin för hela riket i april 1961 redovisas i tablan här nedan i jämförelse med motsvarande uppgifter åren 1960 och 1959.

Djurslag	Antal svin ¹⁰ / ₄ 1961	Förändring, i %, i förhållande till	
		1960	1959
Fargaltar	8 140	+ 8,0	+ 8,2
Modersuggor . . .	224 720	+ 1,7	- 7,8
Övriga svin, 3 mån. och däröver . . .	876 590	+ 13,8	- 5,3
Grisar under 3 mån.	924 080	+ 0,9	- 9,9
Summa svin	2 033 530	+ 6,2	- 7,7

Jämfört med år 1960 har en ökning skett för samtliga kategorier svin. Starkast var uppgången för gruppen »övriga svin, 3 månader och däröver» (14 %) samt för fargaltar (8 %).

Utvecklingen april—oktober 1961 för totala antalet svin i Götaland och Svealand belyses av följande tablå. Beträffande den relativt sett stora ökningen som förelåg i oktober, bör framhållas, att denna till största delen är säsongbetingad. Om antalet svin i april resp. oktober jämföres med antalet vid motsvarande tidpunkter under föregående år, då säsongvariationerna blir utan inverkan, kan man iaktta en ökning i förhållande till år 1960, men en minskning jämfört med år 1959.

	Antal svin 1961, 1 000-tal	Förändring, i %, i förhållande till	
		1960	1959
¹⁰ / ₄ . . .	1 973,0	+ 7,2	- 6,7
⁹ / ₁₀ . . .	2 109,9	+ 0,5	- 6,8

Resultaten av den extra svinräkningen den 8 januari 1962 redovisas i tab. 16 i jämförelse med motsvarande antal i januari resp. oktober 1961.

Det totala antalet svin ökade från januari 1961 till januari 1962 med ungefär samma procenttal i de fyra länen, nämligen med 6,2 % i Kristianstads och Malmöhus län, 5,9 % i Hallands län samt med 5,8 % i Skaraborgs län. Öknings-tendenserna i Kristianstads, Malmöhus och Hallands län visade sig även för perioden oktober 1961—januari 1962. Antalet avelssvin i januari 1962 var totalt 7,2 % större än vid januariräkningen år 1961. Ökning förelåg i samtliga län. I fråga om utvecklingen för de två huvudgrupperna av avelssvin konstateras, att uppgången för antalet första gången dräktiga suggor var något starkare än för antalet »övriga modersuggor» (11 resp. 7 %). Antalet ungsvin företer betydande olikheter i de relativa förändringarna vid en jämförelse mellan olika åldersgrupper. Från januari 1961 till januari 1962 visar gruppen ungsvin, 3 månader och däröver, minskning i Kristianstads, Hallands och Skaraborgs län men ökning i Malmöhus län; totalt för de fyra länen förelåg en obetydlig nedgång (1,0 %). Gruppen grisar under 3 månader ökade samtidigt med 11—15 % i de olika länen eller totalt för samtliga 12,9 %. Tabellen visar även utvecklingen av antalet hushållssvin för de berörda länen. Från oktober 1961 till januari 1962 konstateras en stark nedgång, vilket i huvudsak torde återspegla en säsongmässig förändring.

I tab. 14 redovisas för län och hushållingssällskapsområden antalet svinbesättningar och antalet svin i april och oktober år 1961. På grund av viss osäkerhet för mindre områden beträffande antalet fargaltar har dessa redovisats

	Kristianstads län	Malmöhus län	Hallands län	Skaraborgs län	Samtliga fyra län
<i>Avelssvin</i>					
jan. 1961	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
april »	103,2	101,9	103,8	105,5	103,4
juni »	105,4	105,7	104,4	105,4	105,3
okt. »	107,7	105,4	108,5	105,4	106,7
jan. 1962	109,2	105,4	107,3	107,1	107,2
<i>Övriga svin 3 mån. och däröver</i>					
jan. 1961	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
april »	99,2	96,6	96,6	95,7	97,3
juni »	98,8	93,3	94,0	85,2	94,0
okt. »	106,6	98,5	97,2	103,9	101,8
jan. 1962	199,5	102,1	96,5	94,5	99,0
<i>Grisar under 3 mån.</i>					
jan. 1961	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
april »	97,7	101,6	109,2	108,6	103,2
juni »	97,6	100,7	105,3	103,4	101,2
okt. »	101,2	105,5	103,4	112,1	105,0
jan. 1962	113,0	111,0	113,9	115,2	112,9
<i>Summa svin</i>					
jan. 1961	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
april »	99,0	99,3	103,3	103,0	100,6
juni »	98,9	97,8	100,5	96,4	98,4
okt. »	104,4	102,2	101,5	107,9	103,7
jan. 1962	106,2	106,2	105,9	105,8	106,1

tillsammans med modersuggorna under rubriken avelssvin. I not till tabellen angives för hela det undersökta området avelssvinens fördelning på fargaltar samt modersuggor av olika slag.

Vid jämförelse mellan svinstammens storlek i april och oktober framgår, att både antalet besättningar och totala antalet svin är betydligt större på hösten än på våren, och att ökningen främst hänför sig till gödsvin (över 3 månader). Dessa förhållanden återspeglar en naturlig säsongvariation. Särskilt för antalet första gången dräktiga suggor är säsongvariationen stark, och betydligt högre tal redovisas vid april- än vid oktober-räkningen. Under våren ökas i allmänhet produktionen av smågrisar, som uppfödes under sommaren, vilket kommer till uttryck i högre antal gödsvin, bl. a. hushållssvin, på hösten. Det högre antalet besättningar på hösten står i sam-

band med det ökade antalet hushållssvin under denna del av året.

För de viktigaste svinproducerande länen kan en fullständigare belysning erhållas av förändringarna i antalet svin under året. Svinräkningar har företagits fyra gånger under 1961 samt dessutom i januari 1962 i Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län. I tablån härövan har gjorts en sammanställning av indextal, där antalet i januari 1961 har satts lika med 100.

Om den gemensamma utvecklingen för samtliga fyra län betraktas, framgår att det totala antalet svin ökade obetydligt från januari till april samt visade en nedgång från april till juni. I oktober förelåg en ökning som uttryckte den säsongmässiga förändringen. Från oktober till januari 1962 visade svinantalet fortsatt ökning. Om man fortsätter att betrakta utvecklingen i samtliga län, ifråga

om de tre kategorierna av svin, kan man för avlssvinen konstatera en kontinuerlig ökning av beståndet under år 1961. Antalet gödsvin, 3 månader och däröver, reducerades betydligt under tiden januari-juni 1961, ökade från juni till oktober men minskade åter till januari 1962. För gruppen grisar under 3 månader redovisas ett kraftigt ökat antal i januari år 1962 jämfört med motsvarande tidpunkt år 1961. Utvecklingen under året var dock något ojämn; antalet ökade sålunda från januari till april, minskade därefter fram till juni samt visade under återstoden av året en stark ökning. De förändringar i antalet svin under året, som betingas av enbart säsongmässiga faktorer, framträder emellertid ej fullt isolerade vid denna jämförelse, då svinantalet samtidigt påverkas av utvecklingstendenser, som sträcker sig över växlingarna inom året. I redogörelser för resultaten av svinräkningarna i april och oktober 1961, som publicerats i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1961:7 och 1962:1, finnes utförligare analyser av utvecklingen.

Uppgifter om antalet *tjänstbara galtar* och *betäckta suggor* har sedan år 1954 insamlats genom hushållningssällskapen (se sid 11). I *tab. K* återges resultaten för senaste 5-årsperioden i Svealand och Götaland för de olika månaderna. För betäckta suggor anges i tabellen även indextal, som visar förändringarna under året; antalet i januari respektive år har satts lika med 100. Tabellen innehåller även uppgifter för hela riket för år 1961.

Höns

Samtidigt med svinräkningen i april 1961 utfördes även hönsräkning i Götaland, Svealand och Gästrikland. Vid 1951 års jordbruksräkning redovisade det

nämnda undersökningsområdet 95 % av totala antalet höns och kycklingar i hela riket. Uppgifter om antalet höns i april 1961 i jämförelse med åren 1960 och 1959 lämnas i tablån här nedan. Dessa siffror har erhållits genom komplettering för Norrland utom Gästrikland. Därvid har för hönsinnehavare med högst 2 hektar åker använts uppgifter om antalet höns och kycklingar enligt jordbruksräkningen år 1951. För brukningsenheter med mer än 2 hektar åker har använts antalet enligt husdjursräkningen i juni 1961, som omfattade hela riket. Dessa uppgifter har emellertid korrigerats med hänsyn till att de avsåg en senare tidpunkt på året. Antalet höns och kycklingar i april 1961 i hela riket hade efter nämnda kompletteringar minskat med 1,9 % i jämförelse med 1960.

Djurslag	Antal 10/4 1961	Förändring, i %, i förhållande till	
		1960	1959
Höns . . .	7 268 880	- 4,9	- 7,7
Kycklingar .	4 432 140	+ 3,5	- 5,3
Summa höns o. kycklingar	11 701 020	- 1,9	- 6,8

Följande sammanställning visar den relativa fördelningen av höns och kycklingar på brukningsenheter med mer än 2 hektar åker respektive högst 2 hektar åker i Götaland, Svealand och Gästrikland år 1961. Såsom framgår härav kom en mycket stor del av antalet kycklingar på innehavare med högst 2 hektar åker, och huvuddelen (93,8 %) av dessa kycklingar hänförde sig till s. k. »stora be-

	Höns	Kyck-	Sum-
	%	lingar	ma
	%	%	%
Brukningseenheter med mer än 2 hektar åker . . .	84,5	57,1	73,9
Brukningseenheter och lägenheter m. m. med högst 2 hektar åker	15,5	42,9	26,1
Summa	100	100	100

Tab. K. Antal tjänstbara galtar och betäckta suggor för varje månad åren 1957—1961

Number of boars and covered sows per month

År	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Medeltal per år resp. summa
<i>Småland och Götaland</i>													
Tjänstbara galtar													
Antal													
1957	5 346	5 449	5 481	5 613	5 735	5 828	5 907	5 962	5 960	5 949	5 917	6 090	5 770
1958	6 265	6 259	6 366	6 431	6 402	6 390	6 409	6 363	6 349	6 297	6 322	6 434	6 357
1959	6 449	6 599	6 630	6 705	6 696	6 628	6 558	6 587	6 609	6 654	6 629	6 532	6 606
1960	6 513	6 475	6 560	6 602	6 610	6 554	6 516	6 537	6 453	6 406	6 419	6 391	6 503
1961	6 421	6 421	6 339	6 442	6 558	6 608	6 673	6 685	6 694	6 691	6 693	6 755	6 582
Betäckta suggor													
Antal													
1957	32 614	31 180	31 184	31 130	33 192	32 171	33 990	30 451	24 962	24 417	28 837	33 078	367 206
1958	34 934	28 753	29 279	29 520	29 974	30 353	28 619	28 320	25 026	27 741	32 555	35 035	360 109
1959	33 993	30 114	30 407	30 906	32 732	30 119	28 508	27 844	27 752	28 630	29 771	28 212	358 988
1960	27 190	26 875	30 346	29 464	29 356	27 226	26 480	27 384	24 859	27 325	29 253	29 500	335 258
1961	30 541	29 524	30 539	29 195	31 943	29 149	30 705	31 161	26 294	28 290	30 558	29 889	357 788
Index													
1957	100	95,6	95,6	95,4	101,8	98,6	104,2	93,4	76,5	74,9	88,4	101,4	—
1958	100	82,3	83,8	84,5	85,8	86,9	81,9	81,1	71,6	79,4	93,2	100,3	—
1959	100	88,6	89,5	90,9	96,3	88,6	83,9	81,9	81,6	84,2	87,6	83,0	—
1960	100	98,8	111,6	108,4	108,0	100,1	97,4	100,7	91,4	100,5	107,6	108,5	—
1961	100	96,7	100,0	95,6	104,6	95,4	100,5	102,0	86,1	92,6	100,1	97,9	—
<i>Hela riket</i>													
Tjänstbara galtar													
Antal													
1961	6 676	6 670	6 593	6 697	6 814	6 860	6 924	6 937	6 947	6 941	6 941	7 008	6 834
Betäckta suggor													
Antal													
1961	31 624	30 423	31 423	30 145	32 889	30 133	31 688	32 023	27 054	29 091	31 409	30 896	368 798

sättningar» (mer än 1 000 höns). Antalet kycklingar vid dessa stora besättningar utgjorde 40,3 % av totala antalet i undersökningsområdet.

2. Antalet husdjur inom olika delar av landet

För att visa husdjurens relativa antal i olika delar av landet har man beräknat antalet djur per 100 hektar reduce-

rad jordbruksjord (åkerareal + till åkerareal omräknad ängsareal¹) för län, hushållningskommunerna och naturliga jordbruksområden. Uppgifterna härom för de olika slagen av husdjur lämnas i tab. 15.

Antalet hästar i förhållande till den reducerade jordbruksarealen varierar

¹ Ang. omräkning av arealerna för betesmark och äng till reducerad jordbruksareal se SOS Jordbruksräkningen 1956, sid. 15° och 18°.

betydligt mellan olika områden. Sålunda föreligger det lägsta relativa antalet hästar i Uppsala och Gotlands län, medan Jönköpings, Kronobergs, Göteborgs och Bohus län, södra delen av Älvsborgs län och Kopparbergs län samt de norrländska länen uppvisar de högsta talen. Det stora relativa antalet hästar i skogs- och dalbygderna och i Norrland sammanhänger med att i dessa områden åkerjorden i större utsträckning är uppdelad på små bruksenheter med mindre omfattande mekanisering. Vidare har man för det omfattande skogsbruket i dessa områden stort behov av hästar.

Även det relativa antalet nötkreatur visar stora variationer mellan olika delar av landet. I förhållande till den reducerade jordbruksarealen redovisas sålunda betydligt lägre antal nötkreatur för slättbygderna i södra och mellersta Sverige än för skogs- och dalbygderna och norra Sverige. Det lägsta relativa antalet nötkreatur är 1961 förekom på slättbygden i Värmlands län (40,1). Beträffande enbart kor var det relativa antalet lägst på slättbygden i Malmöhus län (19,5). Motsvarande högsta relativtal redovisades för fjällbygden i Kopparbergs län (131,7 resp. 96,1).

Olikheterna mellan skilda områden i detta hänseende sammanhänger bl. a. med att brukningsenheterna är större i slättbygdsområdena än i övriga områden.

Relativt sett är således antalet nötkreatur betydligt större på små än på stora brukningsenheter. De i tab. 15 angivna siffrorna för det relativa antalet nötkreatur är emellertid inte helt jämförbara som uttryck för kött- och mjölkproduktionens relativa storlek, eftersom djurens avkastning i allmänhet är större i slättbygderna än i övriga delar av landet.

Vad beträffar antalet får är detta relativt sett mindre i södra och mellersta delarna av landet än i norra Sverige. Gotland intar emellertid en särställning i detta hänseende och uppvisar det högsta talet (57,7) i landet per 100 hektar reducerad jordbruksareal.

I fråga om svinskötselns relativa omfattning visar södra och mellersta Sveriges slättbygder den högsta siffran. Inom detta område skiljer sig Kristianstads, Malmöhus och Hallands län från de övriga länen genom betydligt högre relativt antal svin. De lägsta relativa värdena föreligger för norra Sverige.

Den sista kolumnen i tab. 15 omfattar nötkreatursenheter; denna fråga behandlas i avsnitt 4.

3. Antalet husdjur inom olika storleksgrupper av jordbruk

I likhet med arealuppgifterna har även uppgifterna till kreatursräkningen år 1961 blivit föremål för en särskild bearbetning, avsedd att belysa husdjurens fördelning på olika storleksgrupper efter åkerarealen; siffror för reducerad jordbruksareal storleksgruppsvis föreligger ej. Uppgifter för hela riket om det absoluta antalet hästar, nötkreatur, får och svin inom olika storleksgrupper lämnas i tab. 18. Med reservation för att uppgifterna i den lägsta gruppen icke är fullt jämförbara med uppgifterna i övriga grupper redovisas i tab. L antalet husdjur inom olika storleksgrupper per 100 hektar åker.

För den storleksgrupp (0—2 ha åker), som var utesluten vid kreatursräkningen i juni 1961, har komplettering företagits med användande av uppgifter från jordbruksräkningen år 1951. Fördelningen av antalet husdjur på olika storleksgrupper grundar sig på storleksgruppfördel-

Tab. L. Antal husdjur den 1 juni 1961 per 100 hektar åker inom olika storleksgrupper, hela riket
 Number of livestock per 100 hectares of arable land by size groups of farms

Djurslag	Antal djur på 100 hektar åker inom storleksgrupper								
	0—2	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50	50—100	Över 100	S:a
Hästar, 3 år och däröver . . .	15,0	10,1	9,2	4,7	2,5	1,6	1,1	1,0	4,8
Unghästar, 1 och 2 år	0,2	0,3	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Föl	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Summa hästar	15,3	10,5	10,0	5,4	3,1	2,1	1,5	1,4	5,4
Tjurar (för avel) 1 år och däröver	0,5	0,4	0,6	1,0	0,9	0,7	0,5	0,5	0,7
Kor, som kalvat endast 1 gång	9,7	6,8	8,6	8,4	7,2	5,8	4,6	4,3	7,0
Övriga kor	68,5	42,3	42,0	33,3	24,7	18,0	13,1	10,9	29,2
Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg .	6,8	9,0	12,8	15,4	14,4	12,5	10,1	10,1	12,5
Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	0,7	2,8	3,9	5,4	6,4	7,4	6,8	7,4	5,5
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	6,3	7,3	10,6	11,8	10,9	9,0	7,3	6,9	9,6
Kalvar under 1 år avsedda för slakt	7,2	9,7	9,2	7,0	6,4	6,2	5,3	5,6	7,1
Summa nötkreatur	99,7	78,3	87,7	82,3	70,9	59,6	47,7	45,7	71,6
Får och lamm	15,1	7,9	5,4	4,2	3,9	3,4	2,5	4,1	4,8
Fargaltar	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,4	0,2	0,1	0,2
Modersuggor	1,3	4,4	7,2	9,3	8,2	6,3	4,0	2,2	6,4
Övriga svin, 3 mån. och däröver	28,9	14,1	15,5	25,4	28,8	26,4	27,6	22,0	23,2
Grisar under 3 månader	20,0	20,2	30,1	36,5	31,3	24,7	15,4	10,9	26,3
Summa svin och grisar	50,3	38,8	52,9	71,5	68,6	57,8	47,2	35,2	56,1

ningen av den totala åkerarealen enligt jordbruksräkningen år 1956.

Av tabellen framgår vissa karakteristiska skillnader mellan de olika storleksgrupperna i fråga om antalet husdjur i förhållande till åkerarealen. Det största antalet hästar påträffades inom den lägsta storleksgruppen. Med stigande åkerareal sjunker därefter antalet hästar per 100 hektar åkerareal. Tendensen är ganska likformig inom de olika områdena, med den skillnaden, att hästarnas relativa antal är större i norra Sverige än i de två övriga områdena. Den relativa fördelningen av unghästar och föl efter åkerarealen inom olika storleksgrupper visar ej något utmärkande drag. Man får en klarare belysning av denna fråga, om antalet unghästar och föl beräknas på 100 vuxna hästar, så som gjorts i ne-

danstående sammanställning. De låga medeltalen för de mindre brukningsheterna är ett uttryck för det förhållandet, att småbrukarna i allmänhet inte uppföder sina hästar själva utan hellre inköper dem vuxna.

Storleksgrupper efter åkerarealen	Antal unghästar och föl per 100 vuxna hästar
0— 2 ha	1,8
2— 5 »	4,6
5— 10 »	8,9
10— 20 »	14,3
20— 30 »	23,8
30— 50 »	30,6
50—100 »	36,4
Över 100 »	37,9
Samtliga	11,9

Även nötkreaturen totalt uppvisar de största relativa talen inom de lägre storleksgrupperna. Det mindre jordbruket håller i förhållande till sin åkerareal be-

Storleksgrupper efter åkerarealen	Södra och mellersta Sveriges slättbygder				Norra Sverige		Hela riket	
	skogs- och dalbygder							
	Antalet kvigor och kalvar per 100 kor för							
	pålägg	slakt	pålägg	slakt	pålägg	slakt	pålägg	slakt
0— 2 ha . . .	17,6	4,6	16,5	7,3	16,6	13,5	16,8	10,0
2— 5 » . . .	36,1	24,2	39,2	24,8	24,6	26,9	33,1	25,5
5— 10 » . . .	53,0	23,0	51,2	27,2	32,3	25,1	46,2	25,7
10— 20 » . . .	69,0	29,5	67,1	32,2	44,8	23,6	65,1	29,8
20— 30 » . . .	80,6	42,0	79,3	38,2	58,5	22,5	79,4	40,2
30— 50 » . . .	90,9	59,7	90,3	50,6	76,1	31,5	90,5	57,2
50—100 » . . .	98,9	67,8	99,8	71,6	76,9	37,4	98,7	68,2
Över 100 » . . .	113,7	86,2	104,3	84,0	79,3	13,8	111,8	85,1
I medeltal	76,6	43,1	58,5	31,5	31,2	23,3	60,9	34,9

tydligt flera kreatur än det större; detta gäller särskilt kor men även får och lamm. Antalet tjuvar över 1 år för hela riket var i förhållande till åkerarealen störst vid gårdar på 10—20 hektar åker. Mellan de mindre och större brukningsenheterna råder även olikheter i fråga om boskapsskötselns inriktning. Ett uttryck härför lämnar ovanstående tablå, som anger antalet kvigor och kalvar — uppdelade på två grupper: för pålägg och för slakt — på 100 kor enligt juni-räkningen 1961. Såsom synes av uppgifterna i tablån ökar det relativa antalet kvigor och kalvar — såväl avsedda för pålägg som för slakt — regelbundet med stigande gårdsstorlek. Utvecklingen är mycket likformig inom de två områdena i södra och mellersta Sverige, medan tendensen ej är så utpräglad för norra Sverige, särskilt angående ungnöt för slakt.

Vad beträffar svinuppfödningen var aveln i stor utsträckning förlagd till de medelstora brukningsenheterna, såsom tab. L utvisar. De mindre gårdarna i mellersta och norra Sverige inköper vanligen grisar för gödning, särskilt om inköpen endast avser hushållssvin. Gödsvinsuppfödning förekom främst på medelstora och stora jordbruk, ehuru den lägsta storleksgruppen (med högst 2 hektar åker) uppvisade det största relativa antalet gödsvin per 100 hektar åker. Antalet göd-

svin och grisar under 3 månader per 100 hektar åker var störst vid de mindre jordbruken i södra och mellersta Sveriges slättbygder och antalet avtog i stort sett med stigande åkerareal. I de båda andra områdena hölls det största relativa antalet svin i mellangrupperna. Även totala antalet svin i förhållande till åkerarealen var störst i södra och mellersta Sveriges slättbygder och minst i norra Sverige.

4. Nötkreatursenheter¹

För att erhålla jämförbara siffror för den totala kreatursskötselns omfattning inom skilda områden har de olika slagen av husdjur omräknats till en gemensam enhet, *nötkreatursenhet*, enligt de sedan länge inom jordbruksstatistiken tillämpade grunderna. Resultaten av denna omräkning för län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden meddelas i tab. 17. Antalet nötkreatursenheter år 1961 för hela riket var något större än år 1960; den totala uppgången utgjorde 1,8 %. För enskilda län redovisas det största antalet nötkreatursenheter i Kristianstads, Malmöhus och Skaraborgs län.

¹ 1 nötkreatursenhet = 1 fullvuxet nötkreatur, 2 ungnöt eller kalvar, $\frac{2}{3}$ vuxen häst, $\frac{1}{3}$ unghäst eller föl, 4 svin resp. 10 får. Till getter, kaniner, fjäderfän och bisamhällen har hänsyn ej tagits.

Antalet nötkreatursenheter per 100 hektar reducerad jordbruksjord redovisas i tab. 15. Därav framgår, att södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder år 1961 liksom de närmast föregående åren hade det högsta relativa antalet nötkreatursenheter (88,9). I norra

Sverige, som tidigare (före år 1956) hade det största antalet nötkreatur per 100 hektar jordbruksjord, var antalet 80,5. Motsvarande antal i slättbygderna var betydligt lägre, 63,9. För hela riket uppgick det relativa antalet nötkreatursenheter till 73,8.

V. Arbetskraften i jordbruket

Uppgifter om i jordbruket sysselsatta personer infordras årligen vid tre tillfällen; i april, juni och oktober. Dessutom inhämtas vid arealinventeringen i juni uppgifter om det totala antalet i jordbruket lejda arbetstimmar under närmast föregående år.

Det beräknade antalet i jordbruket sysselsatta personer i början av juni år 1961 och dess relativa förändring jämfört med år 1960 redovisas i tab. M.

Av tabellen framgår, att det totala antalet sysselsatta personer på brukningsenheter med mer än 2 hektar åker i hela riket var omkring 5 % mindre än år 1960. För den manliga arbetskraften redovisades en något svagare nedgång än för den kvinnliga (4,2 resp. 5,3 %). Antalet i jordbruket sysselsatta fördelade sig den 1 juni 1961 på det sätt, som följande sammanställning utvisar.

	Män	Kvinnor	Summa
Brukaren jämte familjemedlemmar . . .	82,7	89,8	85,6
Lejd arbetskraft . . .	17,3	10,2	14,4
Därav:			
Fast anställda . . .	10,0	3,9	7,6
Tillfälligt anställda . . .	7,3	6,3	6,8
Samtliga sysselsatta	100	100	100

Beträffande utvecklingen i hela riket för olika kategorier sysselsatta konstateras, att nedgången relativt sett varit störst för den tillfälligt anställda kvinnliga arbetskraften (13,5 %). För gruppen

brukare jämte familjemedlemmar var minskningen under samma tid 3,4 % för män och 5,3 % för kvinnor. I fråga om gruppen fast anställda minskade antalet män med 6,0 %, medan antalet kvinnor visade en relativt kraftig ökning (9,1 %). Den tillfälligt anställda manliga arbetskraften slutligen minskade i antal med omkring 10 %.

Utvecklingen inom de tre huvudområdena visade en relativt likartad tendens i fråga om grupperna brukare jämte familjemedlemmar och tillfälligt anställd arbetskraft. Den fast anställda arbetskraften kännetecknades av en något mera ojämn utveckling. För denna grupp redovisades sålunda i norra Sverige en minskning av antalet kvinnor, medan de båda övriga huvudområdena företer ökning. Beträffande fast anställda män konstateras att nedgången varit starkare i södra och mellersta Sverige än i norra delen av riket.

I tab. 19 lämnas för de tre huvudområdena och för hela riket uppgifter om arbetskraftens storlek inom olika storleksgrupper år 1961. Tab. N visar motsvarande relativa fördelning av de sysselsatta. Av den sistnämnda tabellen framgår, att fördelningen för antalet brukare jämte familjemedlemmar i huvudsak motsvarar brukningsenheternas fördelning. Den lejda arbetskraften visar

Tab. M. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år

Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture

Uppgifterna avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

	Södra och mellersta Sveriges				Norra Sverige		Hela riket	
	slättbygder		skogs- och dalbygder		Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor				
<i>Brukaren jämte familjemedlemmar</i>								
Antal $\frac{1}{6}$ 1961	97 370	66 650	103 880	76 460	61 650	49 700	262 900	192 810
Förändring, i %, i förh. till $\frac{1}{6}$ 1960	- 2,7	- 5,1	- 2,6	- 3,8	- 5,9	- 7,7	- 3,4	- 5,3
<i>Lejd arbetskraft</i>								
<i>Fast antällda</i>								
Antal $\frac{1}{6}$ 1961	23 940	4 060	7 020	3 120	1 030	1 200	31 990	8 380
Förändring, i %, i förh. till $\frac{1}{6}$ 1960	- 5,9	+10,9	- 7,4	+14,7	- 1,0	- 7,7	- 6,0	+ 9,1
<i>Tillfälligt anställda</i>								
Antal $\frac{1}{6}$ 1961	12 500	10 090	6 540	2 300	4 080	1 090	23 120	13 480
Förändring, i %, i förh. till $\frac{1}{6}$ 1960	- 10,7	-13,3	-11,3	-12,5	- 5,3	-17,4	- 9,9	-13,5
<i>Samtliga sysselsatta</i>								
Antal $\frac{1}{6}$ 1961	133 810	80 800	117 440	81 880	66 760	51 990	318 010	214 670
Förändring, i %, i förh. till $\frac{1}{6}$ 1960	- 4,0	- 5,5	- 3,4	- 3,4	- 5,8	- 7,9	- 4,2	- 5,3

däremot bättre anslutning till åkerarealen. Mellan de tre huvudområdena kan karaktäristiska skillnader iakttagas beträffande den relativa fördelningen av de sysselsatta på olika storleksgrupper.

Arbetskraftens storlek i förhållande till åkerarealen belyses i tab. 20. Som framgår därav är antalet i jordbruket sysselsatta brukare jämte familjemedlemmar per 100 hektar åker helt naturligt störst i den lägsta storleksgruppen och avtar starkt med ökad storlek på brukningsenheterna. För fast anställda män råder ett motsatt förhållande. Beträffande fast anställda kvinnor och tillfälligt anställda av båda könen föreligger däremot ej något utpräglat samband mellan antalet anställda per 100 hektar åker och brukningsenheternas storlek. En jämförelse mellan de tre huvudområdena visar för de lägsta grupperna något mindre antal brukare jämte familjemedlemmar per 100 hektar åker i slätt-

bygderna än i skogs- och dalbygderna och norra Sverige. I fråga om lejd manlig arbetskraft konstateras för de fast anställda ett högre antal i slättbygderna och för de tillfälligt anställda ett något högre antal i norra Sverige än i övriga delar av riket.

Variationer i antalet sysselsatta, särskilt tillfälligt anställda, kan orsakas av olika faktorer, t. ex. onormala väderleksförhållanden, försökjutningar i växtlighetens utveckling, förändringar i driften o. dyl. Antalet i jordbruket under hela året lejda arbetstimmar bör därför bättre belysa utvecklingen från år till år. Uppgifter om totala antalet arbetstimmar för lejd arbetskraft under kalenderåret 1960 vid brukningsenheter med mer än 2 hektar åker samt den relativa förändringen jämfört med närmast föregående år redovisas i tablån på sid. 51.

Antalet lejda arbetstimmar under år 1960 var 7 % lägre än under närmast

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder	skogs- och dalbygder	Norra Sverige	Hela riket
Totala antalet lejda arbetstimmar i milj. 1960	83,78	30,62	9,13	123,53
Minskning, i %, i förhållande till 1959	8,3	6,5	1,7	7,4

föregående år. En nedgång förelåg i samtliga huvudområden; för norra Sverige konstateras dock en svagare minskning än för de båda övriga områdena.

I tab. 19 samt i tab. N redovisas utöver antalet sysselsatta personer den 1 juni 1961 även antalet i jordbruket lejda arbetstimmar under år 1960 med fördelning efter huvudområden och storleksgrupper. Av tabellerna framgår bl. a., att i skogs- och dalbygderna samt i norra Sverige det relativt sett största antalet lejda arbetstimmar redovisas för små och medelstora brukningsenheter (2—20 hektar åker). I slättbygderna kommer det största relativa antalet lejda arbetstimmar (31 %) på brukningsenheter med mer än 100 hektar åker. Beträffande antalet lejda arbetstimmar per 100 hektar åker — se tab. 20 — konstateras,

att en markerad ökning äger rum med stigande storleksgrupper. Det i förhållande till åkerarealen största totala antalet lejda arbetstimmar (4 200) förelåg i slättbygderna.

På grundval av resultaten från undersökningarna i juni respektive år, redogöres i tab. O för arbetskraftsvolymens storlek under tiden 1957—1961.

Det totala antalet brukare jämte familjemedlemmar samt antalet fast anställda män visar under hela perioden en kontinuerlig minskning; mest omfattande har nedgången varit för den sistnämnda gruppen (25 %). Antalet fast anställda kvinnor var år 1961 2 % större än vid periodens början. Under de mellanliggande åren varierade dock antalet betydligt. De största växlingarna i antalet sysselsatta föreligger för den till-

Tab. O. I jordbruket den 2/6 1957, 2/6 1958, 2/6 1959, 2/6 1960 och 2/6 1961 sysselsatt arbetskraft över 15 år

Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture on farms of more than 2 hectares (5 acres) of arable land

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

År	Antal i jordbruket sysselsatta personer							
	Brukaren jämte familjemedlemmar		Lejd arbetskraft				Samtliga sysselsatta	
			Fast anställda		Tillfälligt anställda			
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1957	289 990	217 170	42 690	8 200	28 530	15 320	361 210	240 690
1958	288 820	208 120	40 480	7 020	27 420	12 330	356 720	227 470
1959	282 580	208 130	38 160	7 970	23 810	12 220	344 550	228 320
1960	272 160	203 510	34 050	7 680	25 670	15 590	331 880	226 780
1961	262 900	192 810	31 990	8 380	23 120	13 480	318 010	214 670
Index (1957 = 100)								
1957	100	100	100	100	100	100	100	100
1958	99,6	95,8	94,8	85,6	96,1	80,5	98,8	94,5
1959	97,4	95,8	89,4	97,2	83,5	79,8	95,4	94,9
1960	93,9	93,7	79,8	93,7	90,0	101,8	91,9	94,2
1961	90,7	88,8	74,9	102,2	81,0	88,0	88,0	89,2

	1956	1957	1958	1959	1960
Totala antalet lejda arbetstimmar i milj.	166,9	155,8	149,3	133,4	123,5
Index	100	93,3	89,5	79,9	74,0

fälligt anställda arbetskraften, vilket huvudsakligen sammanhänger med de årliga variationerna ifråga om väderleksbetingelser och växtlighetens utveckling.

Förändringarna i totala antalet i jordbruket lejda arbetstimmar åren 1956—1960 belyses i ovanstående tablå. Under de angivna åren har antalet lejda arbetstimmar undergått en successiv minskning; för hela perioden utgör nedgången cirka 25 %.

I tab. 21 har gjorts en sammanställning av antalet i jordbruket sysselsatta personer vid fyra tidpunkter under ett produktionsår, nämligen den 3 oktober 1960 samt den 10 april, 1 juni och 2 oktober 1961. Genom jämförelse mellan de olika tidpunkterna erhålles en uppfattning om variationerna i arbetskraftens storlek under produktionsåret. Jämförelsen kan emellertid ej göras för hela riket utan endast för de två huvudområdena i södra och mellersta Sverige. Undersökningen i oktober 1960 resp. april 1961 omfattade ej de fyra nordligaste länen.

Av tabellen framgår, att det totala antalet sysselsatta för hela området minskade från oktober 1960 till april 1961 med 12 % för män och 19 % för kvinnor. Från april till juni skedde däremot en ökning med 6 resp. 11 %. I oktober hade antalet sysselsatta kvinnor ökat ytterligare, medan en nedgång förelåg för antalet män. Jämfört med samma tidpunkt år 1960 var antalet sysselsatta 7 % lägre för män och 9 % lägre för kvinnor. Den här beskrivna utvecklingen avser samtliga sysselsatta. För de tre grupperna av jordbrukets arbetskraft konstateras stora skillnader i fråga om variationerna under året. Som väntat fö-

retedde gruppen brukare jämte familjemedlemmar de minsta växlingarna, medan antalet tillfälligt sysselsatta varierade starkt. För den förstnämnda gruppen framträdde en säsongmässig nedgång i april jämfört med oktober 1960. Efter en relativt sett stark uppgång i juni redovisades i oktober åter minskat antal. I förhållande till oktober 1960 hade antalet sysselsatta reducerats för båda könen. Beträffande den fast anställda arbetskraften förelåg en liknande utveckling; antalet anställda i oktober 1961 var sålunda betydligt lägre än ett år dessförinnan. För den manliga arbetskraften konstateras en något svagare nedgång än för den kvinnliga (8 resp. 11 %). I fråga om den tillfälligt anställda arbetskraften redovisades en mycket stark nedgång i april, vilket särskilt gällde kvinnor. Därefter ökade antalet i juni och även i oktober. Vid den sistnämnda tidpunkten var dock antalet tillfälligt anställda betydligt lägre (25 %) än i oktober 1960. Orsaken härtill synes främst vara de gynnsamma väderleksförhållanden, som var rådande under hösten 1961, varigenom bl. a. maskiner vid skörden av sockerbetor och potatis kunde användas i större utsträckning än under närmast föregående år.

Mellan de två huvudområdena förelåg ej några framträdande skillnader i säsongförändringarna i fråga om brukare jämte familjemedlemmar samt fast anställd arbetskraft. För tillfälligt anställda konstateras större olikheter mellan områdena. Sålunda var uppgången i juni betydligt starkare i slättbygderna än i skogs- och dalbygderna. Beträffande den fortsatta ökningen i oktober förelåg ett omvänt förhållande.

TABELLER

Tab. 1. Hela ägoviddens fördelning på särskilda ägoslag, i hektar, och antalet bruksområden, år 1961

Distribution of the entire compass of land by separate types of land, in hectares, and Uppgifterna grundar sig på 1956 års jordbruksräkning se sid. 5.

1	2	3	4	5	6	7	8
Områden	Ägoslag						Antal bruksenheter m. mer än 2 hektar åker
	Åker	Kattiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark	Summa landareal	
Stockholms län och stad	142 395	7 281	12 385	374 475	227 256	763 792	5 555
Uppsala län	147 896	4 086	11 495	289 003	72 769	525 249	5 352
Södermanlands län	168 751	8 528	15 977	337 168	101 837	632 261	5 874
Östergötlands län	239 060	17 311	48 509	557 944	142 909	1 005 733	9 735
<i>Norra skogsbygden</i>	36 013	4 637	5 533	165 826	47 476	259 485	1 770
<i>Östgötaslätten</i>	152 424	7 986	22 059	120 634	46 534	349 637	4 517
<i>Södra skogsbygden</i>	38 869	4 115	18 823	230 114	32 203	324 124	2 923
<i>Södra kustlandet</i>	11 754	573	2 094	41 370	16 696	72 487	525
Jönköpings län	125 789	22 290	38 446	643 571	228 840	1 058 936	13 755
Kronobergs län	91 949	13 239	23 625	575 254	193 586	897 653	11 576
Kalmar län	175 643	8 214	39 326	691 179	195 398	1 109 760	10 905
<i>länets norra del</i>	59 175	5 069	9 542	297 524	76 904	448 214	3 629
<i>Norra kustlandet</i>	45 536	3 891	6 937	218 555	64 461	339 380	2 520
<i>Skogsbygden</i>	13 639	1 178	2 605	78 969	12 443	108 834	1 109
<i>länets södra del</i>	116 468	3 145	29 784	393 655	118 494	661 546	7 276
<i>Kalmar slätten</i>	43 572	1 039	6 923	116 714	22 565	190 813	2 014
<i>Norra kustlandet</i>	2 652	150	332	20 426	5 839	29 399	183
<i>Skogsbygden</i>	30 530	1 545	10 384	234 980	29 736	307 175	2 897
<i>Öland</i>	39 714	411	12 145	21 535	60 354	134 159	2 182
Gotlands län	84 307	5 204	9 223	141 191	74 085	314 010	4 731
Blekinge län	56 464	2 943	9 458	184 349	37 649	290 863	4 767
<i>Skogsbygden</i>	22 792	1 686	4 902	124 516	14 104	168 000	2 660
<i>Slätbygden</i>	33 672	1 257	4 556	59 833	23 545	122 863	2 107
Kristianstads län	222 507	17 096	23 579	259 547	92 865	615 594	15 507
<i>Skogsbygden</i>	62 669	6 967	8 256	187 926	58 767	324 585	6 467
<i>Mellanbygden</i>	79 224	6 566	11 325	51 802	20 429	169 346	4 846
<i>Slätbygden</i>	80 614	3 563	3 998	19 819	13 669	121 663	4 194
Malmöhus län	326 779	13 928	17 909	67 840	48 727	475 183	15 004
<i>Skogsbygden</i>	26 137	2 403	4 132	33 717	6 590	72 979	1 987
<i>Mellanbygden</i>	80 565	5 375	6 183	21 121	10 726	123 970	4 346
<i>Slätbygden</i>	220 077	6 150	7 594	13 002	31 411	278 234	8 671
Hallands län	141 900	5 976	8 449	204 460	114 626	475 411	10 116
<i>Slätbygden</i>	86 197	2 146	2 769	38 322	18 022	147 456	4 446
<i>Skogsbygden</i>	30 959	3 346	4 342	132 309	67 049	238 005	3 543
<i>Norra Halland</i>	24 744	484	1 338	33 829	29 555	89 950	2 122
Göteborgs och Bohus län	88 865	4 351	14 933	161 823	225 609	495 581	9 108
Älvsborgs län	202 599	13 012	30 506	655 352	269 498	1 170 967	19 852
<i>länets norra del</i>	128 906	3 452	14 592	316 397	147 715	611 062	11 182
<i>Slätbygden</i>	77 285	1 466	6 142	89 535	52 035	226 463	5 482
<i>Dalbygderna</i>	32 369	1 096	3 987	87 365	48 068	172 885	3 043
<i>Dalslands bergsbygd</i>	16 525	717	4 335	126 265	42 943	190 785	2 282
<i>Södra höglandet</i>	2 727	173	128	13 232	4 669	20 929	375

brukningsenheter inom län, hushållningsällskapsområden samt naturliga jord-

number of farms

1	2	3	4	5	6	7	8
Områden	Ägoslag						Antal brukningsenheter m. mer än 2 hektar åker
	Åker	Kultiverad betesmark	Naturlig äng	Skogsmark	Övrig mark	Summa landareal	
länets södra del	73 693	9 560	15 914	338 955	121 783	559 905	8 670
Dalbygderna	10 521	534	1 071	25 323	7 308	44 757	870
Södra höglandet	63 172	9 026	14 843	313 632	114 475	515 148	7 800
Skaraborgs län	309 374	12 898	29 623	343 110	112 088	807 093	17 834
Slättbygden	218 102	6 144	13 359	161 424	57 735	456 764	11 834
Falbygden	45 488	3 367	9 046	33 988	18 653	110 542	2 733
Nordöstra höglandet	16 364	861	2 300	73 455	18 538	111 518	1 313
Sydöstra höglandet	29 420	2 526	4 918	74 243	17 162	128 269	1 954
Värmlands län	178 523	3 653	29 597	1 264 633	284 102	1 760 508	16 748
Slättbygden	86 691	1 548	5 427	203 080	60 810	357 556	4 915
Centr. o. västra Värmland	73 410	1 650	14 818	522 570	88 942	701 390	9 408
Bergslagen	8 060	283	2 915	126 574	27 965	165 797	739
Norra Värmland	10 362	172	6 437	412 409	106 385	535 765	1 686
Örebro län	145 496	5 205	11 779	532 300	139 773	834 553	8 246
Södra skogsbygden	20 304	1 389	2 551	107 597	24 683	156 524	1 396
Slättbygden	91 578	2 179	4 279	91 218	34 730	223 984	3 959
Bergslagen	33 614	1 637	4 949	333 485	80 360	454 045	2 891
Västmanlands län	159 023	3 802	9 719	381 393	90 724	644 661	5 863
Bergslagen	15 125	1 173	2 149	135 277	31 948	185 672	817
Slättbygden	143 898	2 629	7 570	246 116	58 776	458 989	5 046
Kopparbergs län	98 097	1 196	35 489	2 004 865	695 506	2 835 153	10 284
Bergslagen	7 548	230	3 923	151 028	28 973	191 702	743
Östra Dalarna	53 784	485	8 573	321 195	67 154	451 191	4 072
Mellanbygden	33 912	466	19 653	1 037 400	303 389	1 394 820	5 043
Fjällbygden	2 853	15	3 340	495 242	295 990	797 440	426
Gävleborgs län	107 182	1 497	17 766	1 408 692	283 988	1 819 125	11 097
Gästrikland	33 024	848	3 191	307 618	73 421	418 102	2 927
Hälsinglands kustland	63 418	513	10 742	648 070	122 113	844 856	6 843
Inlandet	10 740	136	3 833	453 004	88 454	556 167	1 327
Västernorrlands län	99 213	2 690	34 014	1 853 841	422 515	2 412 273	14 909
Kustlandet	63 765	1 481	19 236	574 983	171 505	830 960	8 665
Inlandet	33 528	1 100	13 654	1 204 374	232 807	1 485 463	5 861
Silurorområdet	1 920	109	1 134	74 484	18 203	95 850	383
Jämtlands län	66 909	3 821	16 051	2 604 655	2 059 432	4 750 868	9 744
Silurorområdet	42 807	2 710	7 418	833 984	405 068	1 291 987	5 579
Mellanbygden	10 137	306	2 822	502 009	83 126	598 400	1 688
Fjällbygden	13 965	805	5 811	1 268 662	1 571 238	2 860 481	2 477
Västerbottens län	129 872	3 598	3 906	3 184 246	2 217 920	5 539 542	18 631
Kustlandet	106 925	1 528	3 054	1 255 633	423 502	1 790 642	14 006
Inlandet	22 947	2 070	852	1 928 613	1 794 418	3 748 900	4 625
Norrbottnens län	89 346	2 395	8 488	3 784 471	6 006 363	9 891 063	12 908
Kustlandet	74 087	1 184	5 082	1 575 303	755 613	2 411 269	10 180
Inlandet	15 259	1 211	3 406	2 209 168	5 250 750	7 479 794	2 728
Hela riket	3 597 939	184 214	500 252	22 505 362	14 338 065	41 125 832	268 101

Tab. 2. Åkerjordens användning, i hektar, inom län, hushållnings-sällskapsområden samt Use of arable land, in hectares

Beträffande komplettering av uppgiftsmaterialet se sid. 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Områden	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kök-ärter	Foder-ärter och vickor	Pota-tis	Soc-ker-betor	Foder-rot-fruk-ter
1 Stockholms län o. stad	10 519	9 224	520	18	10 581	17 393	18 311	532	64	2 901	—	150
2 Uppsala län	12 455	12 958	578	2	13 062	15 921	24 030	1 224	81	1 846	—	78
3 Södermanlands län .	15 818	7 472	1 072	1	15 191	42 135	6 031	1 191	258	1 944	—	263
4 Östergötlands län .	21 851	15 002	6 066	76	25 870	41 091	23 017	3 053	422	3 429	—	906
5 <i>Norra skogsbygden</i> . .	1 877	1 143	863	17	3 046	8 422	2 433	215	48	592	—	88
6 <i>Östgötaslätten</i> . . .	17 436	12 375	4 209	17	20 095	23 868	12 966	2 567	309	1 706	—	564
7 <i>Södra skogsbygden</i> . .	1 769	957	848	41	1 797	5 789	7 300	187	56	992	—	229
8 <i>Södra kustlandet</i> . .	769	527	146	1	932	3 012	318	84	9	139	—	25
9 Jönköpings län . . .	1 279	2 491	1 471	235	4 622	32 771	7 005	10	142	5 063	—	1 007
10 Kronobergs län . . .	784	1 265	1 710	124	3 268	21 752	5 396	14	64	4 724	3	969
11 Kalmar län	8 542	5 776	7 102	786	16 357	23 059	13 571	296	123	6 159	3 069	1 419
12 länet's norra del . .	2 984	2 312	1 165	170	2 126	13 466	3 412	212	23	1 457	—	294
13 <i>Norra kustlandet</i> . .	2 765	1 919	837	97	1 714	9 767	2 884	201	14	906	—	188
14 <i>Skogsbygden</i>	219	393	328	73	412	3 699	528	11	9	551	—	106
15 länet's södra del . .	5 558	3 464	5 937	616	14 231	9 593	10 159	84	100	4 702	3 069	1 125
16 <i>Kalmarslätten</i>	2 656	1 367	2 397	84	5 606	4 139	3 606	—	61	1 710	154	531
17 <i>Norra kustlandet</i> . .	22	133	35	27	85	469	214	—	—	98	—	17
18 <i>Skogsbygden</i>	499	841	752	97	2 073	4 343	2 774	—	1	1 693	—	136
19 <i>Öland</i>	2 381	1 123	2 753	408	6 467	642	3 565	84	38	1 201	2 915	441
20 Gotlands län	5 083	1 955	4 271	73	20 078	1 243	2 502	756	257	1 723	3 401	1 759
21 Blekinge län	2 310	1 787	2 973	179	5 317	3 819	4 497	—	32	7 972	949	780
22 <i>Skogsbygden</i>	403	342	1 012	48	805	2 262	2 184	—	1	2 698	30	318
23 <i>Slättbygden</i>	1 907	1 445	1 961	131	4 512	1 557	2 313	—	31	5 274	919	462
24 Kristianstads län . .	8 013	5 354	11 493	555	26 552	11 043	28 434	94	843	17 975	10 812	4 046
25 <i>Skogsbygden</i>	137	343	1 678	85	3 985	4 663	10 594	6	38	5 201	562	1 238
26 <i>Meåbygden</i>	1 695	1 542	7 032	307	10 596	2 470	8 779	1	125	9 440	3 633	1 334
27 <i>Slättbygden</i>	6 181	3 469	2 783	163	11 971	3 910	9 061	87	680	3 334	6 617	1 474
28 Malmöhus län	25 496	17 336	12 137	443	48 446	12 435	34 770	235	1 392	9 344	30 790	6 002
29 <i>Skogsbygden</i>	597	435	485	5	2 589	1 350	5 478	30	71	1 319	400	973
30 <i>Meåbygden</i>	2 899	2 146	3 965	259	9 636	3 090	12 861	28	339	3 834	3 756	2 646
31 <i>Slättbygden</i>	22 000	14 755	7 687	179	36 221	7 995	16 431	177	982	4 191	26 634	2 383
32 Hallands län	2 225	5 034	6 660	251	17 244	25 181	9 264	22	554	6 400	826	3 084
33 <i>Slättbygden</i>	1 973	3 666	4 844	219	12 074	13 428	5 784	21	486	4 011	787	2 032
34 <i>Skogsbygden</i>	52	393	994	1	2 471	6 427	1 973	1	54	1 642	39	832
35 <i>Norra Halland</i>	200	975	822	31	2 699	5 326	1 507	—	14	747	—	220
36 Göteb. o. Bohus län	1 878	4 097	857	40	4 989	19 343	4 043	28	349	3 213	—	257
37 Älvsborgs län	2 635	5 041	1 939	93	12 629	52 141	4 475	60	394	5 617	—	678
38 länet's norra del . .	2 343	3 546	1 328	54	8 666	33 481	2 404	58	348	2 318	—	221
39 <i>Slättbygden</i>	1 526	1 898	883	38	6 102	21 307	1 557	41	283	1 005	—	174
40 <i>Dalbygderna</i>	646	1 122	292	9	1 780	8 293	730	17	46	754	—	38
41 <i>Dalslands bergsbygd</i> .	141	451	126	4	664	2 991	96	—	18	418	—	7
42 <i>Södra höglandet</i> . . .	30	75	27	3	120	890	21	—	1	141	—	2

¹ Även till ensilage.

naturliga jordbruksområden, år 1961

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
Grön- foder av säd och balj- växter	Vall till hå	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder ¹	Per- ma- nent betes- vall	Höet- raps	Vår- raps	Ryba	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Köks- väx- ter på åkrarn	And- ra växt- slag	Helträ- da och tillfall. obr.- åker- jord	Vår- aktigt obr.- åker- jord	Summa åker	
848	33 681	1 362	3 042	7 586	1 440	95	639	59	382	207	521	14 897	7 423	142 395	1
1 276	29 439	1 348	3 098	7 231	1 536	64	2 093	30	526	153	220	15 136	3 511	147 896	2
1 643	35 196	3 456	4 525	10 691	931	176	335	119	623	83	467	15 061	4 069	168 751	3
1 852	46 512	7 138	4 956	6 874	4 117	151	1 257	104	1 852	94	532	19 247	3 591	239 060	4
399	9 100	731	1 120	1 844	154	12	27	12	76	14	48	2 398	1 334	36 013	5
934	21 509	5 338	2 978	3 108	3 633	139	1 177	74	1 680	78	429	14 047	1 188	152 424	6
480	12 801	530	616	1 426	314	—	53	6	43	1	34	1 782	818	38 869	7
39	3 102	539	242	496	16	—	—	12	53	1	21	1 020	251	11 754	8
1 874	50 934	550	3 445	6 589	227	31	95	8	26	34	407	1 432	4 041	125 789	9
1 201	34 385	124	3 511	7 129	15	149	86	—	15	18	137	1 205	3 901	91 949	10
1 201	48 288	1 296	8 234	11 051	1 555	87	334	49	578	1 518	891	7 466	6 836	175 643	11
397	18 051	722	2 488	3 736	209	36	63	34	48	3	206	3 044	2 517	59 175	12
264	13 419	683	1 915	2 680	206	26	63	34	48	2	184	2 779	1 941	45 536	13
133	4 632	39	573	1 056	3	10	—	—	—	1	22	265	576	13 639	14
804	30 237	574	5 746	7 315	1 346	51	271	15	530	1 515	685	4 422	4 319	116 468	15
437	9 876	218	2 631	3 825	747	30	156	—	236	116	305	1 200	1 484	43 572	16
47	869	10	155	200	—	—	—	—	—	1	—	58	212	2 652	17
234	10 827	77	1 353	1 742	91	5	18	—	8	33	51	1 011	1 871	30 530	18
86	8 665	269	1 607	1 548	508	16	97	15	286	1 365	329	2 153	752	39 714	19
166	20 009	1 015	3 615	4 809	1 287	81	1 228	78	712	614	915	5 074	1 603	84 307	20
392	14 081	98	1 939	4 956	249	20	5	—	68	160	429	1 062	2 390	56 464	21
167	7 551	17	840	1 929	16	3	—	—	3	31	44	407	1 681	22 792	22
225	6 530	81	1 099	3 027	233	17	5	—	65	129	385	655	709	33 672	23
3 874	47 761	2 147	7 930	18 599	2 669	—	220	219	2 157	1 473	3 209	2 172	4 863	222 507	24
873	19 764	44	2 839	7 448	95	—	—	1	65	26	374	500	2 110	62 669	25
1 084	15 793	234	2 649	6 760	697	—	26	28	457	308	1 724	582	1 928	79 224	26
1 917	12 204	1 869	2 442	4 391	1 877	—	194	190	1 635	1 139	1 111	1 090	825	80 614	27
7 241	44 823	4 188	8 587	18 682	18 384	155	1 279	329	6 113	7 267	3 214	2 979	4 712	326 779	28
500	7 395	465	1 011	2 075	97	—	—	30	75	153	74	238	292	26 137	29
2 131	16 622	336	2 934	6 332	1 855	21	148	42	1 099	172	662	1 019	1 733	80 565	30
4 610	20 806	3 387	4 642	10 275	16 432	134	1 131	257	4 939	6 942	2 478	1 722	2 687	220 077	31
3 425	34 220	830	8 505	11 665	326	67	125	134	262	541	1 439	1 445	2 171	141 900	32
2 230	16 888	665	5 627	7 742	304	66	88	129	226	326	1 175	688	718	86 197	33
770	10 140	41	1 531	2 263	9	—	18	5	26	10	165	356	746	30 959	34
425	7 192	124	1 347	1 660	13	1	19	—	10	205	99	401	707	24 744	35
1 242	28 913	747	2 454	8 001	62	125	41	5	32	323	124	4 244	3 458	88 865	36
2 162	76 781	1 742	8 339	12 458	240	184	282	—	150	119	145	6 615	7 680	202 599	37
1 339	45 137	1 546	5 431	7 878	215	173	282	—	150	87	66	5 861	5 974	128 906	38
784	24 950	1 114	3 796	4 357	177	157	266	—	141	80	32	3 465	3 152	77 285	39
280	11 413	325	1 058	2 549	38	8	16	—	8	3	34	1 428	1 482	32 369	40
243	7 573	98	538	943	—	8	—	—	1	2	—	962	1 241	16 525	41
32	1 201	9	39	29	—	—	—	—	—	2	—	6	99	2 727	42

TAB. 2 (forts.). ÅKERJORDENS ANVÄNDNING, I HEKTAR, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPS-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Fo- der- ärter och vicker	Pota- tis	Soc- ker- betor	Fo- der- rot- fruk- ter
1 länetts södra del . . .	292	1 495	611	39	3 963	18 660	2 071	2	46	3 299	—	457
2 Dalbygdena	43	480	112	5	980	2 578	368	—	5	371	—	83
3 Södra höglandet	249	1 015	499	34	2 983	16 082	1 703	2	41	2 928	—	374
4 Skaraborgs län	18 081	3 144	9 099	92	28 552	88 275	8 404	710	998	5 254	—	593
5 Slättbygden	15 331	2 263	6 405	68	20 563	62 913	6 030	704	862	2 648	—	351
6 Falbygden	1 738	411	1 292	—	4 079	13 334	1 278	4	52	973	—	112
7 Norröstra höglandet . . .	372	236	499	23	1 242	4 066	364	2	51	454	—	36
8 Sydöstra höglandet . . .	640	234	903	1	2 668	7 962	732	—	33	1 179	—	94
9 Värmlands län	3 222	3 726	809	32	10 133	35 955	2 583	29	126	4 206	—	35
10 Slättbygden	1 919	2 532	470	13	6 745	20 602	1 577	21	50	1 235	—	13
11 Centr. o. vä Värml. . . .	1 184	889	266	8	2 762	12 815	623	6	62	2 178	—	19
12 Bergslagen	45	101	—	4	424	1 247	266	1	4	189	—	—
13 Norra Värmland	74	104	73	7	202	1 291	117	1	10	604	—	3
14 Örebro län	4 365	5 631	1 969	89	16 553	41 444	1 758	159	121	2 574	—	137
15 Södra skogsbygden	434	392	545	8	1 771	5 832	286	23	21	551	—	46
16 Slättbygden	3 614	4 791	1 266	57	12 420	28 233	917	132	57	1 181	—	73
17 Bergslagen	317	448	158	24	2 362	7 379	555	4	43	842	—	18
18 Västmanlands län	7 218	12 425	419	5	16 230	41 968	9 047	736	68	1 319	—	50
19 Bergslagen	207	251	28	—	963	4 313	226	33	8	193	—	2
20 Slättbygden	7 011	12 174	391	5	15 267	37 655	8 821	703	60	1 126	—	48
21 Kopparbergs län	1 186	286	581	—	14 993	17 269	1 872	1	10	2 597	—	197
22 Bergslagen	26	5	4	—	760	1 228	131	—	1	170	—	2
23 Östra Dalarna	911	261	407	—	9 832	12 069	1 171	1	8	844	—	66
24 Mellanbygden	249	20	170	—	4 376	3 885	570	—	1	1 437	—	124
25 Fjällbygden	—	—	—	—	25	87	—	—	—	146	—	5
26 Gävleborgs län	843	989	147	11	8 351	18 278	4 901	31	37	3 123	—	55
27 Gästrikland	306	747	119	10	1 787	6 766	749	19	19	1 099	—	2
28 Hälsinglands kustl.	496	238	24	1	5 429	10 490	3 692	12	16	1 673	—	39
29 Inlandet	41	4	4	—	1 135	1 022	460	—	2	351	—	14
30 Västernorrlands län	14	39	10	15	9 429	3 259	4 902	1	41	3 972	—	81
31 Kustlandet	11	36	10	14	6 961	2 508	3 453	—	25	2 668	—	52
32 Inlandet	3	3	—	1	2 406	749	1 434	1	15	1 216	—	28
33 Silurområdet	—	—	—	—	62	2	15	—	1	88	—	1
34 Jämtlands län	14	19	—	—	7 055	935	1 509	—	71	2 270	—	34
35 Silurområdet	14	14	—	—	5 613	566	1 153	—	37	1 447	—	28
36 Mellanbygden	—	5	—	—	817	318	164	—	33	381	—	3
37 Fjällbygden	—	—	—	—	625	51	192	—	1	442	—	3
38 Västerbottens län	—	7	6	4	16 086	594	3 786	—	13	3 430	—	99
39 Kustlandet	—	7	6	4	15 704	519	3 724	—	13	2 277	—	85
40 Inlandet	—	—	—	—	382	75	62	—	—	1 153	—	14
41 Norrbottens län	—	—	—	1	6 474	682	1 676	—	11	2 635	—	22
42 Kustlandet	—	—	—	1	6 397	640	1 649	—	11	2 158	—	18
43 Inlandet	—	—	—	—	77	42	27	—	—	477	—	4
44 Hela riket år 1961	153 831	121 058	71 889	3 125	358 062	567 986	225 784	9 182	6 471	109 690	49 850	22 701
45 » » » 1960	242 533	95 941	100 035	4 097	322 815	557 615	231 171	10 955	9 451	124 266	50 729	25 182
46 » » » 1959	202 893	111 819	94 103	2 911	316 824	536 268	247 323	8 535	10 672	118 838	51 118	25 938
47 » » » 1958	107 179	175 253	89 001	3 085	293 177	532 410	254 826	10 935	13 361	113 655	51 412	26 073
48 » » » 1957	179 979	153 156	111 034	3 475	262 785	515 200	271 770	14 912	11 388	119 278	53 565	27 068

OMRÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1961

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
Grön- foder av säd och balj- växter	Vall till hö	Vall till frö- skörd	Vall till bete och grön- foder	Per- ma- nent betes- vall	Höst- raps	Vår- raps	Rybs	Olje- lin	Öv- riga olje- väx- ter	Köks- väx- ter på åker	An- dra växt- slag	Helträ- da och tillfäll. obr. åker- jord	Var- aktigt obrök- kad åker- jord	Summa åker	
823	31 644	196	2 908	4 580	25	11	—	—	—	32	79	754	1 706	73 693	1
177	3 524	60	460	1 003	17	11	—	—	—	1	11	132	100	10 521	2
646	28 120	136	2 448	3 577	8	—	—	—	—	31	68	622	1 606	63 172	3
4 209	81 327	2 415	8 437	19 166	2 893	203	2 405	91	866	116	438	17 294	6 262	309 374	4
2 754	53 549	2 123	5 771	12 840	2 451	200	1 702	82	767	76	330	13 889	3 430	218 102	5
593	13 573	148	1 237	3 222	185	—	530	9	71	10	48	1 626	963	45 488	6
396	5 017	79	471	1 139	42	—	15	—	—	16	38	1 054	752	16 364	7
466	9 188	65	1 008	1 965	215	3	158	—	28	14	22	725	1 117	29 420	8
1 438	68 845	2 455	6 513	13 717	37	239	226	—	41	73	380	11 863	11 840	178 523	9
507	25 598	1 794	3 682	7 114	37	239	176	—	41	56	118	6 490	5 662	86 691	10
680	34 741	548	2 353	5 152	—	—	50	—	—	7	258	4 481	4 228	73 410	11
139	3 067	110	335	803	—	—	—	—	—	10	4	488	823	8 060	12
112	5 439	3	143	648	—	—	—	—	—	—	—	404	1 127	10 362	13
1 178	35 805	4 666	3 584	7 711	154	1 126	626	35	231	117	271	9 482	5 710	145 496	14
227	5 893	304	483	1 333	1	84	47	—	18	2	11	1 233	759	20 304	15
336	17 610	3 635	2 023	4 221	153	927	568	35	209	82	133	6 857	2 048	91 578	16
615	12 302	727	1 078	2 157	—	115	11	—	4	33	127	1 392	2 903	33 614	17
1 072	34 106	3 261	3 477	7 367	417	1 060	615	56	384	105	263	13 916	3 439	159 023	18
171	5 042	152	417	1 082	12	59	14	—	—	—	32	665	1 255	15 125	19
901	29 064	3 109	3 060	6 285	405	1 001	601	56	384	105	231	13 251	2 184	143 898	20
1 368	41 057	259	2 224	5 076	31	29	53	—	—	10	123	3 999	4 876	98 097	21
136	3 066	23	265	357	—	—	10	—	—	—	5	148	1 211	7 548	22
689	17 485	206	1 542	3 732	31	29	41	—	—	3	66	2 701	1 689	53 784	23
337	18 192	30	415	933	—	—	—	—	—	5	52	1 118	1 946	33 912	24
206	2 314	—	2	4	—	—	—	—	—	2	—	32	30	2 853	25
626	52 031	703	3 110	6 280	2	7	121	—	1	36	400	2 778	4 321	107 182	26
179	14 371	185	963	2 339	2	—	47	—	1	17	304	1 306	1 637	33 024	27
330	31 960	408	1 878	3 211	—	7	74	—	—	19	86	1 320	2 015	63 418	28
117	5 700	110	269	680	—	—	—	—	—	10	152	669	—	10 740	29
2 731	58 246	532	2 594	5 249	21	12	1	—	—	163	245	1 726	5 930	99 213	30
1 171	36 013	438	1 662	3 711	18	11	1	—	—	158	233	1 159	3 452	63 765	31
1 487	20 962	94	901	1 355	3	1	—	—	—	5	8	535	2 321	33 528	32
73	1 271	—	31	183	—	—	—	—	—	—	4	32	157	1 920	33
1 907	44 018	70	1 779	3 627	5	25	—	—	6	18	62	1 141	2 344	66 909	34
799	27 254	49	1 520	2 439	1	25	—	—	6	18	59	696	1 069	42 807	35
462	6 600	18	102	664	3	—	—	—	—	—	1	157	409	10 137	36
646	10 164	3	157	524	1	—	—	—	—	—	2	288	866	13 965	37
2 442	83 859	775	3 575	6 263	22	63	—	—	—	22	77	1 886	6 863	129 872	38
1 126	67 503	627	3 108	5 441	22	52	—	—	—	5	63	1 431	5 203	106 925	39
1 316	16 356	148	467	822	—	11	—	—	—	17	14	455	1 655	22 947	40
907	60 130	469	2 013	4 759	1	11	—	—	—	10	14	3 034	6 497	89 346	41
718	48 550	455	1 866	4 161	1	10	—	—	—	8	12	2 594	4 838	74 087	42
189	11 580	14	147	598	—	1	—	—	—	2	2	440	1 659	15 259	43
46 275	1 104 447	41 646	109 536	215 536	36 621	4 160	12 066	1 316	15 025	13 274	14 923	165 154	1 183 313	3 597 939	44
59 744	1 091 817	36 917	101 601	211 227	23 775	3 579	7 876	2 235	2 979	13 542	14 482	154 772	98 603	3 597 939	45
55 225	1 120 776	44 780	103 756	198 837	51 901	3 817	24 787	731	3 513	11 094	11 935	164 278	75 267	3 597 939	46
67 121	1 152 281	43 834	82 621	199 594	53 490	7 455	19 962	1 604	4 891	9 612	11 804	208 020	65 283	3 597 939	47
67 782	1 135 797	43 260	96 795	182 268	58 654	6 407	22 482	1 747	6 571	10 178	13 282	175 506	53 600	3 597 939	48

Tab. 3. Åkerjordens användning, i procent, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961

Use of arable land, %

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Områden	Hästvete	Vårvete	Råg	Korn	Havre	Blandskid	Kokärlar	Foderarter och vickar	All säd till mogen skörd	Potatis	Sockerbetor	Foderrotfrukter	Foderav säd	Grönfoder	Permanent betesvall	Annan vall	Ojoväxter	Andra växtslag	0-tillf. obrukad åkerjord	Helt obrukad åkerjord	Värnkraftsbrukad åkerjord	Summa
Stockholms län och stad	7,4	6,5	0,4	7,4	12,2	12,9	0,4	0,0	47,2	2,0	—	0,1	0,6	23,7	5,3	3,1	1,8	0,5	10,5	5,2	100	
Uppsala län	8,4	8,8	0,4	8,8	10,8	16,2	0,8	0,1	54,3	1,2	—	0,1	0,9	19,9	4,9	3,0	2,9	0,2	10,2	2,4	100	
Södermanlands län	9,4	4,4	0,6	9,0	25,0	3,6	0,7	0,1	52,8	1,2	—	0,2	1,0	20,9	6,3	4,7	1,3	0,3	8,9	2,4	100	
Östergötlands län	9,1	6,3	2,6	10,8	17,2	9,6	1,3	0,2	57,1	1,4	—	0,4	0,8	19,4	2,9	5,0	3,1	0,3	8,1	1,5	100	
Norra skogsbygden	5,2	3,2	2,4	8,5	23,4	6,8	0,6	0,1	50,2	1,6	—	0,2	1,1	25,3	5,1	5,1	0,8	0,2	6,7	3,7	100	
Östgötaslätten	11,4	8,1	2,8	13,2	15,7	8,5	1,7	0,2	61,6	1,1	—	0,4	0,6	14,1	2,0	5,5	4,4	0,3	9,2	0,8	100	
Södra skogsbygden	4,5	2,5	2,3	4,6	14,9	18,8	0,5	0,1	48,2	2,6	—	0,6	1,2	32,9	3,7	2,9	1,1	0,1	4,6	2,1	100	
Södra kustlandet	6,5	4,5	1,3	7,9	25,6	2,7	0,7	0,1	49,3	1,2	—	0,2	0,3	26,4	4,2	6,7	0,7	0,2	8,7	2,1	100	
Jönköpings län	1,0	2,0	1,4	3,7	26,0	5,6	0,0	0,1	39,8	4,0	—	0,8	1,5	40,5	5,2	3,2	0,3	0,4	1,1	3,2	100	
Kronobergs län	0,9	1,4	2,0	3,5	23,6	5,9	0,0	0,1	37,4	5,1	0,0	1,1	1,3	37,4	7,7	4,0	0,3	0,2	1,3	4,2	100	
Kalmar län	4,9	3,3	4,5	9,3	13,1	7,7	0,1	0,1	43,0	3,5	1,7	0,8	0,7	27,5	6,3	5,4	1,5	1,4	4,3	3,9	100	
länets norra del	5,0	3,9	2,2	3,6	22,8	5,8	0,4	0,0	43,7	2,5	—	0,5	0,7	30,5	6,3	5,4	0,7	0,3	5,1	4,3	100	
Norra kustlandet	6,1	4,2	2,1	3,8	21,4	6,3	0,5	0,0	44,4	2,0	—	0,4	0,6	29,4	5,9	5,7	0,8	0,4	6,1	4,3	100	
Skogsbygden	1,6	2,9	2,9	3,0	27,1	3,9	0,1	0,1	41,6	4,0	—	0,8	1,0	34,0	7,7	4,5	0,1	0,2	1,9	4,2	100	
länets södra del	4,8	3,0	5,6	12,2	8,2	8,7	0,1	0,1	42,7	4,0	2,6	1,0	0,7	26,0	6,3	5,4	1,9	1,9	3,8	3,7	100	
Kalmarislätten	6,1	3,1	5,7	12,9	9,5	8,3	—	0,1	45,7	3,9	0,3	1,2	1,0	22,7	8,8	6,5	2,7	1,0	2,8	3,4	100	
Norra kustlandet	0,8	5,0	2,3	3,2	17,7	8,1	—	—	37,1	3,7	—	0,7	1,8	32,8	7,5	6,2	—	0,0	2,2	8,0	100	
Skogsbygden	1,6	2,8	2,8	6,8	14,2	9,1	—	0,0	37,3	5,5	—	0,4	0,8	35,5	5,7	4,7	0,4	0,3	3,3	6,1	100	
Öland	6,0	2,8	8,0	16,3	1,6	9,0	0,2	0,1	44,0	3,0	7,4	1,1	0,2	21,8	3,9	4,7	2,3	4,3	5,4	1,9	100	
Gotlands län	6,0	2,3	5,2	23,8	1,5	3,0	0,9	0,3	43,0	2,1	4,0	2,1	0,2	23,7	5,7	5,5	4,0	1,8	6,0	1,9	100	
Blekinge län	4,1	3,2	5,6	9,4	6,7	8,0	—	0,0	37,0	14,1	1,7	1,4	0,7	24,9	8,8	3,6	0,6	1,1	1,9	4,2	100	
Skogsbygden	1,8	1,5	4,7	3,5	9,9	9,6	—	0,0	31,0	11,8	0,1	1,4	0,7	33,1	8,5	3,8	0,1	0,3	1,8	7,4	100	
Slättbygden	5,7	4,3	6,2	13,4	4,6	6,9	—	0,1	41,2	15,7	2,7	1,4	0,7	19,4	9,0	3,5	0,9	1,5	1,9	2,1	100	
Kristianstads län	3,6	2,4	5,4	11,9	5,0	12,8	0,0	0,4	41,5	8,1	4,9	1,8	1,7	21,5	8,3	4,5	2,4	2,1	1,0	2,2	100	
Skogsbygden	0,2	0,6	2,8	6,4	7,4	16,9	0,0	0,1	34,4	8,3	0,9	2,0	1,4	31,5	11,9	4,6	0,2	0,6	0,8	3,4	100	
Mellanbygden	2,1	1,9	9,3	13,4	3,1	11,1	0,0	0,2	41,1	11,9	4,6	1,7	1,4	19,9	8,6	3,6	1,5	2,6	0,7	2,4	100	
Slättbygden	7,7	4,3	3,6	14,9	4,9	11,2	0,1	0,8	47,5	4,1	8,2	1,8	2,4	15,1	5,5	5,4	4,8	2,8	1,4	1,0	100	
Malmöhus län	7,8	5,3	3,8	14,8	3,8	10,7	0,1	0,4	46,7	2,9	9,4	1,8	2,2	13,7	5,7	3,9	8,1	3,2	0,9	1,5	100	
Skogsbygden	2,3	1,7	1,9	9,9	5,1	20,9	0,1	0,3	42,2	5,1	1,5	3,7	1,9	28,3	7,9	5,7	0,8	0,9	0,9	1,1	100	
Mellanbygden	3,6	2,7	5,2	12,0	3,8	16,0	0,0	0,4	43,7	4,8	4,7	3,3	2,6	20,6	7,9	4,1	3,9	1,0	1,3	2,1	100	
Slättbygden	10,0	6,7	3,6	16,5	3,6	7,5	0,1	0,4	48,4	1,9	12,1	1,1	2,1	9,4	4,7	3,6	10,4	4,3	0,8	1,2	100	
Hallands län	1,6	3,5	4,9	12,2	17,7	6,5	0,0	0,4	46,8	4,5	0,6	2,2	2,4	24,1	8,2	6,6	0,7	1,4	1,0	1,5	100	
Slättbygden	2,3	4,2	5,9	14,0	15,6	6,7	0,0	0,6	49,3	4,7	0,9	2,4	2,6	19,6	9,0	7,3	0,9	1,7	0,8	0,8	100	
Skogsbygden	0,2	1,2	3,2	8,0	20,7	6,4	0,0	0,2	39,9	5,3	0,1	2,7	2,5	32,8	7,3	5,1	0,2	0,6	1,1	2,4	100	
Norra Halland	0,8	3,9	3,5	10,9	21,5	6,1	—	0,1	46,8	3,0	—	0,9	1,7	29,1	6,7	5,9	0,2	1,2	1,6	2,9	100	
Göteborgs och Bohus län	2,1	4,6	1,0	5,6	21,8	4,6	0,0	0,4	40,1	3,6	—	0,3	1,4	32,5	9,0	3,6	0,3	0,5	4,8	3,9	100	

Älvsborgs län	1,3	2,5	1,0	6,3	25,7	2,2	0,0	0,2	39,2	2,8	—	0,3	1,1	37,9	6,1	5,0	0,4	0,1	3,3	3,8	100	
länets norra del	1,8	2,7	1,1	6,7	26,0	1,9	0,0	0,3	40,5	1,8	—	0,2	1,1	35,0	6,1	5,4	0,6	0,1	4,6	4,6	100	
Slättbygden	2,0	2,4	1,2	7,9	27,6	2,0	0,0	0,4	43,5	1,3	—	0,2	1,0	32,3	5,6	6,4	1,0	0,1	4,5	4,1	100	
Dalbygglerna	2,0	3,5	0,9	5,5	25,6	2,3	0,1	0,1	40,0	2,3	—	0,1	0,9	35,2	7,9	4,3	0,2	0,1	4,4	4,6	100	
Dalslands bergsbygd	0,9	2,7	0,8	4,0	18,1	0,6	—	—	0,1	27,2	2,5	—	0,1	1,5	45,8	5,7	3,8	0,1	0,0	5,8	7,5	100
Södra högländet	1,0	2,8	1,1	4,4	32,6	0,8	—	0,1	42,8	5,2	—	0,1	1,2	44,0	1,1	1,7	—	0,1	0,2	3,6	1,0	100
länets södra del	0,4	2,0	0,9	5,4	25,3	2,8	0,0	0,1	36,9	4,5	—	0,6	1,1	42,9	6,2	4,2	0,1	0,2	1,0	2,3	100	
Dalbygglerna	0,4	4,6	1,1	9,3	24,5	3,5	—	0,0	43,4	3,5	—	0,8	1,7	33,5	9,5	4,9	0,3	0,1	1,3	1,0	100	
Södra högländet	0,4	1,6	0,8	4,7	25,5	2,7	0,0	0,1	35,8	4,6	—	0,6	1,0	44,5	5,7	4,1	0,0	0,2	1,0	2,5	100	
Skaraborgs län	5,9	1,0	3,0	9,2	28,5	2,7	0,2	0,3	50,8	1,7	—	0,2	1,4	26,3	6,2	3,5	2,1	0,2	5,6	2,0	100	
Slättbygden	7,0	1,0	3,0	9,4	28,9	2,8	0,3	0,4	52,8	1,2	—	0,1	1,3	24,5	5,9	3,6	2,4	0,2	6,4	1,6	100	
Falbygden	3,8	0,9	2,9	9,0	29,3	2,8	0,0	0,1	48,8	2,1	—	0,3	1,3	29,8	7,1	3,0	1,8	0,1	3,6	2,1	100	
Nordöstra högländet	2,3	1,4	3,2	7,6	24,9	2,2	0,0	0,3	41,9	2,8	—	0,2	2,4	30,7	7,0	3,4	0,3	0,3	6,4	4,6	100	
Sydöstra högländet	2,2	0,8	3,1	9,1	27,0	2,5	—	—	0,1	44,8	4,0	—	0,3	1,6	31,2	6,7	3,6	1,4	0,1	2,5	3,8	100
Värmlands län	1,8	2,1	0,5	5,7	20,1	1,4	0,0	0,1	31,7	2,4	—	0,0	0,8	36,6	7,7	5,0	0,3	0,3	6,6	6,6	100	
Slättbygden	2,2	2,9	0,6	7,8	23,8	1,8	0,0	0,1	33,2	1,4	—	0,0	0,6	29,5	8,2	6,3	0,6	0,2	7,5	6,5	100	
Centr. o. v. i Värmland	1,6	1,3	0,4	3,8	17,5	0,8	0,0	0,1	25,5	3,0	—	0,0	0,9	47,3	7,0	3,9	0,1	0,4	6,1	5,8	100	
Bergslagen	0,6	1,3	0,0	5,3	15,5	3,3	0,0	0,0	26,0	2,3	—	1,7	38,0	10,0	5,5	—	0,2	6,1	10,2	10,0	100	
Norra Värmland	0,7	1,0	0,8	1,9	12,5	1,1	0,0	0,1	18,1	5,8	—	0,0	1,1	52,5	6,3	1,4	—	—	3,9	10,9	100	
Örebro län	3,0	3,8	1,4	11,4	28,5	1,2	0,1	0,1	49,5	1,8	—	0,1	0,8	24,6	5,3	5,7	1,5	0,3	6,5	3,9	100	
Södra skogsbygden	2,2	2,0	2,7	8,7	28,7	1,4	0,1	0,1	45,9	2,7	—	0,2	1,1	29,0	6,6	3,9	0,7	0,1	6,1	3,7	100	
Slättbygden	4,0	5,2	1,4	13,6	30,8	1,0	0,1	0,1	56,2	1,3	—	0,1	0,4	19,2	4,6	6,2	2,1	0,2	7,5	2,2	100	
Bergslagen	1,0	1,3	0,5	7,0	22,0	1,7	0,0	0,1	33,6	2,5	—	0,1	1,8	36,6	6,4	5,4	0,4	0,5	4,1	8,6	100	
Västmanlands län	4,5	7,8	0,3	10,2	26,4	5,7	0,5	0,0	55,4	0,8	—	0,0	0,7	21,5	4,6	4,2	1,6	0,2	8,8	2,2	100	
Bergslagen	1,4	1,7	0,2	6,4	28,5	1,5	0,2	0,0	39,9	1,3	—	0,0	1,1	33,3	7,1	3,8	0,6	0,2	4,4	8,3	100	
Slättbygden	4,9	8,5	0,3	10,6	26,2	6,1	0,5	0,0	57,1	0,8	—	0,0	0,6	20,2	4,4	4,3	1,7	0,2	9,2	1,5	100	
Kopparbergs län	1,2	0,3	0,6	15,3	17,6	1,9	0,0	0,0	36,9	2,6	—	0,2	1,4	41,9	5,2	2,5	0,1	0,1	4,1	5,0	100	
Bergslagen	0,2	0,1	0,1	10,1	16,3	1,7	—	0,0	28,5	2,3	—	0,0	1,8	40,6	4,7	3,8	0,1	0,1	2,0	16,1	100	
Östra Dalarna	1,7	0,5	0,8	18,3	22,4	2,2	0,0	0,0	45,9	1,7	—	0,1	1,3	32,5	6,9	3,2	0,2	0,1	5,0	3,1	100	
Mellanbygden	0,7	0,1	0,5	12,9	11,4	1,7	—	0,0	27,3	4,2	—	0,4	1,0	53,7	2,9	1,3	0,0	0,2	3,3	5,7	100	
Fjällbygden	—	—	—	0,9	3,0	—	—	—	3,9	5,1	—	0,2	7,2	81,1	0,1	0,1	—	0,1	1,1	1,1	100	
Gävleborgs län	0,8	0,9	0,1	7,8	17,1	4,6	0,0	0,0	31,3	2,9	—	0,1	0,6	48,5	5,9	3,6	0,1	0,4	2,6	4,0	100	
Gästrikland	0,9	2,3	0,4	5,4	20,5	2,3	0,0	0,1	31,9	3,3	—	0,0	0,5	43,5	7,2	3,5	0,1	1,0	4,0	5,0	100	
Hälsinglands kustland	0,8	0,4	0,0	8,6	16,6	5,8	0,0	0,0	32,2	2,6	—	0,1	0,5	50,4	5,0	3,6	0,1	0,2	2,1	3,2	100	
Inlandet	0,4	0,0	0,0	10,6	9,5	4,3	—	0,0	24,8	3,3	—	0,1	1,1	53,1	6,4	3,5	—	0,1	1,4	6,2	100	
Västernorrlands län	0,0	0,0	0,0	9,5	3,3	4,9	0,0	0,1	17,8	4,0	—	0,1	2,8	58,7	5,3	3,2	0,0	0,4	1,7	6,0	100	
Kustlandet	0,0	0,1	0,1	10,9	3,9	5,4	—	0,0	20,4	4,2	—	0,1	1,8	56,5	5,8	3,3	0,1	0,6	1,8	5,4	100	
Inlandet	0,0	0,0	0,0	7,2	2,2	4,3	0,0	0,1	13,8	3,6	—	0,1	4,4	62,5	4,1	3,0	0,0	0,0	1,6	6,9	100	
Silurorädet	—	—	—	3,2	0,1	0,8	—	0,1	4,2	4,6	—	0,0	3,8	66,2	9,5	1,6	—	0,2	1,7	8,2	100	
Jämtlands län	0,0	0,0	—	10,6	1,4	2,3	—	0,1	14,4	3,4	—	0,0	2,8	65,8	5,4	2,8	0,1	0,1	1,7	3,5	100	
Silurorädet	0,0	0,1	—	13,1	1,3	2,7	—	0,1	17,3	3,4	—	0,1	1,8	63,6	5,7	3,7	0,1	0,2	1,6	2,5	100	
Mellanbygden	—	0,1	—	8,1	3,1	1,6	—	0,3	13,2	3,8	—	0,0	4,6	65,1	6,6	1,2	0,0	0,0	1,5	4,0	100	
Fjällbygden	—	—	—	4,5	0,3	1,4	—	0,0	6,2	3,2	—	0,0	4,6	72,8	3,8	1,1	0,0	0,0	2,1	6,2	100	
Västerbottens län	—	0,0	0,0	12,4	0,5	2,9	—	0,0	15,8	2,6	—	0,1	1,9	64,6	4,8	3,3	0,1	0,1	1,4	5,3	100	
Kustlandet	—	0,0	0,0	14,7	0,5	3,5	—	0,0	18,7	2,1	—	0,1	1,0	63,1	5,1	3,5	0,1	0,1	1,3	4,9	100	
Inlandet	—	—	—	1,7	0,3	0,3	—	—	2,3	5,0	—	0,1	5,7	71,3	3,6	2,7	0,0	0,1	2,0	7,2	100	
Norrbottnens län	—	—	—	7,2	0,8	1,9	—	0,0	9,9	3,0	—	0,0	1,0	67,3	5,3	2,8	0,0	0,0	3,4	7,3	100	
Kustlandet	—	—	—	0,0	0,9	2,2	—	0,0	11,7	2,9	—	0,0	1,0	65,5	5,6	3,2	0,0	0,0	3,5	6,6	100	
Inlandet	—	—	—	0,5	0,3	0,2	—	—	1,0	3,1	—	0,0	1,2	75,9	3,9	1,1	0,0	0,0	2,9	10,9	100	
Hela riket	4,3	3,4	2,1	9,9	15,8	6,3	0,2	0,2	42,2	3,0	1,4	0,6	1,3	30,7	6,0	4,2	1,9	0,8	4,6	3,3	100	

Tab. 4. Åkerjordens användning, i hektar, år 1961 inom olika storleksgrupper, Use of arable land within different size groups and major regions, in hectares

Växtslag	Storleksgrupper, hektar åker					
	0—2	2—5	5—10	10—20	20—30	30—50
Höstvete	468	1 400	6 521	24 329	21 145	29 566
Vårvete	1 479	3 517	9 674	20 036	15 707	21 558
Höstråg	689	1 919	7 109	18 206	11 865	12 246
Värråg	68	205	629	771	571	472
Summa brödsäd	2 704	7 041	23 933	63 342	49 288	63 842
Korn	1 893	13 633	40 898	73 506	51 458	62 948
Havre	10 054	39 109	98 483	147 021	78 264	74 522
Blandsäd	4 507	12 738	43 347	77 441	37 095	27 994
Summa fodersäd	16 454	65 480	182 728	297 968	166 817	165 464
Kökärter	19	11	186	1 521	1 444	2 072
Foderarter och vicker	119	257	642	1 225	843	1 037
Summa baljväxter	138	268	828	2 746	2 287	3 109
All säd	19 296	72 789	207 489	364 056	218 392	232 415
Potatis	10 479	15 082	24 611	26 781	11 323	9 627
Sockerbetor	596	1 212	3 767	11 539	9 160	10 107
Foderrotfrukter	1 266	2 342	5 263	7 166	2 902	2 015
S:a potatis och rotfrukter	12 341	18 636	33 641	45 486	23 385	21 749
Grönfoder	3 348	6 651	9 768	12 483	5 327	3 772
Vall till hö	66 085	161 564	282 337	283 155	118 367	90 321
Vall till fröskörd	80	740	2 181	7 109	5 025	7 880
Vall till grönfoder och bete	1 276	6 884	17 157	29 161	15 858	14 274
Permanent betesvall	2 108	14 622	33 224	54 083	27 140	26 946
Summa foderväxter	72 897	190 461	344 667	385 991	171 717	143 193
Höstraps	179	122	528	2 907	4 681	8 055
Värraps	12	1	64	232	267	542
Höstrybs	52	—	119	1 091	1 389	2 491
Värrybs	8	—	29	128	64	142
Oljelin	8	—	—	108	185	264
Övriga oljeväxter	38	46	94	870	1 604	3 053
Summa oljeväxter	297	169	834	5 336	8 190	14 547
Köksväxter på åkern	951	826	1 158	1 952	1 450	1 953
Andra växtslag	587	1 404	1 257	2 398	1 426	2 259
Helträda o. tillf. obrukad åkerjord	3 572	7 725	15 672	32 092	22 899	26 747
Varaktigt obrukad åkerjord	—	28 270	30 332	22 939	10 515	8 408
Summa åker	109 941	320 280	635 050	860 250	457 974	451 271

större riksområden och hela riket

50—100	Över 100	Summa åker	Därav inom					
			Södra och mellersta Sveriges slättbygder		Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder		Norra Sverige	
			0—2 ha	Över 2 ha	0—2 ha	Över 2 ha	0—2 ha	Över 2 ha
30 500	39 902	153 831	324	133 818	130	18 671	14	874
23 072	26 015	121 058	370	97 196	1 037	22 024	72	359
9 167	10 688	71 889	371	54 408	290	16 533	28	259
222	187	3 125	20	2 022	40	1 015	8	20
62 961	76 792	349 903	1 085	287 444	1 497	58 243	122	1 512
54 570	59 156	358 062	371	240 895	75	66 510	1 447	48 764
61 391	59 142	567 986	2 250	319 585	6 205	217 701	1 599	20 646
15 269	7 393	225 784	2 897	143 523	971	61 681	639	16 073
131 230	125 691	1 151 832	5 518	704 003	7 251	345 892	3 685	85 483
1 843	2 086	9 182	11	8 262	6	889	2	12
947	1 401	6 471	34	5 041	62	1 169	23	142
2 790	3 487	15 653	45	13 303	68	2 058	25	154
196 981	205 970	1 517 388	6 648	1 004 750	8 816	406 193	3 832	87 149
6 529	5 258	109 690	3 519	47 764	4 130	37 759	2 830	13 688
6 599	6 870	49 850	587	48 173	9	1 081	—	—
929	818	22 701	840	14 104	374	6 962	52	369
14 057	12 946	182 241	4 946	110 041	4 513	45 802	2 882	14 057
2 441	2 485	46 275	344	23 118	734	12 990	2 270	6 819
55 930	46 688	1 104 447	9 250	402 312	20 360	362 667	36 475	273 383
9 221	9 410	41 646	28	31 473	33	7 715	19	2 378
11 387	13 539	109 536	358	60 100	734	35 676	184	12 484
23 125	34 288	215 536	582	114 782	1 244	73 504	282	25 142
102 104	106 410	1 517 440	10 562	631 785	23 105	492 552	39 230	320 206
8 525	11 624	36 621	169	34 719	10	1 674	—	49
1 001	2 041	4 160	8	3 355	4	675	—	118
2 511	3 536	11 189	49	10 380	3	681	—	76
220	286	877	6	725	1	144	1	—
382	369	1 316	8	1 195	—	113	—	—
3 611	5 709	15 025	32	14 447	6	534	—	6
16 250	23 565	69 188	272	64 821	24	3 821	1	249
2 245	2 739	13 274	780	11 261	140	854	31	208
2 375	3 217	14 923	357	11 256	171	2 593	59	487
27 172	29 275	165 154	1 057	117 845	1 587	33 852	928	9 885
8 423	9 444	118 331	—	46 069	—	44 841	—	27 421
369 607	393 566	3 597 939	24 622	1 997 828	38 356	1 030 508	46 963	459 662

Tab. 5. Skörden per hektar, i kilogram, inom län, hushållnings-sällskapsområden
Yield per hectare, in kilogrammes

Medieval stil utmärker, att direkt uppgift för området saknas eller att arealen för vederbörande

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kok- ärter	Foder- ärter och vicker
1 Stockholms län och stad	2 970	2 460	2 300	1 270	2 600	2 420	2 220	1 130	1 700
2 Uppsala län	2 960	2 640	2 430	1 420	2 600	2 680	2 480	1 090	1 630
3 Södermanlands län	3 220	2 630	2 710	1 500	3 040	2 730	2 780	1 380	1 590
4 Östergötlands län	3 430	2 650	2 760	1 500	3 130	2 550	2 690	1 420	1 320
5 <i>Norra skogsbygden</i>	2 990	2 290	2 450	1 400	2 860	2 410	2 680	1 390	1 290
6 <i>Östgötaslätten</i>	3 580	2 770	2 940	1 800	3 290	2 780	2 890	1 460	1 380
7 <i>Södra skogsbygden</i>	2 720	1 920	2 270	1 430	2 540	2 290	2 400	1 010	1 000
8 <i>Södra kustlandet</i>	2 620	1 870	2 250	1 300	1 820	1 670	1 740	1 130	1 600
9 Jönköpings län	2 650	1 910	2 170	1 440	2 280	2 120	2 230	1 800	1 950
10 Kronobergs län	2 640	1 910	2 310	1 580	2 530	2 120	2 250	1 500	1 100
11 Kalmar län	2 720	2 110	2 030	1 700	2 580	1 900	2 230	1 260	1 670
12 länets norra del	2 690	1 760	1 950	1 300	2 190	1 820	1 980	970	980
13 <i>Norra kustlandet</i>	2 740	1 800	1 940	1 300	2 170	1 740	1 940	970	960
14 <i>Skogsbygden</i>	2 090	1 540	1 970	1 300	2 260	2 040	2 230	1 000	1 000
15 länets södra del	2 730	2 340	2 050	1 810	2 640	2 020	2 310	1 980	1 830
16 <i>Kalmar-slätten</i>	2 900	2 440	2 180	2 080	2 930	2 400	2 680	—	1 800
17 <i>Norra kustlandet</i>	2 200	1 800	2 000	1 300	2 000	1 600	1 750	—	—
18 <i>Skogsbygden</i>	2 550	1 800	1 980	1 610	2 300	1 720	1 980	—	1 300
19 <i>Öland</i>	2 590	2 680	1 960	1 800	2 510	1 920	2 230	1 980	1 900
20 Gotlands län	2 890	2 550	2 110	2 230	2 890	2 370	2 570	1 920	2 100
21 Blekinge län	3 330	2 840	2 370	1 750	3 010	2 280	2 650	—	1 810
22 <i>Skogsbygden</i>	2 960	2 190	2 260	1 600	2 700	2 160	2 490	—	2 000
23 <i>Slättbygden</i>	3 400	2 990	2 430	1 810	3 060	2 440	2 800	—	1 800
24 Kristianstads län	3 560	3 010	2 550	1 930	3 220	2 580	2 870	1 800	1 780
25 <i>Skogsbygden</i>	2 990	2 150	2 360	1 550	2 550	2 180	2 480	1 800	1 600
26 <i>Mellanbygden</i>	3 380	2 840	2 500	2 110	3 220	2 560	2 820	1 800	1 620
27 <i>Slättbygden</i>	3 620	3 170	2 770	1 800	3 450	3 070	3 400	1 800	1 810
28 Malmöhus län	3 960	3 170	2 860	1 800	3 310	3 230	3 090	1 800	1 880
29 <i>Skogsbygden</i>	3 140	2 600	2 720	1 600	2 800	2 720	2 660	1 800	1 960
30 <i>Mellanbygden</i>	3 350	2 580	2 470	1 780	3 050	2 950	2 930	1 800	1 830
31 <i>Slättbygden</i>	4 070	3 270	3 080	1 830	3 420	3 430	3 370	1 800	1 890
32 Hallands län	3 450	2 750	2 460	1 270	3 130	2 800	2 760	1 800	1 760
33 <i>Slättbygden</i>	3 520	2 870	2 510	1 290	3 230	3 050	2 920	1 800	1 770
34 <i>Skogsbygden</i>	2 950	2 240	2 340	1 300	2 820	2 450	2 550	1 700	1 660
35 <i>Norra Halland</i>	2 830	2 510	2 370	1 120	2 980	2 590	2 450	—	1 570
36 Göteborgs och Bohus län	3 050	2 370	2 500	1 200	2 750	2 510	2 440	1 500	1 740
37 Älvsborgs län	2 590	1 840	2 150	1 160	2 520	2 210	2 200	1 770	1 840
38 länets norra del	2 680	1 930	2 310	1 030	2 720	2 440	2 450	1 780	1 950
39 <i>Slättbygden</i>	2 820	2 040	2 390	1 000	2 900	2 640	2 570	1 820	2 010
40 <i>Dalbygden</i>	2 490	1 890	2 080	1 100	2 340	2 160	2 280	1 700	1 700
41 <i>Dalslands bergsbygd</i>	1 920	1 530	2 200	1 100	2 160	1 940	1 830	—	1 700
42 <i>Södra höglandet</i>	2 730	2 050	2 430	1 100	2 400	1 870	2 390	—	2 000

samt naturliga jordbruksområden, år 1961

växtslag är obetydlig (i fråga om vederbörande naturliga jordbruksområde understiger 10 hektar)

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höst-raps	Vår-raps	Höst-ryba	Vår-rybs	Olje-lin	Hö från odlad jord	Halm av			
									höst-säd	vårsträsäd	baljväxter	
8 530	—	35 760	1 450	1 190	1 350	830	1 780	4 600	2 990	2 420	1 990	1
6 600	—	45 580	1 580	1 330	1 510	1 210	1 200	4 410	3 150	2 310	1 400	2
10 310	—	31 600	1 050	1 160	980	800	1 200	4 940	2 990	2 490	1 640	3
12 510	—	29 630	1 200	1 230	1 170	1 000	1 450	4 380	3 060	2 360	1 670	4
13 120	—	30 000	760	900	630	—	1 200	4 240	3 110	2 410	1 200	5
12 660	—	31 330	1 220	1 260	1 190	1 000	1 600	4 590	3 110	2 340	1 690	6
12 290	—	26 360	1 230	—	880	—	1 000	4 100	2 300	2 160	1 720	7
9 730	—	19 870	600	—	—	—	1 000	4 500	4 000	3 000	2 500	8
13 680	—	36 370	1 630	1 130	1 330	1 000	1 000	5 130	3 230	2 680	2 100	9
13 340	32 300	29 510	1 800	1 170	1 760	—	—	5 200	2 990	2 490	2 270	10
12 610	38 000	39 460	1 620	1 120	1 420	1 130	750	4 850	2 630	1 930	1 380	11
10 580	—	24 170	1 230	1 100	1 100	1 150	400	4 800	2 270	1 630	1 180	12
8 820	—	25 170	1 220	1 100	1 100	1 150	400	4 720	2 280	1 460	1 180	13
13 470	—	22 460	1 850	1 100	—	—	—	5 060	2 240	2 170	1 200	14
13 240	38 000	37 410	1 680	1 130	1 460	1 100	1 550	4 870	2 760	2 110	1 630	15
14 020	..	39 590	1 770	1 100	1 550	1 100	—	5 190	3 240	2 590	2 000	16
16 000	—	35 000	—	—	—	—	—	3 800	2 200	2 000	—	17
11 650	—	31 080	1 700	1 100	1 500	1 100	—	4 270	2 220	1 870	1 000	18
14 140	..	36 840	1 540	1 200	1 340	—	1 550	5 360	2 440	1 730	1 450	19
10 490	35 000	35 150	1 710	1 410	1 540	1 110	1 300	5 220	2 960	2 350	2 000	20
18 120	41 100	39 460	2 210	1 570	1 400	—	—	4 890	3 710	2 560	1 020	21
15 280	..	36 630	1 970	1 400	—	—	—	4 750	3 120	2 280	1 500	22
19 580	..	41 410	2 230	1 600	1 400	1 200	—	5 060	3 920	2 710	1 000	23
17 680	40 700	41 670	2 350	—	2 020	1 600	1 570	5 180	3 210	2 550	1 450	24
15 400	..	37 460	1 970	—	1 500	—	1 000	5 170	2 520	2 650	1 400	25
19 000	..	42 370	2 190	—	1 900	1 300	1 150	5 090	3 110	2 480	2 740	26
17 490	..	44 580	2 430	—	2 030	1 600	1 630	5 330	3 440	2 530	1 240	27
15 230	40 800	42 870	2 660	1 850	2 060	1 610	1 420	4 970	3 000	2 250	1 320	28
16 230	..	42 610	2 110	—	—	—	1 300	4 670	2 900	2 090	800	29
15 780	..	41 920	2 440	2 200	1 780	1 500	1 570	5 040	2 720	2 120	2 000	30
14 420	..	44 030	2 690	1 800	2 100	1 700	1 400	5 020	3 080	2 330	1 150	31
15 120	33 800	37 360	2 260	2 100	2 130	—	1 300	4 890	2 830	2 400	1 590	32
16 690	..	37 940	2 250	2 100	2 100	—	1 300	4 680	2 850	2 380	1 530	33
13 390	..	34 940	2 350	—	2 100	—	1 300	5 070	2 650	2 220	2 100	34
10 470	—	41 080	2 300	1 800	2 300	—	—	5 120	2 920	2 660	1 850	35
10 940	—	38 190	2 200	1 870	2 250	2 000	1 500	4 620	2 800	2 270	1 660	36
11 950	—	29 600	1 850	1 630	1 850	1 190	—	4 320	2 520	2 100	2 260	37
12 420	—	37 360	1 860	1 640	1 850	1 190	—	4 760	2 620	2 190	2 400	38
12 980	—	38 670	1 890	1 650	1 860	1 210	—	5 170	2 630	2 220	2 410	39
9 220	—	34 280	1 720	1 580	1 690	1 130	—	4 740	2 850	2 360	2 330	40
13 960	—	20 000	—	1 500	—	—	—	3 560	1 700	1 540	2 500	41
20 910	—	42 500	—	—	—	—	—	4 270	2 820	2 230	2 300	42

TAB. 5 (forts.). SKÖRDEN PER HEKTAR, I KILOGRAM, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLL-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kok- ärter	Foder- ärter och vicker
1 länets södra del	1 940	1 620	1 810	1 340	2 090	1 810	1 910	1 500	1 010
2 Dalbygdelna	2 200	1 840	1 880	1 300	2 380	2 110	2 190	—	1 110
3 Södra höglandet	1 890	1 520	1 800	1 340	1 990	1 760	1 840	1 500	1 000
4 Skaraborgs län	3 340	2 280	2 670	1 570	2 980	2 690	2 780	1 860	2 020
5 Slättbygden	3 470	2 470	2 860	1 600	3 190	2 870	2 950	1 860	2 110
6 Falbygden	2 720	1 770	2 360	—	2 670	2 260	2 420	1 700	1 460
7 Nordöstra höglandet	2 820	2 030	2 280	1 500	2 780	2 630	2 740	1 500	1 400
8 Sydöstra höglandet	2 200	1 570	2 000	980	1 990	1 950	2 000	—	1 400
9 Värmlands län	2 120	1 530	1 850	1 280	1 950	1 850	1 830	1 650	1 510
10 Slättbygden	2 200	1 620	1 890	1 400	1 980	1 930	1 880	1 700	1 670
11 Centr. o. va Värmland	2 010	1 330	1 800	1 200	1 940	1 780	1 860	1 500	1 400
12 Bergslagen	1 810	1 210	—	1 200	1 710	1 490	1 550	1 500	1 400
13 Norra Värmland	2 110	1 630	1 790	1 200	1 830	1 550	1 600	1 500	1 400
14 Örebro län	3 110	2 360	2 480	1 360	2 550	2 330	2 340	1 680	1 440
15 Södra skogsbygden	2 980	2 400	2 230	1 500	2 900	2 550	2 920	1 650	1 400
16 Slättbygden	3 210	2 410	2 630	1 700	2 630	2 400	2 380	1 720	1 850
17 Bergslagen	2 150	1 760	2 120	1 500	1 860	1 880	1 990	900	900
18 Västmanlands län	3 170	2 530	2 730	1 500	2 570	2 480	2 470	1 400	1 080
19 Bergslagen	2 560	2 550	2 750	—	2 170	2 060	2 120	1 830	2 000
20 Slättbygden	3 190	2 530	2 730	1 500	2 590	2 530	2 480	1 380	960
21 Kopparbergs län	2 330	1 550	2 340	—	2 100	1 710	1 870	1 500	1 490
22 Bergslagen	2 180	1 420	2 200	—	2 000	1 390	1 450	—	1 500
23 Östra Dalarna	2 380	1 550	2 380	—	2 260	1 860	1 980	1 500	1 500
24 Mellnbygden	2 170	1 500	2 240	—	1 780	1 380	1 740	—	1 400
25 Fjällbygden	—	—	—	—	1 450	1 300	—	—	—
26 Gävleborgs län	2 260	1 670	1 740	1 320	1 930	1 780	1 840	1 160	1 050
27 Gästrikland	2 250	1 630	1 740	1 330	1 700	1 530	1 580	1 040	1 100
28 Hälsinglands kustland	2 300	1 830	1 780	1 200	2 050	1 990	1 920	1 340	1 000
29 Inlandet	1 700	1 080	1 600	—	1 710	1 330	1 610	—	1 000
30 Västernorrlands län	1 510	790	2 000	900	1 960	1 340	1 750	1 400	1 400
31 Kustlandet	1 370	800	2 000	900	1 980	1 430	1 820	—	1 470
32 Inlandet	2 000	600	1 780	900	1 900	1 020	1 570	1 400	1 300
33 Situarområdet	—	—	—	—	2 550	2 100	2 400	—	1 300
34 Jämtlands län	1 600	1 000	—	—	2 200	1 870	2 090	—	1 680
35 Situarområdet	1 600	1 000	—	—	2 230	1 930	2 150	—	1 840
36 Mellanbygden	—	1 000	—	—	2 230	1 800	2 080	—	1 500
37 Fjällbygden	—	—	—	—	1 950	1 610	1 740	—	1 400
38 Västerbottens län	—	1 000	1 200	900	2 230	1 860	2 150	—	1 800
39 Kustlandet	—	1 000	1 200	900	2 240	1 890	2 160	—	1 800
40 Inlandet	—	—	—	—	1 960	1 650	1 860	—	—
41 Norrbottens län	—	—	—	900	2 230	1 850	2 040	—	1 600
42 Kustlandet	—	—	—	900	2 230	1 850	2 040	—	1 600
43 Inlandet	—	—	—	—	2 110	1 800	1 900	—	—
Södra och mell. Sveriges									
44 slättbygder	3 360	2 690	2 590	1 790	3 010	2 640	2 750	1 470	1 840
45 skogs- o. dalbygder	2 660	1 980	2 240	1 420	2 390	2 080	2 330	1 230	1 550
46 Norra Sverige	2 200	1 610	2 050	990	2 100	1 710	1 930	1 360	1 520
47 Hela riket	3 270	2 550	2 500	1 660	2 770	2 380	2 570	1 440	1 780

SKAPSRÅDEN SAMT NATURLIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1961

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höst-raps	Vår-raps	Höst-rybs	Vår-rybs	Olje-lin	Hö från odlad jord	Halm av			
									höst-säd	vår-stråsäd	baljväxter	
11 630	—	25 840	1 780	1 350	—	—	—	3 690	2 120	1 920	1 080	1
11 490	—	25 480	1 770	1 350	—	—	—	3 700	2 070	1 980	1 100	2
11 640	—	25 920	1 800	—	—	—	—	3 690	2 130	1 900	1 080	3
12 380	—	28 890	2 080	1 470	1 850	1 410	1 130	4 440	2 960	2 300	1 540	4
11 740	—	28 410	2 130	1 480	1 930	1 380	1 090	4 480	3 120	2 400	1 500	5
12 730	—	32 930	1 990	—	1 740	1 500	1 500	4 170	2 490	2 180	2 730	6
13 030	—	40 830	1 600	—	1 600	—	—	4 320	3 200	2 750	1 500	7
13 270	—	21 310	1 690	1 400	1 440	—	—	4 640	1 430	1 540	1 500	8
13 740	—	19 090	1 200	1 490	1 000	1 080	—	3 470	1 810	1 520	1 560	9
12 500	—	25 000	1 200	1 490	1 000	1 100	—	3 530	1 930	1 630	1 450	10
14 080	—	16 000	—	—	1 000	1 000	—	3 480	1 610	1 340	1 700	11
10 700	—	—	—	—	—	—	—	3 340	1 260	1 350	1 400	12
16 020	—	13 000	—	—	—	—	—	3 180	1 890	1 540	1 500	13
11 060	—	32 810	1 560	1 550	1 400	1 400	1 370	4 430	2 680	1 980	1 280	14
8 130	—	21 030	1 860	1 600	1 450	1 900	—	4 410	2 620	2 110	1 500	15
12 570	—	37 050	1 550	1 580	1 400	1 400	1 370	4 900	2 780	2 060	1 350	16
10 350	—	45 710	1 130	1 350	1 220	—	—	3 770	1 830	1 560	800	17
10 960	—	30 200	1 450	1 460	1 460	1 260	900	4 430	2 960	2 350	2 030	18
10 350	—	35 000	1 400	1 740	1 400	1 400	—	4 280	2 790	1 780	1 700	19
11 060	—	30 000	1 450	1 440	1 460	1 250	900	4 460	2 970	2 390	2 040	20
14 580	—	28 470	1 400	1 300	1 390	1 340	—	3 950	1 830	1 590	1 320	21
13 090	—	30 000	—	—	—	1 300	—	3 760	1 000	1 320	1 300	22
12 440	—	30 410	1 400	1 300	1 400	1 400	—	3 970	1 580	1 350	1 300	23
15 930	—	27 460	—	—	1 300	—	—	3 910	2 690	2 240	1 500	24
15 450	—	27 000	—	—	—	—	—	4 330	—	3 500	—	25
13 270	—	36 120	1 400	1 000	1 610	700	—	4 050	3 040	2 260	2 120	26
12 540	—	35 000	1 400	—	1 500	700	—	4 240	2 380	2 190	1 500	27
14 140	—	38 110	—	1 000	1 680	1 350	—	4 040	3 710	2 380	3 000	28
11 440	—	30 730	—	—	—	—	—	3 600	1 500	1 630	1 500	29
14 060	—	24 040	1 000	1 000	—	1 000	—	3 540	1 640	1 370	1 080	30
13 890	—	26 470	1 000	1 000	—	1 000	—	3 510	1 450	1 310	1 010	31
14 410	—	19 670	1 000	1 000	—	—	—	3 580	3 000	1 520	1 200	32
14 000	—	20 000	—	—	—	—	—	3 950	—	1 500	1 200	33
16 800	—	27 350	920	1 000	—	—	—	3 740	1 800	1 940	1 040	34
16 310	—	25 440	1 000	1 000	—	—	—	3 750	1 800	1 890	900	35
17 950	—	35 000	900	—	—	—	—	3 680	—	2 240	1 200	36
17 450	—	37 500	900	—	—	—	—	3 740	—	1 980	1 200	37
15 050	—	38 660	1 000	980	—	—	—	3 320	1 800	2 340	2 000	38
13 850	—	39 640	1 000	1 000	—	—	—	3 250	1 800	2 340	2 000	39
17 410	—	32 670	—	900	—	—	—	3 610	—	2 330	2 500	40
13 890	—	38 180	1 000	990	—	—	—	3 570	—	2 190	1 500	41
13 530	—	40 000	1 000	1 000	—	—	—	3 640	—	2 200	1 500	42
15 480	—	30 000	—	900	—	—	—	3 290	—	2 000	—	43
14 930	..	39 770	2 210	1 490	1 610	1 160	1 380	4 710	3 030	2 320	1 640	44
13 090	..	34 480	1 510	1 440	1 410	1 370	960	4 460	2 590	2 140	1 600	45
14 810	—	30 970	990	990	1 670	1 000	—	3 590	2 960	2 060	1 490	46
14 210	40 100	37 920	2 170	1 470	1 600	1 190	1 350	4 310	2 960	2 250	1 640	47

Tab. 6. Skörden, i ton, inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruks-Crops, in metric tons

Skörd, som understiger 5 ton, betecknas med 0.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst-vete	Vår-vete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kök-ärter	Foder-ärter och vicker
1 Stockholms län och stad	31 190	22 650	1 190	20	27 470	42 090	40 580	600	110
2 Uppsala län	36 800	34 250	1 410	0	33 900	42 700	59 620	1 330	130
3 Södermanlands län	50 900	19 610	2 900	0	46 170	115 200	16 750	1 640	410
4 Östergötlands län	74 850	39 750	16 720	110	81 080	104 930	61 970	4 340	560
5 <i>Norra skogsbygden</i>	5 620	2 610	2 110	20	8 700	20 290	6 510	300	60
6 <i>Östgötaslätten</i>	62 400	34 320	12 350	30	66 110	66 330	37 410	3 760	430
7 <i>Södra skogsbygden</i>	4 810	1 840	1 930	60	4 570	13 230	17 500	190	60
8 <i>Södra kustlandet</i>	2 020	980	330	0	1 700	5 030	550	90	10
9 Jönköpings län	3 390	4 750	3 190	340	10 550	69 570	15 630	20	280
10 Kronobergs län	2 070	2 420	3 950	200	8 260	46 180	12 160	20	70
11 Kalmar län	23 220	12 160	14 430	1 330	42 270	43 840	30 230	370	210
12 länets norra del	8 030	4 060	2 270	220	4 660	24 490	6 760	200	20
13 <i>Norra kustlandet</i>	7 570	3 450	1 630	130	3 730	16 960	5 580	190	10
14 <i>Skogsbygden</i>	460	610	640	90	930	7 530	1 180	10	10
15 länets södra del	15 190	8 100	12 160	1 110	37 610	19 350	23 470	170	190
16 <i>Kalmarsslätten</i>	7 690	3 330	5 220	170	16 420	9 910	9 670	—	110
17 <i>Norra kustlandet</i>	50	240	70	50	170	750	370	—	—
18 <i>Skogsbygden</i>	1 270	1 520	1 490	160	4 760	7 460	5 480	—	0
19 <i>Öland</i>	6 180	3 010	5 380	730	16 260	1 230	7 950	170	80
20 Gotlands län	14 710	4 980	9 020	160	58 000	2 950	6 420	1 450	540
21 Blekinge län	7 680	5 070	7 060	310	15 980	8 700	11 900	—	60
22 <i>Skogsbygden</i>	1 190	750	2 290	70	2 170	4 890	5 430	—	0
23 <i>Slättbygden</i>	6 490	4 320	4 770	240	13 810	3 810	6 470	—	60
24 Kristianstads län	28 510	16 100	29 250	1 070	85 510	28 460	81 730	170	1 500
25 <i>Skogsbygden</i>	410	740	3 970	130	10 160	10 150	26 230	10	60
26 <i>Mellanbygden</i>	5 740	4 380	17 560	650	34 080	6 320	24 710	0	200
27 <i>Slättbygden</i>	22 360	10 980	7 720	290	41 270	11 990	30 790	160	1 240
28 Malmöhus län	101 070	54 890	34 740	800	160 460	40 220	107 520	420	2 610
29 <i>Skogsbygden</i>	1 880	1 130	1 320	10	7 250	3 670	14 580	50	140
30 <i>Mellanbygden</i>	9 720	5 540	9 780	460	29 410	9 100	37 620	50	620
31 <i>Slättbygden</i>	89 470	48 220	23 640	330	123 800	27 450	55 320	320	1 850
32 Hallands län	7 670	13 850	16 410	320	53 960	70 490	25 580	40	970
33 <i>Slättbygden</i>	6 950	10 520	12 130	280	38 950	40 890	16 860	40	860
34 <i>Skogsbygden</i>	150	880	2 330	0	6 970	15 820	5 020	0	90
35 <i>Norra Halland</i>	570	2 450	1 950	40	8 040	13 780	3 700	—	20
36 Göteborgs och Bohus län	5 730	9 720	2 140	50	13 740	48 590	9 850	40	610
37 Älvsborgs län	6 830	9 260	4 170	110	31 830	115 370	9 840	110	730
38 länets norra del	6 270	6 830	3 060	60	23 550	81 590	5 900	110	680
39 <i>Slättbygden</i>	4 310	3 870	2 110	40	17 670	56 270	4 010	80	570
40 <i>Dalbygderna</i>	1 610	2 120	610	10	4 160	17 870	1 660	30	80
41 <i>Dalslunds bergsbygd</i>	270	690	280	10	1 430	5 790	180	—	30
42 <i>Södra höglandet</i>	80	150	60	0	290	1 660	50	—	0

områden, år 1961

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höst-raps	Vår-raps	Höst-rybs	Vår-rybs	Olje-lin	Hö från odlad jord	Halm av			
									höst-säd	vårsträsäd	baljväxter	
24 730	—	5 360	2 090	110	800	40	100	154 930	33 010	134 490	1 180	1
12 180	—	3 550	2 430	90	3 050	90	40	129 680	41 050	152 400	1 820	2
20 050	—	8 310	970	200	290	30	140	173 830	50 430	176 440	2 380	3
42 910	—	26 840	4 940	190	1 420	40	150	203 670	35 430	247 370	5 820	4
7 770	—	2 640	120	10	20	—	10	38 550	8 530	36 270	320	5
21 590	—	17 670	4 430	180	1 350	40	120	98 660	67 210	162 490	4 850	6
12 200	—	6 040	380	—	50	—	10	52 510	6 030	34 240	420	7
1 350	—	490	10	—	—	—	10	13 950	3 660	14 370	230	8
69 250	—	36 630	370	40	110	20	10	261 090	8 880	126 100	320	9
63 010	100	28 600	30	170	150	—	—	178 870	7 450	79 200	180	10
77 680	116 670	49 030	2 510	100	400	60	40	233 980	41 200	115 130	580	11
15 420	—	6 940	250	40	40	30	20	86 710	9 420	34 960	280	12
8 000	—	4 560	250	30	40	30	20	63 290	8 200	23 860	250	13
7 420	—	2 380	0	10	—	—	—	23 420	1 220	11 100	30	14
62 260	116 670	42 090	2 260	60	360	30	20	147 270	31 780	80 170	300	15
23 980	..	21 020	1 320	30	210	30	—	51 240	16 360	38 290	120	16
1 570	..	590	—	—	—	—	—	3 300	130	1 860	—	17
19 730	..	4 230	160	10	20	0	—	46 250	2 770	18 940	0	18
16 980	..	16 250	780	20	130	—	20	46 480	12 520	21 080	180	19
18 070	119 040	61 840	2 200	110	1 670	160	100	104 350	27 570	60 830	2 030	20
144 460	39 030	30 780	550	30	10	—	—	68 900	19 580	39 880	30	21
41 220	..	11 650	30	0	—	—	—	35 870	4 420	12 880	0	22
103 240	..	19 130	520	30	10	—	—	33 030	15 160	27 000	30	23
317 750	440 280	168 610	6 280	—	440	10	340	247 520	62 570	183 420	1 360	24
80 120	..	46 380	190	—	—	—	0	102 200	4 570	52 200	60	25
179 310	..	56 520	1 520	—	50	—	30	80 320	27 160	58 810	350	26
58 320	..	65 710	4 570	—	390	10	310	65 000	30 840	72 410	950	27
142 310	1 257 560	257 300	48 850	290	2 560	60	470	222 730	113 060	255 720	2 150	28
21 410	..	41 460	210	—	—	—	40	34 550	3 140	20 560	80	29
60 490	..	110 910	4 520	50	230	30	70	83 760	18 630	59 210	740	30
60 410	..	104 930	44 120	240	2 330	30	360	104 420	91 290	175 950	1 330	31
96 750	27 920	115 210	740	140	270	—	170	167 330	25 170	136 890	920	32
66 940	..	77 100	690	140	190	—	170	79 050	19 410	83 850	770	33
21 980	..	29 070	20	—	40	—	0	51 450	2 770	25 050	120	34
7 830	—	9 040	30	0	40	—	—	36 830	2 990	27 990	30	35
35 140	—	9 810	140	230	—	80	10	133 580	7 660	73 770	630	36
67 140	—	20 070	440	300	500	20	—	331 760	11 530	155 820	1 020	37
28 780	—	8 260	400	280	500	20	—	214 980	9 610	105 570	970	38
13 050	—	6 730	330	260	480	10	—	128 870	6 330	68 450	780	39
6 950	—	1 300	70	10	20	10	—	54 040	2 670	28 180	150	40
5 830	—	140	—	10	—	—	—	26 940	450	6 470	40	41
2 950	—	90	—	—	—	—	—	5 130	160	2 470	0	42

TAB. 6 (forts.). SKÖRDEN, I TON, INOM LÄN, HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSRÅDEN SAMT NATUR-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Vår- råg	Korn	Havre	Bland- säd	Kök- ärter	Foder- ärter och vicker
1 länets södra del	560	2 430	1 110	50	8 280	33 780	3 940	0	50
2 Dalbygderna	90	880	210	10	2 330	5 430	800	—	10
3 Södra höglandet	470	1 550	900	40	5 950	28 350	3 140	0	40
4 Skaraborgs län	60 350	7 160	24 290	150	85 190	237 160	23 320	1 320	2 010
5 Slättbygden	53 170	5 580	18 300	110	65 560	180 810	17 760	1 310	1 820
6 Falbygden	4 730	730	3 050	—	10 880	30 160	3 100	10	70
7 Nordöstra höglandet	1 050	480	1 140	40	3 450	10 680	1 000	0	70
8 Sydöstra höglandet	1 400	370	1 800	0	5 300	15 510	1 460	—	50
9 Värmlands län	6 830	5 710	1 490	40	19 800	66 370	4 720	50	190
10 Slättbygden	4 220	4 110	880	20	13 360	39 740	2 960	40	80
11 Centrala o. västra Värmland	2 370	1 310	480	10	5 350	22 770	1 160	10	90
12 Bergslagen	80	120	—	0	720	1 860	410	0	10
13 Norra Värmland	160	170	130	10	370	2 000	190	0	10
14 Örebro län	13 590	13 280	4 880	120	42 220	96 590	4 120	270	170
15 Södra skogsbygden	1 290	940	1 220	10	5 130	14 900	830	40	30
16 Slättbygden	11 620	11 550	3 330	100	32 710	67 840	2 180	230	100
17 Bergslagen	680	790	330	10	4 380	13 850	1 110	0	40
18 Västmanlands län	22 900	31 390	1 140	10	41 640	104 220	22 340	1 030	70
19 Bergslagen	530	640	80	—	2 090	8 880	480	60	10
20 Slättbygden	22 370	30 750	1 060	10	39 550	95 340	21 860	970	60
21 Kopparbergs län	2 770	440	1 360	—	31 510	29 590	3 490	0	10
22 Bergslagen	60	10	10	—	1 520	1 710	190	—	0
23 Östra Inlarna	2 170	400	970	—	22 170	22 420	2 310	0	10
24 Mellanbygden	540	30	380	—	7 780	5 350	990	—	0
25 Fjällbygden	—	—	—	—	40	110	—	—	—
26 Gävleborgs län	1 900	1 660	260	20	16 100	32 500	9 010	30	40
27 Gästrikland	690	1 220	210	20	3 040	10 320	1 180	20	20
28 Hälsinglands kustland	1 140	440	40	0	11 120	20 820	7 090	10	20
29 Inlandet	70	0	10	—	1 940	1 360	740	—	0
30 Västernorrlands län	20	30	20	10	18 520	4 350	8 570	0	60
31 Kustlandet	10	30	20	10	13 800	3 590	6 280	—	40
32 Inlandet	10	0	—	0	4 560	760	2 250	0	20
33 Silurorådet	—	—	—	—	160	0	40	—	0
34 Jämtlands län	20	20	—	—	15 540	1 750	3 160	—	120
35 Silurorådet	20	10	—	—	12 500	1 090	2 480	—	70
36 Mellanbygden	—	10	—	—	1 320	580	340	—	50
37 Fjällbygden	—	—	—	—	1 220	80	340	—	0
38 Västerbottens län	—	10	10	0	35 910	1 100	8 140	—	20
39 Kustlandet	—	10	10	0	35 160	980	8 020	—	20
40 Inlandet	—	—	—	—	750	120	120	—	—
41 Norrbottens län	—	—	—	0	14 450	1 260	3 420	—	20
42 Kustlandet	—	—	—	0	14 290	1 180	3 370	—	20
43 Inlandet	—	—	—	—	160	80	50	—	—
44 Hela riket år 1961	503 000	309 160	180 030	5 170	990 060	1 354 180	580 070	13 250	11 500
45 » » » 1960	592 800	230 810	223 430	6 160	846 800	1 175 620	563 090	10 310	14 850
46 » » » 1959	611 060	225 050	207 720	3 280	664 490	787 060	485 560	11 940	16 430
47 » » » 1958	259 140	338 400	166 110	3 650	658 780	893 800	519 910	12 520	19 230
48 » » » 1957	432 830	278 130	225 990	4 220	556 930	847 400	547 690	18 930	17 860

1 Preliminära uppgifter, ej vattenhaltsbestämd vara. — 2 Avser frö med 18 % vattenhalt.

LIGA JORDBRUKSOMRÅDEN, ÅR 1961

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Potatis	Sockerbeter	Foderrotfrukter	Höst-raps	Vår-raps	Höst-rybs	Vår-rybs	Oljelin	Hö från odlad jord	Halm av		
									höst-säd	vår-stråsäd	baljväxter
38 360	—	11 810	40	20	—	—	—	116 780	1 920	50 250	50 1
4 260	—	2 120	30	20	—	—	—	13 040	320	8 710	0 2
34 100	—	9 690	10	—	—	—	—	103 740	1 600	41 540	50 3
65 020	—	17 130	6 030	300	4 380	50	100	361 100	80 390	295 920	2 620 4
31 070	—	9 970	5 230	300	3 230	40	90	240 120	67 860	220 130	2 340 5
12 390	—	3 690	370	—	900	10	10	56 650	7 540	41 640	150 6
5 920	—	1 470	70	—	20	—	—	21 680	2 780	16 290	80 7
15 640	—	2 000	360	0	230	—	—	42 650	2 210	17 860	50 8
57 810	—	670	40	360	50	190	—	238 570	7 290	79 840	240 9
15 440	—	330	40	360	30	160	—	90 260	4 620	51 330	100 10
30 670	—	300	—	—	20	30	—	120 760	2 340	23 100	110 11
2 020	—	—	—	—	—	—	—	10 250	50	2 760	10 12
9 680	—	40	—	—	—	—	—	17 300	280	2 650	20 13
28 460	—	4 490	240	1 750	820	60	50	158 620	16 990	129 930	360 14
4 480	—	970	0	130	70	—	—	25 980	2 560	17 520	70 15
14 840	—	2 700	240	1 460	740	60	50	86 240	13 560	95 480	250 16
9 140	—	820	—	160	10	—	—	46 400	870	16 830	40 17
14 450	—	1 510	610	1 550	760	110	50	151 130	22 600	187 190	1 630 18
2 000	—	70	20	100	10	10	—	21 590	650	10 220	70 19
12 450	—	1 440	590	1 450	750	100	50	129 540	21 950	176 970	1 560 20
37 880	—	5 610	40	40	50	20	—	162 230	3 240	54 550	10 21
2 230	—	60	—	—	—	10	—	11 540	30	2 800	0 22
10 500	—	2 010	40	40	50	10	—	69 470	2 080	31 520	10 23
22 890	—	3 410	—	—	0	—	—	71 210	1 130	19 840	0 24
2 260	—	130	—	—	—	—	—	10 010	—	390	— 25
41 440	—	1 990	0	10	190	0	—	210 550	3 010	73 490	140 26
13 780	—	70	0	—	70	0	—	60 860	1 010	22 000	60 27
23 650	—	1 490	—	10	120	—	—	129 180	1 980	47 220	80 28
4 010	—	430	—	—	—	—	—	20 510	70	4 270	0 29
55 890	—	1 950	20	10	—	0	—	206 210	40	24 130	50 30
37 070	—	1 380	20	10	—	0	—	126 230	30	17 020	30 31
17 530	—	550	0	0	—	—	—	74 960	10	6 990	20 32
1 230	—	20	—	—	—	—	—	5 020	—	120	0 33
38 140	—	930	0	20	—	—	—	164 580	30	18 490	70 34
23 590	—	710	0	20	—	—	—	102 260	30	13 850	30 35
6 840	—	110	0	—	—	—	—	24 300	—	2 920	40 36
7 710	—	110	0	—	—	—	—	38 020	—	1 720	0 37
51 600	—	3 830	20	60	—	—	—	278 550	10	47 820	30 38
31 530	—	3 370	20	50	—	—	—	219 520	10	46 610	30 39
20 070	—	460	—	10	—	—	—	59 030	—	1 210	— 40
36 590	—	840	0	10	—	—	—	214 580	—	19 360	20 41
29 210	—	720	0	10	—	—	—	176 530	—	19 070	20 42
7 380	—	120	—	0	—	—	—	38 050	—	290	— 43
1 558 650	2 000 600	860 890	*79 540	*6 110	*17 920	*1 040	*1 770	4 758 340	668 190	2 868 080	25 590 44
1 752 840	2 413 730	964 800	*52 570	*5 070	*10 060	*830	*2 820	4 294 270	904 910	2 580 720	31 460 45
1 411 360	1 732 840	732 190	*130 070	*4 340	*45 760	*1 010	*1 080	3 516 980	796 720	1 832 790	25 210 46
1 393 470	1 764 260	852 650	*100 460	*7 810	*22 070	*1 950	*2 000	4 249 750	504 610	2 443 480	40 650 47
1 497 810	2 102 740	909 560	*158 720	*7 980	*39 770	*1 460	*2 610	4 189 490	731 430	2 284 240	40 730 48

Tab. 7. Åkers och den naturliga ängens avkastning, i skördeenheter per hektar, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1961

Crops from arable land and grassland in crop units per hectare

Områden	Åkerjordens avkastning på											Naturliga ängens avkastning			
	areal för säd till mogen skörd			areal för potatis och rotfrukter			areal för foderväxter			hela åkerarealen ¹					
	1961	Medel- tal 1951/60	Medel- tal 1956/60	1961	Medel- tal 1951/60	Medel- tal 1956/60	1961	Medel- tal 1951/60	Medel- tal 1956/60	1961	Medel- tal 1951/60	Medel- tal 1956/60	1961	Medel- tal 1951/60	Medel- tal 1956/60
Stockholms län o. stad . . .	2 920	2 350	2 390	2 230	2 890	2 740	3 450	2 470	2 580	3 110	2 150	2 190	1 370	1 120	1 200
Uppsala län	3 040	2 550	2 460	1 790	2 550	2 220	2 650	2 260	2 200	2 890	2 190	2 190	1 450	1 030	1 140
Södermanlands län	3 230	2 440	2 450	2 700	2 390	2 390	3 130	2 640	2 650	3 180	2 280	2 280	1 330	1 210	1 100
Östergötlands län	3 240	2 790	2 880	3 180	3 330	2 890	2 550	2 470	2 350	3 010	2 500	2 490	1 060	1 000	930
Jönköpings län	2 560	1 930	2 070	3 540	3 360	3 500	2 670	2 280	2 270	2 670	2 160	2 210	910	850	890
Kronobergs län	2 560	1 890	1 970	3 340	3 550	3 600	3 330	2 750	2 780	3 020	2 400	2 460	1 230	1 040	1 160
Kalmar län	2 580	2 060	2 110	5 540	4 480	4 630	2 670	2 210	2 100	2 820	2 210	2 180	920	700	700
därav norra delen	2 190	1 870	1 910	2 650	2 650	2 320	2 630	2 290	2 170	2 420	1 970	1 920	1 090	750	740
södra delen	2 780	2 160	2 220	6 110	4 890	5 110	2 690	2 180	2 050	3 030	2 350	2 330	850	680	680
Gotlands län	3 270	2 540	2 620	6 720	5 470	5 890	3 010	2 570	2 540	3 490	2 680	2 720	1 160	920	960
Blekinge län	3 260	2 570	2 660	5 260	4 390	4 660	2 920	2 590	2 380	3 490	2 900	2 900	1 030	880	870
Kristianstads län	3 450	2 820	2 910	6 910	5 690	6 040	2 910	2 700	2 690	3 790	3 290	3 350	1 410	1 140	1 260
Malmöhus län	3 760	3 470	3 580	9 350	8 290	8 860	2 940	2 830	2 780	4 430	4 200	4 230	1 370	1 500	1 560
Hallands län	3 230	2 480	2 570	4 400	4 170	4 430	3 120	2 530	2 550	3 270	2 570	2 690	1 210	1 020	1 070
Göteborgs och Bohus län	2 850	1 990	2 140	2 850	2 860	3 120	2 550	2 330	2 280	2 700	2 070	2 120	1 040	960	920
Älvsborgs län	2 520	1 750	1 840	3 030	2 870	3 030	2 970	2 000	2 310	2 780	1 930	2 040	1 130	900	1 010
därav norra delen	2 730	1 830	1 890	3 200	2 670	2 810	3 290	2 160	2 270	3 030	1 900	1 990	1 300	930	1 060
södra delen	2 100	1 610	1 730	2 910	3 020	3 190	2 500	2 230	2 360	2 370	2 010	2 140	1 000	880	970
Skaraborgs län	3 120	2 220	2 360	3 110	3 060	3 130	2 660	2 400	2 380	2 920	2 180	2 240	1 220	950	1 010
Värmlands län	2 040	1 510	1 520	3 430	2 540	2 610	1 950	1 850	1 800	2 020	1 600	1 580	480	550	580
Örebro län	2 700	2 120	2 140	2 810	2 380	2 250	2 870	2 410	2 280	2 770	2 100	2 040	1 130	1 020	1 060
Västmanlands län	2 920	2 260	2 190	2 760	2 330	2 220	2 800	2 300	2 310	2 870	2 050	2 020	1 110	1 000	1 020
Kopparbergs län	2 160	1 730	1 710	3 620	2 980	3 110	2 470	1 960	1 940	2 380	1 810	1 780	540	680	720
Gävleborgs län	2 210	1 740	1 790	3 330	3 040	3 110	2 480	2 230	2 100	2 420	2 060	1 980	550	620	640
Västernorrlands län	2 040	1 800	1 870	3 500	3 030	3 190	1 890	1 920	1 940	1 990	1 910	1 940	340	730	680
Jämtlands län	2 570	2 380	2 460	4 180	3 770	3 980	3 790	2 250	2 290	3 620	2 300	2 350	1 010	810	820
Västerbottens län	2 740	2 180	2 370	3 780	3 920	4 000	1 760	1 830	1 910	1 990	1 940	2 020	720	610	730
Norrbottnens län	2 650	2 060	2 310	3 480	3 640	4 060	2 010	1 860	1 940	2 130	1 880	1 990	450	770	810
Hela riket	2 980	2 370	2 440	5 880	5 090	5 430	2 660	2 290	2 280	3 000	2 370	2 420	1 010	900	950

¹ Utom arealen för vall till fröskörd, olje-, spånads- och köksväxter, andra växtslag samt varaktigt obrukad åker.

Tab. 8. Sädesslagens medelvikt, i kilogram per hektoliter, inom län och hushållningssällskapsområden, år 1961

Average weight of the different kinds of grain, in kilogrammes per hectolitre

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Områden	Höstvete	Vårvete	Höst-råg	Vår-råg	Korn	Havre	Bland-säd	Kok-ärter	Foder-ärter o. vicker
Stockholms län och stad	74,7	76,2	69,6	..	64,1	50,0	54,8	76,6	78,1
Uppsala län	75,7	76,7	70,2	..	65,0	50,4	56,4	77,9	..
Södermanlands län	76,3	77,7	71,2	..	64,5	48,5	53,0	76,6	77,4
Östergötlands län	76,5	77,3	71,3	..	64,9	52,4	57,5	75,8	74,3
Jönköpings län	72,8	72,0	69,3	67,2	63,6	50,5	56,5	..	76,0
Kronobergs län	75,2	73,3	70,2	..	64,3	50,0	56,7
Kalmar län	76,0	76,4	70,9	..	66,0	50,2	58,7
därav norra delen	77,0	75,0	71,3	..	68,3	48,0	56,0
södra delen	75,8	76,7	70,9	70,3	65,6	50,7	59,2
Gotlands län	76,0	78,0	69,8	69,0	67,5	49,9	60,8	77,7	80,3
Blekinge län	75,4	76,2	69,9	71,0	66,2	50,6	58,8	—	..
Kristianstads län	75,5	76,4	69,8	68,9	65,5	51,6	59,7	78,5	73,8
Malmöhus län	74,8	76,2	68,5	73,0	65,3	50,1	58,1
Hallands län	76,9	77,0	69,7	..	65,0	53,2	54,3
Göteborgs och Bohus län	75,0	74,9	70,3	..	66,5	49,8	59,5	..	74,9
Älvsborgs län	75,6	77,3	71,8	..	67,1	49,8	56,8
därav norra delen	75,2	75,4	71,2	..	64,3	50,1	54,8	76,3	73,8
södra delen	76,0	78,3	72,1	71,8	68,8	49,6	57,8
Skaraborgs län	74,3	75,1	69,7	..	63,6	52,3	57,0	73,1	73,3
Värmlands län	73,8	71,7	70,3	..	60,6	49,4	53,8
Örebro län	75,5	76,9	70,9	70,5	64,8	50,0	53,1	73,3	72,0
Västmanlands län	77,3	78,1	72,1	..	66,3	51,9	56,9	78,3	..
Kopparbergs län	75,9	72,1	70,1	—	65,0	47,6	52,2
Gävleborgs län	74,3	71,7	71,2	..	59,7	48,7	53,5
Västernorrlands län	67,0	..	69,7	..	56,1	41,9	48,4
Jämtlands län	—	—	58,4	46,7	53,2	—	..
Västerbottens län	—	63,3	49,6	57,6	—	..
Norrbottnens län	—	—	—	..	66,0	54,7	60,0	—	..
Hela riket år 1961	75,5	76,5	69,9	70,2	64,7	50,7	57,1	76,3	74,6
» » » 1960	73,1	74,8	68,9	67,5	63,6	48,6	56,1	76,6	74,4
» » » 1959	73,6	79,1	72,5	68,8	66,6	50,7	58,3	79,2	77,5
» » » 1958	74,6	73,6	68,2	67,2	63,0	46,2	53,8	76,0	74,9
» » » 1957	72,5	72,6	68,5	67,1	62,9	47,4	55,1	76,0	74,6
1 medeltal 1951/60	75,2	75,0	70,2	67,5	64,2	48,5	56,2	77,7	75,4

Tab. 9. Skördens beskaffenhet inom hushållningssällskapsområden, år 1961
Quality of the harvest

1	2	3	4	5	6
Områden	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
1 Stockholms län och stad	Delvis dåligt bärgat.	Delvis dåligt bärgad.	Större delen välbärgad.	I allmänhet dåligt bärgade.	Delvis dåligt bärgad. Skador av brunröta.
2 Uppsala län	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgade.	Delvis dåligt bärgad. Omfattande bladmögelangrepp. Brunröta.
3 Södermanlands län	D:o	D:o	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgad. Bladmögelangrepp och brunröta.
4 Östergötlands län	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	Välbärgad.	D:o	D:o
5 Jönköpings län	D:o	D:o	D:o	Välbärgade.	D:o
6 Kronobergs län	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o
7 Kalmar läns norra del	D:o	I allmänhet välbärgad. Delvis groddskadad.	D:o	D:o	D:o
8 Kalmar läns södra del	I allmänhet välbärgat. Delvis groddskadad.	I allmänhet välbärgad.	D:o	D:o	D:o
9 Gotlands län	Välbärgat.	I allmänhet välbärgad. Delvis groddskadad.	D:o	D:o	D:o
10 Blekinge län	I allmänhet välbärgat.	D:o	I allmänhet välbärgad.	D:o	Välbärgad. Delvis skadad av brunröta.
11 Kristianstads län	D:o	I allmänhet välbärgad.	D:o	Delvis dåligt bärgade.	D:o
12 Malmöhus län	D:o	I allmänhet välbärgad. Delvis groddskadad.	D:o	I allmänhet välbärgade.	D:o
13 Hallands län	Välbärgat.	D:o	D:o	Välbärgade.	D:o
14 Göteborgs och Bohus län	I allmänhet välbärgat.	Delvis dåligt bärgad. Delvis groddskadad.	I allmänhet välbärgad. Korn bättre än övriga grödor.	Delvis dåligt bärgade.	I allmänhet välbärgad. Delvis skadad av brunröta.

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljeväxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
—	Välbärgade.	I allmänhet välbärgade. Delvis skadade av insekter.	Delvis dåligt bärgat.	Välbärgad.	Välbärgad. 1
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 2
—	D:o	I allmänhet välbärgade. Delvis svårt skadade av insekter.	D:o	D:o	D:o 3
—	D:o	D:o	I allmänhet välbärgat.	D:o	D:o 4
—	D:o	I allmänhet välbärgade. Delvis skadade av insekter.	Delvis dåligt bärgat.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 5
—	D:o	Välbärgade.	D:o	Välbärgad.	Välbärgad. 6
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 7
Välbärgade.	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 8
D:o	D:o	I allmänhet välbärgade.	D:o	D:o	D:o 9
D:o	D:o	Välbärgade.	D:o	D:o	D:o 10
D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 11
D:o	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 12
D:o	D:o	D:o	D:o	Välbärgad.	Välbärgad. 13
—	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgat.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 14

TAB. 9 (forts.). SKÖRDENS BESKAFFENHET INOM HUSHÅLLNINGSSÄLLSKAPSRÅDEN, ÅR 1961

1	2	3	4	5	6
Områden	Höstvete	Höstråg	Vårstråsäd	Baljväxter	Potatis
15 Älvsborgs läns norra del	I allmänhet välbärgat.	Delvis dåligt bärgad. Delvis groddskadad.	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgade.	I allmänhet välbärgad. Delvis skadad av brunröta.
16 Älvsborgs läns södra del	D:o	D:o	D:o	D:o	
17 Skaraborgs län	Välbärgat.	I allmänhet välbärgad. Delvis groddskadad.	Välbärgad.	D:o	D:o
18 Värmlands län	Delvis dåligt bärgat.	Delvis dåligt bärgad.	Delvis dåligt bärgad. Vete och havre sämre än övriga grödor,	D:o	D:o
19 Örebro län	I allmänhet välbärgat.	I allmänhet välbärgad. Delvis groddskadad.	I allmänhet välbärgad.	D:o	Delvis dåligt bärgad. Delvis skadad av brunröta.
20 Västmanlands län	D:o	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad. Delvis skadad av brunröta.
21 Kopparbergs län	Delvis dåligt bärgat. Delvis groddskadad.	Delvis dåligt bärgad. Groddskador.	Delvis dåligt bärgad.	—	Delvis dåligt bärgad. Delvis skadad av brunröta.
22 Gävleborgs län	Delvis dåligt bärgat.	Delvis dåligt bärgad.	D:o	Delvis dåligt bärgade.	D:o
23 Västernorrlands län	D:o	I allmänhet välbärgad.	Delvis dåligt bärgad. Ojämn mognad.	D:o	D:o
24 Jämtlands län	—	—	I allmänhet välbärgad.	Välbärgade.	I allmänhet välbärgad. Bladmögelangrepp.
25 Västerbottens län	—	—	D:o	D:o	D:o
26 Norrbottens län	—	—	Välbärgad.	—	Välbärgad. Delvis skadad av brunröta.

7	8	9	10	11	12
Sockerbetor	Foderrotfrukter	Oljeväxter	Hö	Halm av höstsäd	Halm av vårsäd
—	Välbärgade.	Välbärgade.	Delvis dåligt bärgat.	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 15
—	D:o	D:o	D:o	D:o	D:o 16
—	D:o	D:o	I allmänhet välbärgat.	D:o	D:o 17
—	D:o	D:o	Delvis dåligt bärgat.	Delvis dåligt bärgad.	Delvis dåligt bärgad. 18
—	D:o	D:o	D:o	I allmänhet välbärgad.	I allmänhet välbärgad. 19
—	D:o	I allmänhet välbärgade.	D:o	D:o	D:o 20
—	D:o	Välbärgade.	D:o	Delvis dåligt bärgad.	Delvis dåligt bärgad. 21
—	I allmänhet välbärgade.	I allmänhet välbärgade.	D:o	D:o	D:o 22
—	Välbärgade.	—	D:o	D:o	D:o 23
—	D:o	—	D:o	—	Välbärgad. 24
—	D:o	—	D:o	—	D:o 25
—	D:o	—	I allmänhet dåligt bärgat.	—	D:o 26

Tab. 10. Antal hästar, nötkreatur och får inom län, hushållningssällskapsområden samt Number of horses, cattle and sheep in June 1961

Beträffande komplettering av uppgifterna för lägenheter och brukningsenheter med högst 2 hektar åker se sid. 6.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar (för avel) 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. däröver avsedda för på- lägg	Stutar, kvigor o. 1 år o. däröver avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1 och 2 år	Föl	Sum- ma							
Stockholms län och stad	4 940	410	170	5 520	1 200	37 020	13 960	4 760	13 880	70 820	4 890
Uppsala län	3 190	330	140	3 660	740	37 020	13 910	3 290	13 770	68 730	2 640
Södermanlands län . .	4 190	300	160	4 650	710	48 650	19 480	4 480	20 370	93 690	1 870
Östergötlands län . . .	7 390	770	260	8 380	1 970	70 810	30 380	12 690	35 600	151 450	8 160
Norra skogsbygden . . .	1 560	110	20	1 690	390	12 690	5 100	2 080	6 000	26 260	260
Östgötaslätten	2 540	330	90	2 960	670	32 400	15 420	7 920	18 420	74 830	3 600
Södra skogsbygden . . .	2 870	240	120	3 230	790	21 280	8 150	2 270	9 320	41 810	4 230
Södra kustlandet	420	50	30	500	120	4 440	1 710	420	1 860	8 550	70
Jönköpings län	11 260	1 090	370	12 720	1 940	75 550	28 290	11 090	33 930	150 800	3 850
Kronobergs län	9 170	1 070	200	10 440	1 320	51 380	17 400	6 140	21 730	97 970	3 980
Kalmar län	8 950	990	360	10 300	1 440	68 440	30 570	13 040	38 090	151 580	8 290
länets norra del	3 450	340	120	3 910	540	24 580	9 750	3 130	11 380	49 380	1 550
Norra skogsbygden	2 380	250	120	2 750	360	17 280	7 050	2 240	8 010	34 940	670
Skogsbygden	1 070	90	0	1 160	180	7 300	2 700	890	3 370	14 440	880
länets södra del	5 500	650	240	6 390	900	43 860	20 820	9 910	26 710	102 200	6 680
Kalmarislätten	1 670	180	90	1 940	270	15 260	7 700	2 360	8 740	34 330	1 180
Norra kustlandet	170	20	10	200	40	1 200	460	80	430	2 210	60
Skogsbygden	2 630	210	60	2 900	360	13 550	5 630	2 910	7 330	29 780	1 160
Öland	1 030	240	80	1 350	230	13 850	7 030	4 560	10 210	35 880	4 280
Gotlands län	1 570	250	120	1 940	350	22 080	10 070	8 940	16 680	58 120	50 420
Blekinge län	3 730	250	80	4 060	620	21 240	7 690	5 860	11 180	46 590	3 510
Skogsbygden	2 170	140	50	2 360	290	10 060	3 020	1 700	4 110	19 180	2 690
Slättbygden	1 560	110	30	1 700	330	11 180	4 670	4 160	7 070	27 410	820
Kristianstads län	8 420	930	520	9 870	1 410	77 790	37 550	27 310	53 760	197 820	5 310
Skogsbygden	4 350	540	270	5 160	620	28 750	11 800	7 710	17 670	66 550	1 610
Mellanbygden	2 110	210	140	2 460	510	26 820	13 990	9 370	19 130	69 820	1 180
Slättbygden	1 960	180	110	2 250	280	22 220	11 760	10 230	16 960	61 450	2 520
Malmöhus län	7 780	1 200	710	9 690	1 760	86 390	49 070	31 860	60 190	229 270	5 070
Skogsbygden	1 410	160	60	1 630	260	12 770	6 550	2 280	6 490	28 350	910
Mellanbygden	2 730	510	350	3 590	680	29 640	16 670	6 930	17 600	71 520	740
Slättbygden	3 640	530	300	4 470	820	43 980	25 850	22 650	36 100	129 400	3 420
Hallands län	6 030	590	200	6 820	570	59 740	25 470	9 600	33 310	128 690	2 020
Slättbygden	2 160	270	150	2 580	250	30 640	15 290	6 360	20 630	73 170	870
Skogsbygden	2 530	230	30	2 790	210	17 100	6 140	1 990	7 400	32 840	910
Norra Halland	1 340	90	20	1 450	110	12 000	4 040	1 250	5 280	22 630	240
Göteborgs och Bohus län	6 690	830	330	7 850	710	43 460	14 190	4 610	17 970	80 940	3 390
Älvsborgs län	13 720	1 660	500	15 880	1 860	97 080	28 560	11 570	37 390	176 460	2 850
länets norra del	7 080	920	250	8 250	930	51 660	13 770	3 620	17 980	87 960	1 780
Slättbygden	3 110	370	140	3 620	530	28 230	8 290	2 120	10 210	49 380	610
Dalbygdena	2 140	240	80	2 460	260	14 130	3 740	800	4 820	23 750	680
Dalsländs bergsbygd . . .	1 620	290	20	1 930	90	7 270	1 400	620	2 550	11 930	490
Södra högländet	210	20	10	240	50	2 030	340	80	400	2 900	—
länets södra del	6 640	740	250	7 630	930	45 420	14 790	7 950	19 410	88 500	1 070
Dalbygdena	700	70	40	810	160	5 730	2 080	760	2 210	10 940	280
Södra högländet	5 940	670	210	6 820	770	39 690	12 710	7 190	17 200	77 560	790

naturliga jordbruksområden, den 1 juni 1961

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Områden	Hästar				Tjurar (för avel) 1 år o. där- över	Kor	Kvigor 1 år o. däröver avsedda för på- lägg	Stutar, kvigor o. kalvar 1 år o. däröver avsedda för slakt	Kalvar under 1 år	Summa nöt- kreatur	Får och lamm
	3 år o. där- över	Ung- hästar 1 och 2 år	Föl	Sum- ma							
Skaraborgs län	9 360	1 060	350	10 770	2 900	106 380	42 560	17 930	46 800	216 570	3 440
Slättbygden	5 540	600	250	6 390	1 510	68 990	27 390	8 680	29 370	135 940	2 770
Fälbygden	1 760	210	40	2 010	680	17 660	7 590	5 830	9 080	40 840	290
Nordöstra höglandet	870	50	30	950	180	6 000	2 160	670	2 220	11 230	270
Sydöstra höglandet	1 190	200	30	1 420	530	13 730	5 420	2 750	6 130	28 560	110
Värmlands län	8 820	570	200	9 590	790	50 280	10 010	5 490	18 770	85 340	6 900
Slättbygden	2 760	190	100	3 050	420	18 060	5 570	3 000	8 290	35 270	2 190
Centr. o. v. Värmland	4 670	350	100	5 120	260	24 410	3 490	2 050	8 320	38 530	3 090
Bergslagen	440	30	—	470	40	2 660	490	250	800	4 240	190
Norra Värmland	950	—	—	950	70	5 150	460	190	1 430	7 300	1 430
Örebro län	4 900	340	90	5 330	790	37 400	11 340	4 260	14 820	68 610	4 910
Södra skogsbygden	1 140	80	20	1 240	200	7 130	1 940	850	2 760	12 880	1 580
Slättbygden	1 850	180	50	2 080	330	19 260	7 070	2 670	8 470	37 800	1 970
Bergslagen	1 910	80	20	2 010	260	11 010	2 330	740	3 590	17 930	1 360
Västmanlands län	3 860	270	100	4 230	490	35 740	12 730	4 000	14 440	67 400	700
Bergslagen	770	30	10	810	110	4 460	1 150	360	1 180	7 260	190
Slättbygden	3 090	240	90	3 420	380	31 280	11 580	3 640	13 260	60 140	510
Kopparbergs län	8 110	240	240	8 590	370	36 500	7 210	1 290	10 760	56 130	6 970
Bergslagen	590	10	—	600	20	3 260	690	50	770	4 790	130
Östra Dalarna	2 940	110	80	3 130	190	15 170	3 940	760	5 610	25 670	4 590
Mellanbygden	3 950	120	160	4 230	130	15 130	2 290	470	3 620	21 640	1 510
Fjällbygden	630	—	—	630	30	2 940	290	10	760	4 030	740
Gävleborgs län	8 780	490	170	9 440	440	37 020	7 890	1 840	12 530	59 720	5 370
Gästrikland	2 630	150	30	2 810	210	10 140	2 510	970	3 740	17 570	950
Hälsinglands kustland	5 020	330	110	5 460	210	22 560	4 710	720	7 150	35 350	3 970
Inlandet	1 130	10	30	1 170	20	4 320	670	150	1 640	6 800	450
Västernorrlands län	8 440	280	70	8 790	660	50 460	7 310	1 770	15 830	76 030	15 070
Kustlandet	4 960	170	50	5 180	400	32 710	5 050	1 170	9 200	48 530	8 560
Inlandet	3 340	110	10	3 460	260	16 710	2 090	600	6 210	25 870	6 270
Silvrområdet	140	—	10	150	—	1 040	170	—	420	1 630	240
Jämtlands län	6 840	420	230	7 490	690	38 690	6 400	2 340	13 170	61 290	3 810
Silvrområdet	3 770	370	160	4 300	410	23 680	4 360	1 740	8 400	38 590	740
Mellanbygden	1 220	40	—	1 260	60	5 850	890	210	1 620	8 630	110
Fjällbygden	1 850	10	70	1 930	220	9 160	1 150	390	3 150	14 070	2 960
Västerbottens län	10 240	520	180	10 940	910	70 770	11 370	2 260	32 520	117 830	6 790
Kustlandet	7 410	430	180	8 020	590	54 960	9 630	1 660	25 730	92 570	3 740
Inlandet	2 830	90	—	2 920	320	15 810	1 740	600	6 790	25 260	3 050
Norrbottens län	7 370	120	10	7 500	370	42 610	5 820	1 050	13 170	63 020	11 260
Kustlandet	5 760	120	10	5 890	210	34 420	4 890	960	10 890	51 370	6 940
Inlandet	1 610	—	—	1 610	160	8 190	930	90	2 280	11 650	4 320
Hela riket år 1961	173 750	14 940	5 760	194 450	25 010	1 302 500	449 230	197 470	600 660	2 574 870	171 410
„ „ „ 1960	188 730	14 200	6 330	209 260	24 990	1 298 500	449 860	171 050	557 050	2 501 450	156 370
„ „ „ 1959	209 340	13 540	6 130	229 010	29 800	1 353 300	459 240	158 940	578 990	2 580 270	145 830
„ „ „ 1958	225 610	13 160	5 500	244 270	30 680	1 383 570	447 890	119 710	560 920	2 542 770	139 060
„ „ „ 1957	235 250	13 460	6 260	254 970	31 930	1 372 730	440 050	86 300	494 660	2 425 670	143 100

Tab. II. Antal kor, fördelade på åldersgrupper och antal kalvar, avsedda för hållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, den 1 juni 1961

Number of cows divided into age groups and number of calves for breeding and slaughter

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pålägg	avsedda för slakt	Summa
Stockholms län och stad . . .	8 120	27 890	36 010	9 630	4 130	13 760
Uppsala län	7 970	28 390	36 360	9 490	4 200	13 690
Södermanlands län	11 330	36 910	48 240	14 200	6 140	20 340
Östergötlands län	14 690	54 180	68 870	23 190	12 210	35 400
Norra skogsbygden	2 530	9 890	12 420	3 810	2 170	5 980
Östgötaslätten	7 310	24 330	31 640	11 660	6 700	18 360
Södra skogsbygden	3 870	16 650	20 520	6 440	2 790	9 230
Södra kustlandet	980	3 310	4 290	1 280	550	1 830
Jönköpings län	13 850	59 220	73 070	19 910	13 710	33 620
Kronobergs län	9 690	38 500	48 190	11 120	10 190	21 310
Kalmar län	13 510	53 110	66 620	23 630	14 260	37 890
länets norra del	4 480	19 580	24 060	7 470	3 850	11 320
Norra kustlandet	3 180	13 770	16 950	5 430	2 540	7 970
Skogsbygden	1 300	5 810	7 110	2 040	1 310	3 350
länets södra del	9 030	33 530	42 560	16 160	10 410	26 570
Kalmarlätten	3 570	11 370	14 940	5 710	2 990	8 700
Norra kustlandet	190	970	1 160	270	150	420
Skogsbygden	2 610	10 350	12 960	4 040	3 230	7 270
Oland	2 660	10 840	13 500	6 140	4 040	10 180
Gotlands län	4 860	16 320	21 180	9 100	7 500	16 600
Blekinge län	4 070	15 450	19 520	5 760	5 240	11 000
Skogsbygden	1 740	7 300	9 040	2 280	1 720	4 000
Slättbygden	2 330	8 150	10 480	3 480	3 520	7 000
Kristianstads län	16 570	58 600	75 170	29 900	23 500	53 400
Skogsbygden	5 240	22 350	27 590	10 210	7 330	17 540
Mellanbygden	6 120	19 980	26 100	10 580	8 430	19 010
Slättbygden	5 210	16 270	21 480	9 110	7 740	16 850
Malmöhus län	20 050	63 950	84 000	35 390	24 450	59 840
Skogsbygden	2 820	9 690	12 510	4 480	1 980	6 460
Mellanbygden	6 510	22 440	28 950	11 770	5 750	17 520
Slättbygden	10 720	31 820	42 540	19 140	16 720	35 860
Hallands län	13 060	45 160	58 220	19 130	13 970	33 100
Slättbygden	7 370	22 820	30 190	11 510	9 050	20 560
Skogsbygden	3 430	13 170	16 600	4 300	3 010	7 310
Norra Halland	2 260	9 170	11 430	3 320	1 910	5 230
Göteborgs och Bohus län . .	6 890	33 210	40 100	10 710	6 810	17 520
Älvsborgs län	16 220	75 210	91 430	20 450	16 180	36 630
länets norra del	8 270	41 350	49 620	9 360	8 320	17 680
Slättbygden	5 010	22 680	27 690	5 490	4 650	10 140
Dalbygderna	2 210	11 220	13 430	2 630	2 110	4 740
Dalstans bergsbygd	820	5 860	6 680	1 010	1 410	2 420
Södra höglandet	230	1 590	1 820	230	150	380
länets södra del	7 950	33 860	41 810	11 090	7 860	18 950
Dalbygderna	1 060	4 020	5 080	1 490	630	2 120
Södra höglandet	6 890	29 840	36 730	9 600	7 230	16 830

pälägg och slakt, vid brukningsenheter med över 2 hektar åker inom län, hus-

on farms of more than 2 hectares (5 acres) arable land in June 1961

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Kor som kalvat endast en gång	Övriga kor	Summa kor	Kalvar under 1 år		
				avsedda för pälägg	avsedda för slakt	Summa
Skaraborgs län	20 650	83 710	104 360	32 640	13 980	46 620
Slättbygden	13 510	54 310	67 820	20 910	8 360	29 270
Fälbygden	3 290	14 000	17 290	6 010	3 030	9 040
Nordöstra höglandet	1 250	4 490	5 740	1 600	600	2 200
Sydöstra höglandet	2 600	10 910	13 510	4 120	1 990	6 110
Värmlands län	6 310	36 200	42 510	6 530	10 600	17 130
Slättbygden	3 100	14 390	17 490	3 790	4 360	8 150
Centr. o. v.a. Värmland	2 690	17 680	20 370	2 240	5 360	7 600
Bergslagen	320	1 830	2 150	310	400	710
Norra Värmland	200	2 300	2 500	190	480	670
Örebro län	6 760	27 740	34 500	7 540	6 890	14 430
Södra skogsbygden	1 230	5 560	6 790	1 330	1 390	2 720
Slättbygden	4 020	14 270	18 290	4 510	3 870	8 380
Bergslagen	1 510	7 910	9 420	1 700	1 630	3 330
Västmanlands län	7 360	27 680	35 040	8 360	5 990	14 350
Bergslagen	770	3 510	4 280	620	540	1 160
Slättbygden	6 590	24 170	30 760	7 740	5 450	13 190
Kopparbergs län	5 120	24 860	29 980	5 260	4 270	9 530
Bergslagen	420	2 210	2 630	390	260	650
Östra Dalarna	2 260	12 270	14 530	3 040	2 490	5 530
Mellanbygden	2 190	9 100	11 290	1 710	1 230	2 940
Fjällbygden	250	1 280	1 530	120	290	410
Gävleborgs län	5 500	28 000	33 500	5 880	6 170	12 050
Gästrikland	1 410	8 290	9 700	1 460	2 230	3 690
Hälsinglands kustland	3 700	16 530	20 230	3 850	3 020	6 870
Inlandet	390	3 180	3 570	570	920	1 490
Västernorrlands län	5 990	34 320	40 310	6 540	7 310	13 850
Kustlandet	4 230	22 930	27 160	4 420	3 850	8 270
Inlandet	1 680	10 730	12 410	1 980	3 280	5 260
Silurområdet	80	660	740	140	180	320
Jämtlands län	5 140	27 310	32 450	5 840	5 800	11 640
Silurområdet	3 790	17 720	21 510	4 440	3 560	8 000
Mellanbygden	490	3 810	4 300	470	790	1 260
Fjällbygden	860	5 780	6 640	930	1 450	2 380
Västerbottens län	11 170	52 140	63 310	11 490	19 090	30 580
Kustlandet	9 700	42 760	52 460	9 770	15 400	25 170
Inlandet	1 470	9 380	10 850	1 720	3 690	5 410
Norrbottens län	6 710	26 800	33 510	5 460	6 080	11 540
Kustlandet	5 850	23 100	28 950	4 760	5 120	9 880
Inlandet	860	3 700	4 560	700	960	1 660
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	119 600	421 350	540 950	179 970	116 630	296 600
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	86 250	380 550	466 800	121 410	87 820	209 230
Norra Sverige	35 740	172 960	208 700	35 770	44 220	79 990
Hela riket	241 590	974 860	1 216 450	337 150	248 670	585 820

Tab. 12. Antal nötkreatur den 10 april och den 9 oktober 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland

Number of cattle in April and October 1961

Avser brukningsenheter med över 2 hektar åker.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Områden	Tjurar (för avel) 1 år och däröver		Kor		Kvigor, 1 år och däröver, avsedda för pålägg		Stutar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver, avsedda för slakt		Kalvar, under 1 år		Summa nötkreatur	
	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀
Stockholms län och stad	1 210	1 150	36 530	36 120	12 840	12 930	4 090	4 490	14 730	14 720	69 400	69 410
Uppsala län	740	630	37 010	36 640	13 030	13 270	2 910	3 390	14 460	13 900	68 150	67 830
Södermanlands län	680	670	49 160	48 250	18 120	18 360	4 230	4 850	21 150	20 720	93 340	92 850
Östergötlands län	2 030	1 600	69 070	68 230	28 230	28 780	13 500	12 970	35 650	35 850	148 880	147 430
Jönköpings län	1 960	1 820	73 880	72 960	26 740	26 550	9 050	10 360	35 360	33 290	146 990	144 980
Kronobergs län	1 120	1 070	49 170	49 400	15 940	16 780	5 500	6 490	21 920	20 970	98 650	94 710
Kalmar län	1 270	1 190	66 460	67 800	27 910	28 850	12 330	12 660	38 230	37 730	146 200	148 230
därav norra delen	450	450	24 090	24 380	9 350	9 360	2 380	2 970	11 640	10 600	47 910	47 760
södra delen	820	740	42 370	43 420	18 560	19 490	9 950	9 690	26 590	27 130	98 290	100 470
Gotlands län	320	220	21 000	21 390	9 740	9 350	8 890	9 030	16 620	16 520	56 570	56 510
Blekinge län	520	480	19 560	19 670	7 610	7 300	5 910	5 550	11 120	10 710	44 720	43 710
Kristianstads län	1 510	1 240	75 920	75 800	36 510	36 570	27 740	26 940	56 610	54 240	198 290	194 790
Malmöhus län	1 860	1 650	85 280	83 250	46 460	46 870	30 910	33 600	63 150	62 530	227 660	227 900
Hallands län	490	570	58 160	59 200	24 200	25 440	9 540	9 020	34 010	34 300	128 400	128 530
Göteborgs och Bohus län	790	700	40 760	41 410	13 670	14 210	5 240	4 620	17 250	17 690	77 710	78 630
Älvsborgs län	1 710	1 510	93 410	91 880	26 220	27 380	8 890	11 270	38 590	35 670	168 820	167 710
därav norra delen	880	830	50 490	50 190	12 830	13 450	3 080	3 670	17 540	16 940	84 820	85 080
södra delen	830	680	42 920	41 690	13 390	13 930	5 810	7 600	21 050	18 730	84 000	82 630
Skaraborgs län	2 830	2 670	105 450	105 240	39 730	39 690	16 950	17 130	48 270	48 560	213 230	213 290
Värmlands län	730	700	43 230	41 690	8 890	9 280	4 630	5 040	17 420	15 550	74 900	72 260
Örebro län	690	680	34 690	34 830	10 460	10 350	3 900	4 760	14 270	14 430	64 010	65 050
Västmanlands län	440	380	34 830	34 670	11 480	11 880	4 190	4 620	14 470	14 260	65 410	65 810
Kopparbergs län	380	310	31 510	31 090	6 640	6 370	1 040	1 460	9 720	10 180	49 290	49 410
Gävleborgs län ¹	230	180	9 790	9 440	2 210	2 100	670	750	3 400	3 480	16 300	15 950
Summa	21 510	19 420	1 034 870	1 028 960	386 630	392 310	180 110	189 000	526 400	515 300	2 149 520	2 144 990

¹ Endast Gästrikland redovisat.

Tab. 13. Antal kor samt kalvar under 1 år med fördelning på åldersgrupper m. m. den 10 april och den 9 oktober 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland

Number of cows and calves in April and October 1961 divided into age groups

Avser brukningsenheter med över 2 hektar åker.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Områden	Kor, som kalvat								Kalvar under 1 år avsedda för					
	1 gång		2—4 gånger		5—7 gånger		8 gånger och däröver		pälägg		slakt			
											3—12 månader		under 3 månader	
	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀	¹⁰ / ₄	⁹ / ₁₀
Stockholms län och stad	8 050	7 950	15 110	15 860	11 020	10 410	2 350	1 900	9 210	9 290	3 050	3 380	2 470	2 050
Uppsala län	7 680	8 120	14 840	15 330	11 790	10 560	2 700	2 630	9 200	9 200	2 400	3 000	2 860	1 700
Södermanlands län	11 200	11 370	21 690	21 800	13 530	12 620	2 740	2 460	14 050	14 150	3 690	3 920	3 410	2 650
Östergötlands län	14 410	15 270	30 120	29 440	20 450	20 020	4 090	3 500	20 400	21 200	7 880	8 840	7 370	5 810
Jönköpings län	13 430	14 490	29 280	28 950	25 380	24 340	5 790	5 180	18 300	20 480	5 930	7 210	11 130	5 600
Kronobergs län	8 930	9 100	21 430	22 210	15 900	14 960	2 910	3 130	10 040	12 570	4 300	4 930	7 580	3 470
Kalmar län	12 610	14 090	29 570	30 440	20 530	19 740	3 750	3 530	20 030	22 160	7 820	10 110	10 380	5 460
därav norra delen	4 280	4 660	10 380	10 620	7 890	7 770	1 540	1 330	6 690	7 210	1 510	2 080	3 440	1 310
södra delen	8 330	9 430	19 190	19 820	12 640	11 970	2 210	2 200	13 340	14 950	6 310	8 030	6 940	4 150
Gotlands län	4 800	5 380	9 940	9 820	5 590	5 340	670	850	7 740	8 060	4 590	6 440	4 350	2 020
Blekinge län	3 620	4 030	9 200	9 150	5 820	5 660	920	830	5 140	5 740	2 590	3 690	3 390	1 280
Kristianstads län	16 440	16 340	33 530	34 820	21 890	21 040	4 060	3 600	26 330	27 810	15 850	19 190	14 430	7 240
Malmöhus län	19 620	19 200	38 810	39 930	23 420	20 870	3 430	3 250	33 590	33 030	18 000	20 040	11 560	9 460
Hallands län	12 360	13 430	25 560	26 420	17 140	16 160	3 100	3 190	17 540	19 400	7 910	9 730	8 560	5 170
Göteborgs och Bohus län	6 760	7 380	16 490	17 070	14 090	13 110	3 420	3 850	9 150	10 560	3 080	5 340	5 020	1 790
Älvsborgs län	15 170	15 150	36 100	36 720	32 060	31 460	10 080	8 550	18 420	20 830	8 090	8 970	12 140	5 870
därav norra delen	7 530	7 860	18 690	19 190	17 990	17 930	6 280	5 210	8 230	9 810	3 200	4 030	6 110	3 100
södra delen	7 640	7 290	17 410	17 530	14 070	13 530	3 800	3 340	10 190	11 020	4 830	4 940	6 030	2 770
Skaraborgs län	20 160	21 040	42 910	44 770	34 230	32 260	8 150	7 170	29 480	31 620	8 510	11 680	10 280	5 260
Värmlands län	6 160	6 770	16 370	16 630	15 410	14 160	5 290	5 130	6 050	6 700	4 100	5 530	7 270	3 320
Örebro län	6 100	6 490	14 020	14 610	11 420	10 910	3 150	2 820	6 690	7 270	3 470	4 350	4 110	2 810
Västmanlands län	7 250	7 330	14 350	14 660	10 730	10 180	2 500	2 500	8 150	8 120	3 080	4 050	3 240	2 090
Kopparbergs län	5 080	5 380	12 360	12 630	10 660	10 410	3 410	2 670	4 850	5 380	2 200	2 500	2 670	2 300
Gävleborgs län ¹	1 470	1 460	3 850	3 570	3 670	3 340	800	1 070	1 550	1 560	1 190	1 580	660	340
Summa	201 300	208 770	435 530	444 830	324 730	307 550	73 310	67 810	275 910	295 130	117 610	144 480	132 880	75 690

¹ Endast Gästrikland redovisat.

Tab. 14. Antal svin den 10 april och den 9 oktober 1961 samt antal hönsningsällskapsområden

Number of hogs and poultry in Götaland, Svealand and Gästrikland

1	2	3	4	5	6	7	
Områden	Svinbesättningar		Avelssvin		Övriga svin		
					3 mån. o. däröver		
	10/4	9/10	10/4	9/10	10/4	9/10	
1	Stockholms län o. stad . .	2 150	2 750	2 120	2 340	12 790	17 600
2	Uppsala län	3 080	3 450	6 020	6 730	17 670	19 050
3	Södermanlands län	2 850	3 510	5 390	5 280	18 600	21 070
4	Östergötlands län	4 500	6 090	7 600	7 590	28 750	35 090
5	Jönköpings län	8 380	9 610	9 400	10 020	22 940	28 640
6	Kronobergs län	7 530	8 750	8 270	8 570	28 150	29 070
7	Kalmar län	6 760	8 530	12 910	13 020	43 850	49 230
8	därav norra delen	1 810	2 690	3 800	3 100	13 830	15 380
9	södra delen	4 950	5 840	9 110	9 920	30 020	33 850
10	Gotlands län	4 050	4 460	5 870	6 480	21 520	25 860
11	Blekinge län	3 290	3 920	3 390	3 430	29 950	29 060
12	Kristianstads län	12 840	13 330	37 790	39 650	175 840	189 920
13	Malmöhus län	12 630	12 920	40 280	41 550	174 550	179 110
14	Hallands län	8 180	8 770	28 170	29 410	89 250	90 320
15	Göteborgs och Bohus län .	3 470	5 410	5 180	4 740	15 530	23 180
16	Älvsborgs län	9 730	12 360	14 400	15 300	42 950	47 700
17	därav norra delen	3 950	5 470	6 820	7 010	17 970	22 400
18	södra delen	5 780	6 890	7 580	8 290	24 980	25 300
19	Skaraborgs län	10 660	11 490	27 890	27 870	79 620	87 220
20	Värmlands län	3 180	8 750	2 870	3 420	10 000	18 060
21	Örebro län	2 490	3 900	2 960	2 720	19 330	23 380
22	Västmanlands län	2 920	3 850	4 490	4 390	14 310	16 870
23	Kopparbergs län	2 580	5 670	1 030	1 170	5 680	10 520
24	Gävleborgs län ¹	810	1 460	90	90	1 150	2 070
25	Summa	112 080	138 980	² 226 120	³ 233 770	852 430	943 020

¹ Endast Gästrikland redovisat. — ² Fördelade på 7 890 fargaltar, 50 210 modersuggor, dräktiga utslagssuggor. — ³ Fördelade på 8 420 fargaltar, 45 540 modersuggor, dräktiga första gången, 101 470

den 10 april 1961 i Götaland, Svealand och Gästrikland inom län och hushåll-

8		9		10		11		12		13		14		15		16	
Grisar under 3 mån.		Summa svin och grisar				Innehavare av höns	Höns kläckta		Kycklingar kläckta 1961	Summa höns och kycklingar							
		10/4		9/10			1959 och tidigare	1960									
10/4	9/10	10/4	9/10														
11 010	13 360	25 920	33 300	4 040	87 930	74 180	100 000	262 110	1								
20 930	23 760	44 620	49 540	3 990	105 040	123 260	97 660	325 960	2								
18 040	17 060	42 030	43 410	4 240	85 780	79 580	73 380	238 740	3								
27 810	30 170	64 160	72 850	7 890	127 680	124 180	117 500	369 360	4								
34 430	37 960	66 770	76 620	11 290	143 560	124 920	72 030	340 510	5								
38 460	39 310	74 880	76 950	10 040	164 930	167 980	188 960	521 870	6								
43 370	45 820	100 130	108 070	9 400	145 870	131 280	130 230	407 380	7								
11 630	11 840	29 260	30 320	3 140	41 380	31 700	12 790	85 870	8								
31 740	33 980	70 870	77 750	6 260	104 490	99 580	117 440	321 510	9								
21 410	23 240	48 800	55 580	4 910	126 710	109 390	105 310	341 410	10								
21 600	22 860	54 940	55 350	5 550	120 260	196 220	206 660	523 140	11								
154 970	162 040	368 600	391 610	15 400	324 670	424 180	470 300	1 219 150	12								
166 230	172 700	381 060	393 360	15 490	301 510	470 800	761 910	1 534 220	13								
111 770	106 000	229 190	225 730	9 450	289 850	501 370	701 630	1 492 850	14								
19 750	24 520	40 460	52 440	8 010	166 330	173 760	163 820	503 910	15								
56 440	60 440	113 790	123 440	15 730	283 930	277 810	268 940	830 680	16								
26 270	27 470	51 060	56 880	8 340	180 620	179 190	151 150	510 960	17								
30 170	32 970	62 730	66 560	7 390	103 310	98 620	117 790	319 720	18								
103 440	106 250	210 950	221 340	13 540	320 200	339 770	463 550	1 123 520	19								
12 880	13 810	25 750	35 290	8 070	124 980	104 210	132 040	361 230	20								
14 050	14 820	36 340	40 920	5 210	102 440	126 140	159 450	388 030	21								
14 980	15 300	33 780	36 560	3 670	87 040	93 180	50 220	230 440	22								
4 070	5 890	10 780	17 580	2 900	58 940	73 800	68 890	201 630	23								
570	780	1 810	2 940	1 110	14 690	7 900	2 470	25 060	24								
896 210	936 090	1 974 760	2 112 880	159 930	3 182 340	3 723 910	4 334 950	11 241 200	25								

första gången, 96 970 övriga dräktiga, 63 180 digivande samt icke dräktiga modersuggor och 7 870 övriga dräktiga, 66 950 digivande samt icke dräktiga modersuggor och 11 390 utslagsuggor.

Tab. 15. Antal husdjur år 1961 på 100 hektar reducerad jordbruksareal¹*Number of livestock per 100 hectares agricultural land*

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Hästar	Nöt- kreatur	Därav kor	Får	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Stockholms län och stad	3,7	47,8	25,0	3,3	17,5	46,8
Uppsala län	2,4	45,5	24,5	1,7	29,5	46,2
Södermanlands län	2,7	53,6	27,9	1,1	24,1	50,9
Östergötlands län	3,3	59,5	27,8	3,2	25,2	55,3
<i>Norra skogsbygden</i>	4,4	67,9	32,8	0,7	13,9	60,7
<i>Östgötaslätten</i>	1,9	46,9	20,3	2,3	28,4	43,8
<i>Södra skogsbygden</i>	7,3	95,1	48,4	9,6	27,1	90,8
<i>Södra kustlandet</i>	4,0	69,2	35,9	0,6	12,5	61,8
Jönköpings län	9,1	107,7	53,9	2,7	47,7	106,5
Kronobergs län	10,8	101,6	53,3	4,1	77,6	113,2
Kalmar län	5,6	81,8	37,0	4,4	54,1	81,5
länets norra del	6,3	79,0	39,3	2,5	46,8	80,3
<i>Norra kustlandet</i>	5,7	72,7	36,0	1,4	37,9	72,3
<i>Skogsbygden</i>	8,0	99,7	50,4	6,1	76,2	106,8
länets södra del	5,2	83,3	35,8	5,4	57,8	82,2
<i>Kalmarslätten</i>	4,3	76,1	33,8	2,6	73,7	79,9
<i>Norra kustlandet</i>	7,2	79,6	43,2	2,2	60,5	87,5
<i>Skogsbygden</i>	8,8	90,7	41,3	3,5	45,6	90,9
<i>Öland</i>	3,2	85,6	33,0	10,2	50,0	77,4
Gotlands län	2,2	66,6	25,3	57,7	55,9	68,9
Blekinge län	7,0	80,2	36,6	6,0	94,6	93,2
<i>Skogsbygden</i>	10,0	81,0	42,5	11,4	75,9	96,8
<i>Slättbygden</i>	4,9	79,7	32,5	2,4	107,4	90,8
Kristianstads län	4,2	84,2	33,1	2,3	156,9	104,3
<i>Skogsbygden</i>	7,7	98,7	42,7	2,4	134,3	115,5
<i>Mellanbygden</i>	2,9	82,7	31,8	1,4	160,9	101,9
<i>Slättbygden</i>	2,7	74,0	26,8	3,0	171,3	97,5
Malmöhus län	2,9	67,8	25,5	1,5	112,6	79,1
<i>Skogsbygden</i>	5,7	99,7	44,9	3,2	134,5	114,7
<i>Mellanbygden</i>	4,2	84,3	34,9	0,9	140,7	100,9
<i>Slättbygden</i>	2,0	57,5	19,5	1,5	99,3	66,4
Hallands län	4,7	88,6	41,1	1,4	157,9	111,3
<i>Slättbygden</i>	3,0	83,8	35,1	1,0	174,8	107,5
<i>Skogsbygden</i>	8,5	100,3	52,2	2,8	136,7	123,2
<i>Norra Halland</i>	5,8	90,4	47,8	1,0	126,5	109,4
Göteborgs och Bohus län	8,4	87,0	46,7	3,6	43,5	90,1
Älvsborgs län	7,4	82,7	45,5	1,3	53,3	88,4
länets norra del	6,2	66,2	38,9	1,3	38,4	71,2
<i>Slättbygden</i>	4,6	62,5	35,7	0,8	49,9	68,4
<i>Dalbygdierna</i>	7,3	70,8	42,1	2,0	26,5	74,0
<i>Dalslands bergsbygd</i>	11,0	67,8	41,3	2,8	7,8	72,1
<i>Södra höglandet</i>	8,5	102,8	72,0	—	49,6	112,8
länets södra del	9,5	110,0	56,4	1,3	77,9	116,7
<i>Dalbygdierna</i>	7,4	100,1	52,4	2,6	95,8	111,5
<i>Södra höglandet</i>	9,8	111,5	57,1	1,1	75,1	117,5

¹ Ången reducerad efter sitt värde i förhållande till åkern enligt Jordbruksräkningen år 1956.

TAB. 15 (forts.). ANTAL HUSDJUR ÅR 1961 PÅ 100 HEKTAR REDUCERAD
 JORDBRUKSAREAL

1	2	3	4	5	6	7
Områden	Hästar	Nöt- kreatur	Därav kor	Får	Svin	Nöt- kreaturs- enheter
Skaraborgs län	3,4	67,5	33,1	1,1	65,7	72,0
Slättbygden	2,9	60,8	30,9	1,2	66,7	67,0
Fälbygden	4,1	83,7	36,2	0,6	70,8	84,2
Nordöstra höglandet	5,5	65,3	34,9	1,6	49,0	70,9
Sydöstra höglandet	4,5	90,6	43,5	0,3	60,1	89,1
Värmlands län	5,2	46,5	27,4	3,8	14,0	48,6
Slättbygden	3,5	40,1	20,5	2,5	19,1	40,5
Centrala och västra Värmland	6,8	50,8	32,2	4,1	10,9	54,5
Bergslagen	5,5	49,8	31,3	2,2	3,5	49,9
Norra Värmland	8,5	65,3	46,1	12,8	3,8	70,9
Örebro län	3,6	46,3	25,2	3,3	24,5	47,7
Södra skogsbygden	5,9	61,4	34,0	7,5	23,7	63,4
Slättbygden	2,2	40,8	20,8	2,1	28,4	41,5
Bergslagen	5,8	51,8	31,8	3,9	14,5	54,6
Västmanlands län	2,6	41,9	22,2	0,4	21,0	41,2
Bergslagen	5,2	46,4	28,5	1,2	5,6	46,9
Slättbygden	2,4	41,4	21,5	0,4	22,6	40,6
Kopparbergs län	8,6	55,9	36,3	6,9	10,7	62,1
Bergslagen	7,7	61,2	41,7	1,7	4,5	64,3
Östra Dalarna	5,8	47,2	27,9	8,4	15,8	50,9
Mellanbygden	12,0	61,5	43,0	4,3	5,2	71,6
Fjällbygden	20,6	131,7	96,1	24,2	0,7	148,1
Gävleborgs län	8,7	55,3	34,3	5,0	9,4	60,5
Gästrikland	8,5	52,9	30,5	2,9	5,4	55,9
Hälsinglands kustland	8,5	55,3	35,3	6,2	11,4	61,2
Inlandet	10,7	62,4	39,6	4,1	10,1	69,8
Västernorrlands län	8,7	75,5	50,1	15,0	10,5	80,1
Kustlandet	8,0	75,1	50,6	13,2	10,4	78,9
Inlandet	10,1	75,8	49,0	18,4	10,7	82,2
Silvrområdet	7,6	82,6	52,7	12,2	11,7	83,1
Jämtlands län	11,1	90,5	57,2	5,6	7,5	92,7
Silvrområdet	9,9	89,2	54,7	1,7	8,5	88,7
Mellanbygden	12,3	84,3	57,1	1,1	8,7	91,4
Fjällbygden	13,6	99,1	64,5	20,9	3,7	105,6
Västerbottens län	8,4	90,4	54,3	5,2	22,9	91,1
Kustlandet	7,5	86,4	51,3	3,5	25,1	86,6
Inlandet	12,6	108,9	68,1	13,1	12,9	112,3
Norrbottens län	8,3	70,0	47,3	12,5	5,3	73,9
Kustlandet	7,9	69,0	46,2	9,3	5,9	71,9
Inlandet	10,3	74,9	52,6	27,8	2,6	83,2
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	2,9	59,0	26,6	4,2	65,8	63,9
skogs- o. dalbygder	7,7	84,0	43,7	3,5	53,1	88,9
Norra Sverige	9,2	76,7	49,2	8,8	11,9	80,5
Hela riket år 1961	5,2	69,0	34,9	4,6	54,5	73,8
» » » 1960	5,6	67,0	34,8	4,2	51,3	72,5

Tab. 16. Antal svin den 8 januari 1962 i jämförelse med antalet den 9 januari 1961 och den 9 oktober 1961

Number of hogs on 8th January 1962

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker

1	2	3	4	5	6	7	8
Län	Avels- svin	Därav modersuggor		Övriga svin		Summa svin	Därav hus- hålls- svin
		dräktiga första gången	övriga moder- suggor	3 måna- der och däröver	grisar under 3 mån.		
<i>Kristianstads län</i>							
$\frac{9}{1}$ 1961	36 320	6 350	28 720	172 500	156 150	364 970	6 120
$\frac{9}{10}$ 1961	39 120	8 340	29 450	183 820	158 020	380 960	8 700
$\frac{8}{1}$ 1962	39 650	7 570	30 840	171 560	176 480	387 690	5 840
Förändring, i %, i förh. till							
$\frac{9}{10}$ 1961	+ 1,4	- 9,2	+ 4,7	- 6,7	+ 11,7	+ 1,8	- 32,9
$\frac{8}{1}$ 1962	+ 9,2	+ 19,2	+ 7,4	- 0,5	+ 13,0	+ 6,2	- 4,6
<i>Malmöhus län</i>							
$\frac{9}{1}$ 1961	38 900	5 670	31 550	172 160	158 920	369 980	6 250
$\frac{9}{10}$ 1961	41 020	6 850	32 250	169 510	167 680	378 210	8 490
$\frac{8}{1}$ 1962	41 020	6 340	32 660	175 750	176 330	393 100	5 780
Förändring, i %, i förh. till							
$\frac{9}{10}$ 1961	± 0,0	- 7,4	+ 1,3	+ 3,7	+ 5,2	+ 3,9	- 31,9
$\frac{8}{1}$ 1962	+ 5,4	+ 11,8	+ 3,5	+ 2,1	+ 11,0	+ 6,2	- 7,5
<i>Hällands län</i>							
$\frac{9}{1}$ 1961	26 830	5 100	21 020	90 970	100 880	218 680	2 930
$\frac{9}{10}$ 1961	29 110	6 400	21 950	88 440	104 310	221 860	4 630
$\frac{8}{1}$ 1962	28 800	5 160	22 970	87 800	114 890	231 490	2 330
Förändring, i %, i förh. till							
$\frac{9}{10}$ 1961	- 1,1	- 19,4	+ 4,6	- 0,7	+ 10,1	+ 4,3	- 49,7
$\frac{8}{1}$ 1962	+ 7,3	+ 1,2	+ 9,3	- 3,5	+ 13,9	+ 5,9	- 20,5
<i>Skaraborgs län</i>							
$\frac{9}{1}$ 1961	26 300	4 280	21 300	80 110	93 920	200 330	4 680
$\frac{9}{10}$ 1961	27 730	4 740	22 280	83 200	105 270	216 200	6 580
$\frac{8}{1}$ 1962	28 180	4 600	22 880	75 680	108 150	212 010	3 730
Förändring, i %, i förh. till							
$\frac{9}{10}$ 1961	+ 1,6	- 3,0	+ 2,7	- 9,0	+ 2,7	- 1,9	- 43,3
$\frac{8}{1}$ 1962	+ 7,1	+ 7,5	+ 7,4	- 5,5	+ 15,2	+ 5,8	- 20,3
<i>Santliga 4 län</i>							
$\frac{9}{1}$ 1961	128 350	21 400	102 590	515 740	509 870	1 153 960	19 980
$\frac{9}{10}$ 1961	136 980	26 330	105 930	524 970	535 280	1 197 230	28 400
$\frac{8}{1}$ 1962	137 650	23 670	109 350	510 790	575 850	1 224 290	17 680
Förändring, i %, i förh. till							
$\frac{9}{10}$ 1961	+ 0,5	- 10,1	+ 3,2	- 2,7	+ 7,6	+ 2,3	- 37,7
$\frac{8}{1}$ 1962	+ 7,2	+ 10,6	+ 6,6	- 1,0	+ 12,9	+ 6,1	- 11,5

Tab. 17. Beräknat antal nötkreatursenheter inom län, hushållningssällskapsområden samt naturliga jordbruksområden, år 1961

Estimated number of units of cattle

1	2	1	2
Områden	Antal nötkreatursenheter	Områden	Antal nötkreatursenheter
Stockholms län och stad	69 330	Skaraborgs län	231 100
Uppsala län	69 800	Slättbygden	149 710
Södermanlands län	88 850	Falbygden	41 080
Östergötlands län	140 800	Nordöstra höglandet	12 200
Norra skogsbygden	23 470	Sydöstra höglandet	28 110
Östgötaslätten	69 770	Värmlands län	89 140
Södra skogsbygden	39 920	Slättbygden	35 640
Södra kustlandet	7 640	Centr. o. v:a Värmland	41 320
Jönköpings län	149 210	Bergslagen	4 250
Kronobergs län	109 160	Norra Värmland	7 930
Kalmar län	151 020	Örebro län	70 650
länets norra del	50 240	Södra skogsbygden	13 290
Norra kustlandet	34 760	Slättbygden	38 430
Skogsbygden	15 480	Bergslagen	18 930
länets södra del	100 780	Västmanlands län	66 400
Kalmarslätten	36 060	Bergslagen	7 340
Norra kustlandet	2 430	Slättbygden	59 060
Skogsbygden	29 850	Kopparbergs län	62 420
Öland	32 440	Bergslagen	5 030
Gotlands län	60 150	Östra Dalarna	27 670
Blekinge län	54 150	Mellanbygden	25 190
Skogsbygden	22 920	Fjällbygden	4 530
Slättbygden	31 230	Gävleborgs län	65 330
Kristianstads län	244 910	Gästrikland	18 590
Skogsbygden	77 880	Hälsinglands kustland	39 130
Mellanbygden	86 100	Inlandet	7 610
Slättbygden	80 930	Västernorrlands län	80 660
Malmöhus län	267 590	Kustlandet	50 960
Skogsbygden	32 630	Inlandet	28 060
Mellanbygden	85 560	Silurområdet	1 640
Slättbygden	149 400	Jämtlands län	62 730
Hallands län	161 640	Silurområdet	38 380
Slättbygden	93 850	Mellanbygden	9 360
Skogsbygden	40 340	Fjällbygden	14 990
Norra Halland	27 450	Västerbottens län	118 800
Göteborgs och Bohus län	83 910	Kustlandet	92 740
Älvsborgs län	188 630	Inlandet	26 060
länets norra del	94 710	Norrbottnens län	66 480
Slättbygden	54 020	Kustlandet	53 530
Dalbygderna	24 810	Inlandet	12 950
Dalslands bergsbygd	12 700	Hela riket år 1961	2 752 860
Södra höglandet	3 180	» » » 1960	2 705 270
länets södra del	93 920	» » » 1959	2 876 130
Dalbygderna	12 190	» » » 1958	2 853 090
Södra höglandet	81 730	» » » 1957	2 761 500

Tab. 18. Antal husdjur fördelat på olika storleksgrupper den 1 juni 1961, större riksområden och hela riket

Number of livestock within different size groups and in major regions

Djurslag	Storleksgrupper, hektar åker									Därv inom					
	0-2 ¹	2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	Över 100	Summa	Södra och mellersta Sveriges slättbygder		Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder		Norra Sverige	
										0-2 ha	Över 2 ha	0-2 ha	Över 2 ha	0-2 ha	Över 2 ha
Hästar, 3 år o. däröver	15 940	32 150	58 230	40 680	11 550	7 260	3 960	3 980	173 750	5 250	46 150	3 750	74 030	6 940	37 630
Unghästar, 1 och 2 år	190	1 080	4 010	4 120	1 920	1 590	1 050	980	14 940	100	5 540	40	7 460	50	1 750
Fäl	90	400	1 200	1 690	830	630	390	530	5 760	60	2 540	20	2 350	10	780
Summa hästar	16 220	33 630	63 440	46 490	14 300	9 480	5 400	5 490	194 450	5 410	54 230	3 810	83 840	7 000	40 160
Tjurar (för avel), 1 år och däröver	520	1 360	4 000	8 340	4 240	2 980	1 700	1 870	25 010	160	10 730	110	10 920	250	2 840
Kor, som kalvat endast en gång	10 700	21 800	54 800	71 980	32 730	26 280	17 050	16 950	252 290	1 790	119 600	3 590	86 250	5 320	35 740
Övriga kor	75 350	135 520	266 910	286 830	113 280	81 060	48 310	42 950	1 050 210	11 500	421 350	25 240	380 550	38 610	172 960
Kvigor och kvigkalvar, 1 år och däröver avsedda för pålägg . .	7 500	28 810	81 070	132 230	65 880	56 510	37 460	39 770	449 230	1 240	242 050	2 680	163 940	3 580	35 740
Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver avsedda för slakt	710	9 080	24 760	46 150	29 280	33 300	25 020	29 170	197 470	140	121 810	220	66 340	350	8 610
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg . .	6 920	23 300	67 510	101 380	50 030	40 650	27 080	27 200	344 070	1 100	179 970	2 090	121 410	3 730	35 770
Kalvar under 1 år avsedda för slakt . . .	7 920	31 040	58 010	60 770	29 410	28 060	19 550	21 830	256 590	470	116 630	1 880	87 820	5 570	44 220
Summa nötkreatur	109 620	250 910	557 060	707 680	324 850	268 840	176 170	179 740	2 574 870	16 400	1 212 140	35 810	917 230	57 410	335 880
Får och lamm	16 600	25 400	34 530	36 280	18 000	15 350	9 290	15 960	171 410	3 930	82 840	3 950	35 660	8 720	36 310
Fargaltar	100	260	840	2 220	1 420	1 630	870	560	7 900	70	5 460	20	2 070	10	270
Modersuggor	1 450	14 230	45 300	80 030	37 490	28 660	14 660	8 600	230 420	1 060	145 260	320	76 840	70	6 870
Övriga svin, 3 mån. och däröver	31 720	45 280	98 520	218 470	131 810	118 960	102 100	86 770	833 630	16 730	587 870	9 720	194 370	5 270	19 670
Grisar under 3 mån. .	22 040	64 640	191 220	314 340	143 480	111 440	56 790	42 700	946 650	11 640	587 220	7 960	306 670	2 440	30 770
Summa svin och grisar	55 310	124 410	335 880	615 060	314 200	260 690	174 420	138 630	2 018 600	29 500	1 325 810	18 020	579 950	7 790	57 530

¹ Antalet husdjur i storleksgruppen 0-2 hektar enligt 1951 års jordbruksräkning.

Tab. 19. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år samt antal lejda arbetstimmar år 1960, storleksgruppsvis, inom huvudområden och hela riket

Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture and number of paid working-hours

Områden och storleksgrupper	Antal i jordbruket sysselsatta personer den 1/6 1961						Totala antalet lejda arbetstimmar under år 1960
	Brukaren jämte familjemedlemmar		Lejd arbetskraft				
			Fast anställda		Tillfälligt anställda		
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>							
2— 5 ha åker	10 060	7 590	—	240	240	130	625 170
5— 10 » »	18 640	14 120	300	470	1 010	650	2 574 470
10— 20 » »	32 990	23 950	1 920	1 370	2 940	1 970	11 370 870
20— 30 » »	16 590	11 180	2 470	570	2 150	1 820	11 067 520
30— 50 » »	12 010	7 180	3 910	580	2 450	2 150	14 994 130
50—100 » »	5 460	2 280	5 520	450	1 760	1 750	16 852 000
över 100 » »	1 620	350	9 820	380	1 950	1 620	26 292 110
Samtliga över 2 ha åker	97 370	66 650	23 940	4 060	12 500	10 090	83 776 270
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</i>							
2— 5 ha åker	29 030	22 230	140	440	1 090	380	2 132 490
5— 10 » »	40 360	30 640	610	1 360	1 930	920	5 876 660
10— 20 » »	25 180	17 900	1 190	840	1 920	590	7 246 120
20— 30 » »	5 330	3 670	960	230	710	200	3 887 380
30— 50 » »	2 710	1 540	1 080	130	450	80	3 608 090
50—100 » »	1 060	420	1 280	60	300	60	3 467 630
över 100 » »	210	60	1 760	60	140	70	4 403 210
Samtliga över 2 ha åker	103 880	76 460	7 020	3 120	6 540	2 300	30 621 580
<i>Norra Sverige</i>							
2— 5 ha åker	25 920	21 230	—	290	1 000	290	1 795 080
5— 10 » »	25 100	20 490	210	540	1 810	560	3 182 660
10— 20 » »	9 480	7 180	410	280	980	200	2 703 420
20— 30 » »	900	660	80	40	150	30	451 520
30— 50 » »	210	110	130	20	80	0	430 340
50—100 » »	40	30	110	20	50	0	353 540
över 100 » »	—	—	90	10	10	10	211 360
Samtliga över 2 ha åker	61 650	49 700	1 030	1 200	4 080	1 090	9 127 920
<i>Hela riket</i>							
2— 5 ha åker	65 010	51 050	140	970	2 330	800	4 552 740
5— 10 » »	84 100	65 250	1 120	2 370	4 750	2 130	11 633 790
10— 20 » »	67 650	49 030	3 520	2 490	5 840	2 760	21 320 410
20— 30 » »	22 820	15 510	3 510	840	3 010	2 050	15 406 420
30— 50 » »	14 930	8 830	5 120	730	2 980	2 230	19 032 560
50—100 » »	6 560	2 730	6 910	530	2 110	1 810	20 673 170
över 100 » »	1 830	410	11 670	450	2 100	1 700	30 906 680
Samtliga över 2 ha åker	262 900	192 810	31 990	8 380	23 120	13 480	123 525 770

Tab. 20. Antal i jordbruket den 1 juni 1961 sysselsatta personer över 15 år samt antal lejda arbetstimmar år 1960 per 100 hektar åker, storleksgruppsvis, inom huvudområden och hela riket

Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture and number of paid working-hours per 100 hectares arable land

Områden och storleksgrupper	Antal i jordbruket den 1/6 1961 sysselsatta personer per 100 hektar åker						Antal lejda arbetstimmar per 100 hektar åker under år 1960
	Brukaren jämte familjemedlemmar		Lejdd arbetskraft				
			Fast anställda		Tillfälligt anställda		
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>							
2— 5 ha åker	19,5	14,7	—	0,5	0,5	0,2	1 213
5— 10 » »	12,1	9,1	0,2	0,3	0,7	0,4	1 668
10— 20 » »	7,4	5,4	0,4	0,3	0,7	0,4	2 551
20— 30 » »	5,0	3,3	0,7	0,2	0,6	0,5	3 308
30— 50 » »	3,3	2,0	1,1	0,2	0,7	0,6	4 099
50—100 » »	1,8	0,7	1,8	0,1	0,6	0,6	5 525
över 100 » »	0,5	0,1	2,9	0,1	0,6	0,5	7 714
Samtliga över 2 ha åker .	4,9	3,3	1,2	0,2	0,6	0,5	4 193
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</i>							
2— 5 ha åker	21,2	16,3	0,1	0,3	0,8	0,3	1 560
5— 10 » »	13,9	10,5	0,2	0,5	0,7	0,3	2 020
10— 20 » »	8,3	5,9	0,4	0,3	0,6	0,2	2 375
20— 30 » »	5,0	3,4	0,9	0,2	0,7	0,2	3 649
30— 50 » »	3,4	1,9	1,4	0,2	0,6	0,1	4 569
50—100 » »	1,7	0,7	2,1	0,1	0,5	0,1	5 657
över 100 » »	0,4	0,1	3,5	0,1	0,3	0,1	8 626
Samtliga över 2 ha åker .	10,1	7,4	0,7	0,3	0,6	0,2	2 971
<i>Norra Sverige</i>							
2— 5 ha åker	19,6	16,1	—	0,2	0,8	0,2	1 359
5— 10 » »	13,2	10,8	0,1	0,3	1,0	0,3	1 678
10— 20 » »	8,7	6,6	0,4	0,3	0,9	0,2	2 470
20— 30 » »	5,3	3,9	0,5	0,2	0,9	0,2	2 680
30— 50 » »	3,3	1,7	1,9	0,3	1,1	0,0	6 582
50—100 » »	1,1	0,8	3,4	0,5	1,6	0,1	10 658
över 100 » »	—	—	5,2	0,4	0,9	0,3	12 566
Samtliga över 2 ha åker .	13,4	10,8	0,2	0,3	0,9	0,2	1 986
<i>Hela riket</i>							
2— 5 ha åker	20,3	15,9	0,0	0,3	0,7	0,2	1 421
5— 10 » »	13,2	10,3	0,2	0,4	0,7	0,3	1 832
10— 20 » »	7,9	5,7	0,4	0,3	0,7	0,3	2 478
20— 30 » »	5,0	3,4	0,8	0,2	0,7	0,4	3 364
30— 50 » »	3,3	2,0	1,1	0,2	0,7	0,5	4 218
50—100 » »	1,8	0,7	1,9	0,1	0,6	0,5	5 593
över 100 » »	0,5	0,1	3,0	0,1	0,5	0,4	7 853
Samtliga över 2 ha åker .	7,5	5,5	0,9	0,2	0,7	0,4	3 541

Tab. 21. I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år den 3 oktober 1960, 10 april, 1 juni och 2 oktober 1961

Number of persons over 15 years of age engaged in agriculture on farms of more than 2 hectares (5 acres) of arable land

Avser brukningsenheter med mer än 2 hektar åker.

Områden och tidpunkt	Brukaren jämte familjemedlemmar		Lejd arbetskraft				Samtliga sysselsatta	
			Fast anställda		Tillfälligt anställda			
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
<i>Södra och mellersta Sveriges slättbygder</i>								
Antal	³ / ₁₀ 1960	69 450	25 070	3 980	18 100	15 630	142 380	89 060
	¹⁰ / ₄ 1961	63 840	23 150	3 530	6 860	1 900	125 020	69 270
	¹ / ₆ »	66 650	23 940	4 060	12 500	10 090	133 810	80 800
	² / ₁₀ »	64 790	23 310	3 630	13 210	12 190	131 230	80 610
Index	³ / ₁₀ 1960	100	100	100	100	100	100	100
	¹⁰ / ₄ 1961	95,8	91,9	92,3	88,7	37,9	12,2	87,8
	¹ / ₆ »	98,1	96,0	95,5	102,0	69,1	64,6	94,0
	² / ₁₀ »	95,5	93,3	93,0	91,2	73,0	78,0	92,2
<i>Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder</i>								
Antal	³ / ₁₀ 1960	80 440	7 580	3 320	12 820	7 470	126 440	91 230
	¹⁰ / ₄ 1961	73 140	6 850	2 760	5 090	1 050	112 470	76 950
	¹ / ₆ »	76 460	7 020	3 120	6 540	2 300	117 440	81 880
	² / ₁₀ »	75 130	6 770	2 860	9 770	5 600	117 690	83 590
Index	³ / ₁₀ 1960	100	100	100	100	100	100	100
	¹⁰ / ₄ 1961	94,8	90,9	90,4	83,1	39,7	14,1	89,0
	¹ / ₆ »	98,0	95,1	92,6	94,0	51,0	30,8	92,9
	² / ₁₀ »	95,4	93,4	89,3	86,1	76,2	75,0	93,1
<i>Summa slättbygder samt skogs- och dalbygder</i>								
Antal	³ / ₁₀ 1960	149 890	32 650	7 300	30 920	23 100	268 820	180 290
	¹⁰ / ₄ 1961	136 980	30 000	6 290	11 950	2 950	237 490	146 220
	¹ / ₆ »	143 110	30 960	7 180	19 040	12 390	251 250	162 680
	² / ₁₀ »	139 920	30 080	6 490	22 980	17 790	248 920	164 200
Index	³ / ₁₀ 1960	100	100	100	100	100	100	100
	¹⁰ / ₄ 1961	95,3	91,4	91,9	86,2	38,6	12,8	88,3
	¹ / ₆ »	98,1	95,5	94,8	98,4	61,6	53,6	93,5
	² / ₁₀ »	95,4	93,3	92,1	88,9	74,3	77,0	92,6
<i>Norra Sverige</i>								
Antal	¹ / ₆ 1961	49 700	1 030	1 200	4 080	1 090	66 760	51 990
<i>Hela riket</i>								
Antal	¹ / ₆ 1961	192 810	31 990	8 380	23 120	13 480	318 010	214 670
	¹ / ₆ 1960	203 510	34 050	7 680	25 670	15 590	331 880	226 780
	¹ / ₆ 1959	208 130	38 160	7 970	23 810	12 220	344 550	228 320
	² / ₆ 1958	208 120	40 480	7 020	27 420	12 330	356 720	227 470
	³ / ₆ 1957	217 170	42 690	8 200	28 530	15 320	361 210	240 690

Uppgift om antalet svin och höns, om antalet nötkreatur och om arbetskraften i jordbruket den 10 april 1961.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 13 april 1956 (nr 116). Skyldig att lämna uppgift är envar, som av statistiska centralbyrån genom kommunens styrelse anmodas lämna uppgift. Uppgifterna skola endast användas för statistiskt ändamål.		Uppgifterna skola senast den 14 april 1961 av de uppgiftsskyldiga avlämnas eller med posten insändas till kommunens styrelse. Om svin, höns, nötkreatur eller arbetskraft av något slag saknas, skall detta anges med ett vågrätt streck (—) i antalskolumnen.																									
Fastighetens namn, nummer eller dylikt		Församling (ej storkommun)																									
Innehavarens (brukarens) fullständiga namn		Innehavarens (brukarens) postadress																									
		Telefon (station och nummer)																									
Brukningsenhetens hela åkerareal i april 1961 hektar Andra än jordbrukare sätta här streck.																											
I Antalet svin den 10 april 1961 Under nämnda dag förädda eller till slakt levererade svin och grisar skola medräknas. Antal		III Antalet nötkreatur den 10 april 1961 Antal																									
Fargaltar		Kor, som kalvat endast 1 gång																									
Modersuggor:		" " " 2-4 gånger																									
a) första gången dräktiga		" " " 5-7 gånger																									
b) övriga dräktiga		" " " 8 gånger och däröver																									
c) digivande samt icke dräktiga		Tjurar (för avel) 1 år och däröver																									
d) utslagsuggor (d. v. s. avsedda för slakt)		Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg																									
Övriga svin:		Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt																									
e) hushållsvin (d. v. s. svin och grisar, som uppfödas för det egna hushållets behov av föda):		Kalvar under 1 år avsedda för pålägg																									
3 månader och däröver		Kalvar under 1 år avsedda för slakt:																									
grisar under 3 månader		3-12 månader																									
f) andra svin än hushållsvin:		under 3 månader																									
3 månader och däröver		Summa nötkreatur																									
grisar under 3 månader																											
Summa svin																											
II Antalet höns och kycklingar den 10 april 1961 Antal		IV Inom jordbruket sysselsatt arbetskraft den 10 april 1961																									
Höns { som kläckts 1959 och tidigare antal den 10/4 1961 som kläckts 1960 antal den 10/4 1961		Brukaren och dennes familjemedlemmar över 15 år, sysselsatte i jordbruket den 10 april 1961 Antal																									
Kycklingar, som kläckts 1961 antal den 10/4 1961		Lejd arbetskraft över 15 år Fast anställda den 10 april 1961 Antal																									
Kycklingar avsedda för förädlning skola även medräknas		Tillfälligt anställda den 10 april 1961 Antal																									
Summa höns och kycklingar		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2">Antal</th> <th colspan="2">Antal</th> <th colspan="2">Antal</th> </tr> <tr> <th>män</th> <th>kvinnor</th> <th>män</th> <th>kvinnor</th> <th>män</th> <th>kvinnor</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>		Antal		Antal		Antal		män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor												
Antal		Antal		Antal																							
män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor																						

STATISTISKA CENTRALBYRÅN Z74/1961:82 008 001. Dr. Carlsson Hög 61781

Den april 1961.

Uppgiftslämnarens underskrift

Anvisningar till punkt IV

Under rubriken "Brukaren och dennes familjemedlemmar" redovisas endast brukaren, dennes make, hemmavarande barn och föräldrar, i den mån de den 10 april 1961 deltaga i jordbruksarbetet. Under rubriken "Lejd arbetskraft" antecknas all annan arbetskraft (obs! antal arbetare, ej antal dagverken), alltså även t. ex. brukarens syttan, mög, sonutvår, barnbarn samt icke hemmavarande barn, som den 10 april 1961 mot utlöning utföra jordbruksarbete för brukarens räkning. Redovisningen gäller sålunda just denna speciala del och inte någon tidspedel.

Uppgift om åkerarealens användning och antalet husdjur m. m. år 1961.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 13 april 1956. Uppgifterna skall endast användas för statistiskt ändamål.

Uppgifterna skall senast den 5 juni 1961 av de uppgiftskyldiga avlämnas eller med posten insändas till kommunens styrelse.

Fostighetens namn, nummer eller dylikt: _____ Församling: _____ Län: _____
 Innehavarens (brukarens) fullständiga namn: _____ Innehavarens (brukarens) postadress: _____ Telefonstation: _____ Telefonnummer: _____

I Åkerarealens användning

Arealen anges i hektar och tiodelar därav, ej i tunnland (1 tunnland motsvarar ungefär 0,5 hektar)

Bruksnhetens hela åkerareal utgör _____ hektar och användes sommaren 1961 på följande sätt:

	Hektar
1. Höstvete	
2. Vårvete	
3. Höstråg	
4. Vårråg	
5. ...	
6. Havre ¹	
7. Blandsäd ¹	
8. Kakärter (ej för grönskörd)	
9. Foderärter och vicker ²	
10. Grönfoder av säd och baljväxter	
11. Potatis	
12. Sockerbator	
13. Foderalfrukter	
14. Vall (på åkern) till hö ³	
15. Vall (på åkern) för skörd av timotejfrö	
16. " " " " " " rädsläverfrö	
17. " " " " " " alsikekläverfrö	
18. " " " " " " annat vallfrö	
19. Vall (på åkern) ej permanent, till grönfoder och bete (även ensilage) ³	
20. Permanent (varaktigt) betesvall (på åkern) ³	
21. Hösträps	
22. Vårträps	
23. Höstrybs	
24. Vårstrybs	
25. Oljelin	
26. Övriga oljevuxter	
27. Kåksväxter på åkern ⁴ (ej fröodling)	
28. Andra växtslag ⁵	
29. Heltrada och tillfälligt obrukad åkerjord	
30. Varaktigt obrukad åkerjord (inräknat ej utnyttjad vall)	
Summa åker	

1 Till mjölkod.
 2 Ärtor och vicker odlade tillsammans med ströbädd redovisas under "Blandsäd" (rad 7).
 3 Varaktigt utnyttjad vall inräknas på rad 30.
 4 Även konserverter (ärter för grönskörd) och bruna bönor.
 5 Här redovisas gräddor på åkern för smörstövlar, frukt och bär, fröodling (ej vall till fröskörd), tobak, plantskolar o. d.
 6 Här redovisas inte de brukningslösa befintliga militära s. k. åkerdånstater.

II Antal husdjur

Om något eller några av nedanstående djurslag saknas, skall detta anges med ett vågrätt streck (—)

Husdjur	Antal
Husdjur den 1 juni 1961:	
1. Hästar 3 år och däröver ⁶	
2. Unghästar 1 och 2 år	
3. Föl	
Summa hästar	
4. Tjurar (för avel) 1 år och däröver	
5. Kor, som kalvat endast en gång	
6. Övriga kor	
7. Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pälugg	
8. Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	
9. Kalvar under 1 år avsedda för pälugg	
10. Kalvar under 1 år avsedda för slakt	
Summa nötkreatur	
11. Fergaltar	
Moderuggor:	
12. Första gången dräktiga	
13. Övriga dräktiga	
14. Digivande samt icke dräktiga	
15. Utslagssuggor (d. v. s. avsedda för slakt)	
Övriga svin (inräknat s. k. hushållssvin):	
16. 3 månader och däröver	
17. Grisar under 3 månader	
Summa svin	
18. Får och lamm	
19. Höns { som kläckts 1959 och tidigare antal den 1/6 1961 som kläckts 1960 antal den 1/6 1961	
20. Kycklingar, som kläckts 1961 antal den 1/6 1961	
Antalet skall avse räkningsdagen den 1/6 1961	
Summa höns och kycklingar	
21. Kalkoner, antal den 1/6 1961	

Fyll även uppgifterna på nästa sida!

Bilaga 3

Uppgift till arealinventering i okt. 1961, om arbetskraften i jordbruket den 2 okt. 1961, om antalet svin och nötkreatur den 9 okt. 1961 och om nötkreaturens fördelning på raser.

Dessa uppgifter insamlas enligt Kungl. Maj:ts kungörelse den 13 april 1956 (nr 116). Uppgifterna skall endast användas för statistiskt ändamål.			Uppgifterna skall senast den 13 oktober 1961 av de uppgiftslydiga avlämnas eller med posten insändas till kommunens styrelse.			
Fostighetens namn, nummer eller dylikt		Församling (ej storkommun)		Län		
Innehavarens (brukarens) fullständiga namn			Innehavarens (brukarens) postadress		Telefon (station och nummer)	
Brukningenhetens hela åkerareal i oktober 1961						
..... hektar (såsom åker räknas även odlad mossjord)						
Arealerna skall angivas i hektar eller tiodelar därav, ej i tunnland. (1 tunnland motsvarar ungefär 0,5 hektar.)						
I Areal, som besåts eller skall besås¹ med vete, råg, raps eller rybs hösten 1961:			II Areal, som under sommaren 1961 använts för skörd av:			
		Hektar			Hektar	
Hästvete				Timotejfrö		
Hästråg				Rädklöverfrö		
Hästraps				Alsikeklöverfrö		
Hästrybs				Annat vallfrö		
¹ Observera ett areal, som ännu ej blivit besädd men som väntas bli besädd i höst, skall här medräknas.						
² Uppgifterna om frösåningen skall avse såväl vallfröer, ersatta till frö, som specialodlingar av vallfrö.						
Om höstodad eller vallfröodling ej förekommit, skall detta markeras med ett vågrätt streck (—) i hektarkolumnen.						
III Inom jordbruket sysselsatt arbetskraft den 2 oktober 1961						
Brukaren och dennes familjemedlemmar över 15 år, sysselsatta i jordbruket den 2 oktober 1961		Lejd arbetskraft över 15 år				
Antal		Fast anställda den 2 oktober 1961		Tillfälligt anställda den 2 oktober 1961		
Antal		Antal		Antal		
män	kvinnor	män	kvinnor	män	kvinnor	
Anvisningar						
Under rubriken "Brukaren och dennes familjemedlemmar" redovisas endast brukaren, dennes make, hemmavarande barn och föräldrar, i den mån de den 2 oktober 1961 deltog i jordbruksarbetet. Under rubriken "Lejd arbetskraft" antecknas all annan arbetskraft (obal antal arbetare, ej antal dagverken), alltså även tax. brukarens sysslor, mög, sonstliga barnbarn samt ick hemmavarande barn, som den 2 oktober 1961 mot vilslning utför jordbruksarbete för brukarens räkning. Redovisningen gäller årslunda just denna speciella dag och ick någon höstperiod.						
IV Antalet svin den 9 oktober 1961						
Nämnda dag försälda eller till slakt levererade svin och grisar skall medräknas.						
Galtar för avel 6 månader och däröver					Antal	
Modersuggor:						
a) första gången dräktiga						
b) övriga dräktiga						
c) digivande samt ick dräktiga						
d) utslagssuggor (dvs. avsedda för slakt)						
Övriga svin:						
e) hushållssvin (dvs. sådana, som uppföds för det egna hushållets behov):						
3 månader och däröver						
under 3 månader						
f) andra svin än hushållssvin:						
3 månader och däröver						
under 3 månader						
Om svin ej finns ört redovisat, skall detta markeras med ett vågrätt streck (—) på summeraden.						
					Summa svin	

Ifyll även uppgifterna på nästa sida!

V Antal nötkreatur den 9 oktober 1961

	Antal		Antal
1. Tjurar för avel 1 år och däröver		6. Kvigor och kvigkalvar 1 år och däröver avsedda för pålägg	
2. Kor (även amkor), som kalvat endast 1 gång		7. Kvigor, ungtjurar, stutar och kalvar 1 år och däröver avsedda för slakt	
3. Kor (även amkor), som kalvat 2-4 gånger		8. Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	
4. " " " " " 5-7 "		9. Kalvar under 1 år avsedda för slakt:	
5. " " " " " 8 gånger		a) 3-12 månader	
och däröver		b) under 3 månader	
		Summa nötkreatur	

Om något eller några av ovanstående djurslag ej finns ett redovisat, skall detta markeras med ett vågrätt streck (-).

VI Nötkreaturens fördelning på raser

Djuret skall redovisas på den rasgrupp de med hänsyn till sin härstamning och allmänna typ kan anses tillhöra.

Raser	Tjurar (för avel) 1 år och däröver Antal	Kor (även amkor) Antal	Kvigor, ungtjurar, stutar och kalvar Antal	Summa nötkreatur Antal
1. SRB, svensk röd och vit boskap				
2. SLB, svensk låglandsboskap				
3. SKB, svensk kullig boskap				
4. SJB, svensk jerseyboskap				
5. SAB, svensk ayrshireboskap				
6. RB, dansk röd boskap				
7. Aberdeen Angus				
8. Hereford				
9. Charolais				
10. KORSNINGSDJUR I FÖRSTA GENERATIONEN				
Korsning mellan				
(ange här faderns ras)				
och				
(ange här moderns ras)				
Korsning mellan				
(ange här faderns ras)				
och				
(ange här moderns ras)				
11. ÖVRIGA OCH OKÄNT				
Summa				

↑

Observera att denna summa skall överensstämma med slutsumman i avsnitt V.

Den oktober 1961.

Uppg./Inlämnarens underskrift

K. Statistiska centralbyrån
Jordbruksstatistik
Blankett 5

Skörden m. m. år 1961

i {församling
stad

inom hushållningssällskaps område.

	Skörd per hektar, kilogram *)	Skördens beskaffenhet (T. ex. välmärgad, detvis sälig bärgad, ängiv även omfattningens av eventuellt förekommande skador av regn, frost, svampar, insekter o. d.)	Vikt per halm- liter, kilogram	Del av arealen, använd till gröd- foder eventuellt beta *)
	(1 hektar = 2 tunnland)			
Höstvete				
Höstråg				
Vårvete				
Vårråg				
Korn				
Havre				
Blandsäd				
Kokarter *)				
Foderarter o. vicker *)				
Potatis				Skörden i kg per hektar (Obs! ej totalskörd) inom församlingen har utgjort:
Socketbeter				
Foderrotfrukter				
Hösträps			Av timotejfrö	
Vårräps			> rödklöverfrö	
Höstrybs			> almkleklöverfrö	
Vårrybs			> annat vallfrö	
Oljelin				
Hö från odlad jord, inräkn. efterlätter *)				
Hö från naturlig äng, inräkn. efterlätter *)				
Halm av höstasäd				På hur stor del (1/3, 1/4 o. s. v.) av arealen har halmens bränta eller nedpigit?
Halm av vårsträsd				
Halm av baljväxter				

- 1) Skörden per hektar bör angivas i kilogram. Om skörden ej angives i kilogram, antecknas för varje växtslag det mått eller den vikt, som siffran avser. Uppgifter, som läggas till grund för beräkningen av skörden per hektar, bör anskaffas från ett så stort antal jordbrukare, att tillräcklig ledning vinnas för beräkning av skörden per hektar inom hela församlingen. Skörden angives, utan avdrag för utsädet och med inräknande av s. k. släsd och småpotatis, så noggrant som möjligt samt endast med ett siffrtal för varje växtslag; sålunda exempelvis för havre icke 1200 à 1500 kg per hektar utan 1300 kg per hektar, för så vitt denna siffra angiver det verkliga medeltalet. I fråga om sädeslagen skall skördeuppgiften avse endast den areal, från vilken mogen säd skördades.
- 2) Odias växtslaget i blandning med sträsd, skall det ingå i raden »blandsäd».
- 3) Skörden per hektar för hö från odlad jord resp. hö från naturlig äng skall vara lika med **summan av första skörd och efterlätter (även för ensilage) och beräknas i form av hö (i torkat tillstånd)** och ej som grönmassa samt uträknas på hela arealen slåttorvall resp. äng använd för slåtter.
- 4) Vikten per hektoliter skall alltid angivas i kilogram och avse vikten i medeltal för hela skörden, alltså icke endast säljbar vara. I likhet med skörden per hektar angives även vikten med ett siffrtal för varje växtslag. Sålunda exempelvis för havren icke 46 à 49 utan 47 kg per hektoliter, om detta är det rätta medeltalet.
- 5) Här angives för varje sädeslag, huru stor del (1/3, 1/4 o. s. v.) av den besädda arealen, som använts till grönfoder eventuellt beta, och sålunda icke lämnat mogen skörd.

Officiella statistiska publikationer utgivna intill den 13 september 1962

Nedanstående publikationer utdelas till svenska myndigheter av de olika ämbetsverk, som utger dem. Statistiska centralbyrån distribuerar sålunda inom landet endast sina egna publikationer. Till utlandet sänder centralbyrån även övriga här förtecknade publikationer *utom följande, som distribueras av respektive utgivare: alla socialstyrelsens publikationer, Arbetsmarknadsstatistik, Jordbruks-ekonomiska meddelanden, Kommerciella meddelanden, Konjunkturläget, Meddelanden från konjunkturstyrelset och Riksräkenskapsverkets årsbok.* Försäljning sker genom Nordiska bokhandelns förlag, Stockholm.

Om en publikation förut offentliggjorts såsom en särskild avdelning i serien Bidrag till Sveriges officiella statistik, angives publikationens littera i nämnda serie.

Allmänna statistiska publikationer

Utg. av statistiska centralbyrån.

Historisk statistik för Sverige.

1. Befolkning 1720—1960. Sthlm 1955.

2. Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t. o. m. år 1955. Sthlm 1959.

Statistiska översiktstabeller utöver i del I och 2 publicerade t. o. m. år 1950. Sthlm 1960.

Statistisk tidskrift, Ny följd: årg. I (1952)—10 (1961), 11 (1962): 1—8.

Forts. på Statistisk tidskrift: bd I (1860—1862) — 3 (1866—1869), år 1870—1913.

Statistisk årsbok för Sverige: årg. I (1914)—48 (1961).

Årsbok för Sveriges kommuner: årg. I (1918)—45 (1962).

Sveriges officiella statistik

Folkmängden och dess förändringar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Befolkningsrörelsen: 1911—1960.

Litt. A.

Befolkningsrörelsen. Översikt för åren: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940, 1941/1950.

Litt. A.

Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondet: 1901/1910, 1911/1920, 1921/1930, 1931/1940, 1941/1950.

Dödsorsaker: 1911—1960.

Folkmängden inom administrativa områden den 31 december: 1910—1961.

Litt. A.

Folkräkningen: 1910: 1—4; 1920: 1—5; 1930: 1—9; 1940: 1—3; 1945: 1; 2: 1—3; 3: 1—3; 4—6; 7: 1—2; 8: 1—2; 9; 10: 1—2; 11; 1950: 1—8; 1960: 1—4.

Litt. A.

Särskilda folkräkningen 1935/36: 1—8.

Ut- och invandring: 1911—1938.

Allmänna ekonomiska förhållanden

1951 års företagsräkning, av kommerskollegium. 1931 års företagsräkning = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 4:10.

Jordbruk med hönäringar

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Arealinventeringen, kreatureräkningen och trädgårdsinventeringen den 1 juni 1943.

Arealinventeringen och kreatureräkningen den 1 juni 1945.

Fiske: 1914—1960.

Jordbruk och boskapsskötsel: 1913—1937, 1940—1961.

Litt. N.

Jordbrukarnas tillgångar och skulder den 31 december 1952.

Jordbrukets skuldsättning år 1933 = Statistiska meddelanden. Ser. A. Bd 5:3.

Jordbruksräkningen: 1927, 1932, 1937, 1944, 1951, 1956.

Mejerihantering: 1913—1939.

Årsväxten: 1911—1961.

Litt. N.

Skogshushållning

Domänverket, av domänstyrelsen: 1911—1960. 1911—1921 med titel: Kungl. domänstyrelsens förvaltning.

Det enskilda skogsbruket, av skogsstyrelsen: 1942—1950.

Fortsattes av: Skogsstatistisk årsbok: 1951—1959.

Skogsstatistisk årsbok, av skogsstyrelsen: 1951—1959.

Forts. på: Det enskilda skogsbruket: 1942—1950.

Fast egendom

Fast egendom år 1910, av statistiska centralbyrån.

Lantmäteri

Lantmäteri, av lantmäteristyrelsen: 1911—1950.

Litt. O.

Industri och bergshantering

Berättelserna utg. av kommerskollegium, där ej annat angives.

Bergshantering: 1911—1959.

Litt. C.

Industri: 1911—1958.

Litt. D.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1915.

Statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen: 1920—1960.

Sveriges bergshantering år 1913. Specialundersökning.

Sveriges monterade vattenkraft. Specialundersökning. Sthlm 1919.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930. Specialundersökning.

Sågverksdriften i Sverige år 1953. 1953 års sågverksinventering.

Textil- och beklädnadsindustrien. Specialundersökning. Sthlm 1914.

Handel

Alla berättelser utg. av kommerskollegium.

Handel: 1911—1958, 1959: I, 1960: 1.

Litt. F.

Kvartalsstatistik över handeln. I. Införsel: 1961, 1962: Jan.—mars.

Kvartalsstatistik över handeln. II. Utförsel: 1961, 1962: Jan.—mars.

Månadsstatistik över handeln: 1954—1961, 1962: 1—6. 1913—1953 = Statistiska meddelanden.

Ser. C.

Transport- och kommunikationsväsen

Allmän järnvägstatistik, av järnvägstyrelsen: 1911—1962.

Litt. L.

Lotsverket, av lotstyrelsen: 1911—1953.

Litt. T.

Postverket, av generalpoststyrelsen: 1911—1960.

Litt. M.

Sjöfart, av kommerskollegium: 1911—1959.

Litt. E.

Sveriges järnvägar, av järnvägsstyrelsen: 1911—1959.

1911—1952 med titel: Statens järnvägar. Litt. L.
Telefon, telegraf och radio, av telestyrelsen
(telegrafstyrelsen): 1911—1958/1959.

1911—1943 med titel: Telefon och telegraf.

Televerket, av telestyrelsen: 1959/1960—1960/
1961.

Vagnslastgodstrafiken å statens järnvägar. Bi-
hang till järnvägsstyrelsens berättelse om sta-
tens järnvägar: 1913, 1916, 1919, 1924, 1929,
1934, 1937.

Litt. L.

Väg- och vattenbyggnadsverket, av väg- och vat-
tenbyggnadsstyrelsen: 1911—1939, 1944/1947.

1911—1939 med titel: Allmänna väg- och vat-
tenbyggnader.

Vägtrafikolyckor, av statistiska centralbyrån:
1936—1959.

1936—1938 med titel: Olyckor vid trafik med
motorfordon. 1935 = Statistiska meddelanden.
Ser. A. Bd 5: 2.

Bankväsen

Allmän sparbanksstatistik, av statistiska central-
byrån: 1911—1950, 1955.

Fortsättes av: Sparbankerna.

Litt. Y.

Postsparbanken, av styrelsen för postsparbanken:
1911—1922.

Litt. Y.

Sparbankerna, av statistiska centralbyrån: 1960.
Forts. på: Allmän sparbanksstatistik.

Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspek-
tionen: 1954—1961, 1962: jan.—juli.
1912—1953 = Statistiska meddelanden. Ser. E.

Försäkringsväsen

Allmänna pensionsförsäkringen, av pensionssty-
relsen: 1915—1936.

1915—1917 med titel: Kungl. pensionsstyrel-
sen. Fortsättes av: Folkpensioneringen: 1937
—1939/1950.

Allmänna sjukkassor, av pensionsstyrelsen: 1911/
1912—1928/1930, 1938 jämte översikter för åren
1933—1937; 1939—1951; av riks försäkringsan-
stalten: 1952—1960.

1911/1912—1928/1930 med titel: Registrerade
sjukkassor. 1933—1954 med titel: Erkända sjuk-
kassor.

Enskilda försäkringsanstalter, av försäkrings-
inspektionen: 1912—1960.

Folkpensioneringen, av pensionsstyrelsen: 1937—
1939/1950.

1939/1950 med titel: Folkpensioneringen jämte
sjukkasseväsendet m. m. Forts. på: Allmänna
pensionsförsäkringen: 1915—1936.

Olycksfall i arbete, av socialstyrelsen: 1910/1912—
1917; av riks försäkringsanstalten: 1918—1954.

Fortsättes av: Yrkesskador: 1955—1959.

Olycksfall i arbete, reviderat sammandrag, av
riks försäkringsanstalten: 1918/1922, 1923/1928,
1929/1933, 1934/1938, 1939/1943.

Riks försäkringsanstalten, av riks försäkringsverket
(riks försäkringsanstalten): 1911—1960/61.

Understödsföreningar andra än arbetslöshetskassor,
av försäkringsinspektionen: 1956—1960.

Yrkesskador, av riks försäkringsverket (riks för-
säkringsanstalten): 1955—1959.

Forts. på: Olycksfall i arbete: 1910/1912—1954.

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat
angives.

Anställnings- och avlösningsförhållandena för lägre
personals i allmän tjänst. Sthlm 1931.

Arbetsattillgång, arbetstid och arbetslön inom
Sveriges jordbruk: 1911—1928.

Arbets- och löneförhållandena för affärsanställda
i Sverige. Sthlm 1925.

Arbetsförhållandena för hotell- och restaurang-
personalen i Sverige. Sthlm 1922.

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetet å
landsbygden. Sthlm 1939.

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetets
område. Sthlm 1936.

Arbetsinställelser i Sverige: 1911—1922.

Fortsättes av: Arbetsinställelser och kollektiv-
avtal samt förlikningsmännens verksamhet:
1923—1938.

Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlik-
ningsmännens verksamhet: 1923—1938.

Forts. på: Arbetsinställelser i Sverige: 1911—
1922, och Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.

Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed
sammanhängande bestämmelser i förbundsstad-
gar och kollektivavtal. Sthlm 1931.

Arbetslöshetsräkningen och de lokala arbetslö-
shetsundersökningarna i Sverige år 1927.

Arbetstiden inom industri och hantverk m. m.
i Sverige vid år 1917, av arbetstidskommittén.

Arbetstidens längd vid frisersalonger och badin-
rättningar i Sverige. Sthlm 1916.

Arbetstidsförhållandena inom detaljhandeln.
Sthlm 1933.

Befattningshavare i statens och de större städer-
nas tjänst. Deras antal och löneförhöjningar åren
1919—1924.

Hannarbetaryket i Sverige. Sthlm 1916.

Inresta utlänningar åren 1938 och 1939.

Kollektivavtal i Sverige: 1911—1922.

Fortsättes av: Arbetsinställelser och kollektiv-
avtal samt förlikningsmännens verksamhet:
1923—1938.

Kollektivavtal i Sverige vid årsskiftet 1920/21:
1—2.

Kroppsutvecklingen hos minderåriga industri-
arbetare i Sverige. Sthlm 1925.

Lantarbetarnas arbets- och löneförhållanden inom
olika bygder och å typiska lantegendomar.
Sthlm 1915.

Löneförhållandena för försvarsväsendets civila
arbetare och med dessa jämförliga arbetsgrup-
per i enskild tjänst. Sthlm 1927.

Löner: 1929—1959.

1929—1951 med titel: Lönestatistik årsbok för
Sverige.

Löner och levnadskostnader vid statens järnvägs-
byggnader och statens vattenfallsverks byg-
gnadsföretag samt inom därmed jämförliga
arbetsområden. Sthlm 1924.

Den offentliga arbetsförmedlingen i Sverige:
1902/1912—1913/1922.

Sjömansyrket i Sverige: 1—2. Sthlm 1915—1919.

Skogsarbetarnas levnads- och arbetsförhållanden i Värmland, Dalarna och Norrland. Sthlm 1916.
Skogsbygdens arbets- och levnadsvillkor: 1—2. Sthlm 1937—1938.
Statistisk undersökning av statstjänstemännens blysslor. Sthlm 1928.
Svensk hemindustri: 1—2. Sthlm 1917.
Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957, av statistiska centralbyrån.
Undersökning rörande arbetsförhållandena inom hotell- och restaurangnäringen 1929/30.
Undersökning rörande löneläget och lönevariationserna inom jordbruket 1935—1936.
Undersökning rörande vissa hygieniska förhållanden inom cellulosaindustrin i Sverige. Sthlm 1915.
Undersökningar rörande arbetstidsförhållanden och lönevillkor för privatanställda. Sthlm 1938.
Undersökningar rörande vissa arbetstidsförhållanden inom bagerinäringen samt hotell- och restaurangnäringen. Sthlm 1938.

Friser och konsumtion
Alla berättelser utg. av socialstyrelsen.
Detailpriser och indexberäkningar åren 1913—1930.
Hushållens konsumtion år 1958.
Hushållsbudgeter och livsmedelskonsumtion i städer och tätorter 1940—1942.
Konsumentpriser och indexberäkningar åren 1931/1959, 1960—1961.
Levnadskostnaderna i städer och industrier omkring år 1923.
Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914: 1; 2: 1—8; 3.
Levnadskostnaderna i tätortshushåll år 1948.
Levnadskostnaderna på landsbygden i Sverige vid år 1920.
Levnadskostnaderna på landsbygden år 1951.
Levnadskostnaderna år 1952.
Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industrier omkring år 1933.
Livsmedels- och bostadspriser i Sverige under åren 1910—1912.
Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll under krisåren 1914—1918.

Byggnadsverksamhet och bostadsförhållanden
Berättelserna utg. av socialstyrelsen, där ej annat angives.
Allmänna bostadsräkningen år 1920.
Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.
Bostadsbyggandet, av bostadsstyrelsen: 1949/1950—1959/1960.
Forts. på: Byggnadsverksamheten i Sverige: 1912—1918/1920, 1937—1948.
Bostäder och hushåll. Enligt allmänna bostadsräkningen 1945 och därtill anslutna undersökningar.
Byggnadsverksamheten i Sverige: 1912—1918/1920, 1937—1948.
1912—1918/1920 med titel: Byggnadsverksamheten i rikets stadsmhällen. Fortsattes av: Bostadsbyggandet: 1949/1950—1959/1960.
Hyresräkningen: 1924: 1—2; 1926.
Undersökningar rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden i vissa svenska städer (bostadsbeskrivningar): 1—3. Sthlm 1916—1918.

1912—1914 års allmänna bostadsräkningar: 1; [2]: 1—12.
2 med titel: 1912—1913 års allmänna bostadsräkning.

Ekonomiska och ideella föreningar samt stiftelser
De ideella föreningarna i Sverige och deras ekonomiska förhållanden år 1917, av socialstyrelsen.
Kooperativ verksamhet, av socialstyrelsen: 1908/1910—1949; av kommerskollegium: 1950—1960.
Stiftelser år 1910, av statistiska centralbyrån.

Hälsa- och sjukvård
Allmän hälsa- och sjukvård, av medicinalstyrelsen: 1911—1959.
Litt. K.
Det civila veterinärväsendet, av medicinalstyrelsen: 1916—1945; av veterinärstyrelsen: 1946—1949.
Hälsa- och sjukvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse: 1911—1930.
Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936.
Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, chefen för flygvapnet och överfältveterinären: 1937—1942.
Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet: 1931—1936. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.
Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och flygstyrelsen: 1931—1936.
Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén: 1911—1930. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942.
Hälsa- och sjukvård vid försvaret, av försvarets sjukvårdsstyrelse: 1945—1960.
Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.
Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén, av försvarets sjukvårdsförvaltning och överfältveterinären: 1943—1944.
Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén: 1937—1942, och Hälsa- och sjukvård vid marinen: 1911/1912—1942. Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret: 1945—1960, och Veterinärvård vid armén: 1945—1955.
Hälsa- och sjukvård vid marinen, av marinöverläkaren: 1911/1912—1942.
Fortsattes av: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: 1911—1939.
Litt. K.
Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: 1945—1955.
Forts. på: Hälsa- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén: 1943—1944.

Socialvård
Ensamstående mödrars sociala och ekonomiska förhållanden år 1955, av socialstyrelsen.
Fattigvården, av statistiska centralbyrån: 1918—1935; av socialstyrelsen: 1936—1956.
Fortsattes av: Socialhjälpen: 1957—1960.
Litt. U.

Samhällets barnavård, av statistiska centralbyrån: 1928, 1931, 1934; av socialstyrelsen: 1937, 1940, 1943, 1946, 1949—1960.

Socialhjälpn, av socialstyrelsen: 1957—1960.

Forts. på: Fattigvården: 1918—1956.

Undersökningar angående alkoholenas sociala skadeverkningar, av socialstyrelsen. Sthlm 1921.

Ålderdomshemmen och deras vårdtagare år 1950, av socialstyrelsen.

1959 års socialhjälpundersökning, av socialstyrelsen.

Rättsväsen

Berättelserna utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat anges.

Brott som kommit till polisens kännedom: 1959—1960.

Brottsligheten: 1913/1914—1959.

Litt. B.

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet: 1913/1914—1917/1918, 1921/1922—1945/1947, 1949/1952—1957/1958.

Litt. B.

Fångvården, av fångvårdsstyrelsen: 1911—1946/1947.

Litt. G.

Konkurser upphörda: 1914/1917, 1918/1920, 1926—1928.

Kriminalvården, av fångvårdsstyrelsen: 1961.

Undervisning

Donationer vid allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk år 1919, av skolöverstyrelsen.

Folkskolorna, av eklestastikdepartementet: 1911—1918/1919; av skolöverstyrelsen: 1929/1930, 1914/1915—1915/1916 med titel: Folkskolorna och folkskoleseminarierna. Litt. P.

Folkskolorna och högre folkskolorna, av skolöverstyrelsen: 1919/1920—1920/1921, 1926/1927.

Det högre skolväsendet, av skolöverstyrelsen: 1927/1928; 1935/1936 jämte översikt för läsåren 1928—1935.

Högre studier, av statistiska centralbyrån: 1956/1957—1959/1960.

De kommunala mellanskolorna, av eklestastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917, av eklestastikdepartementet.

Fortsattes av: De kommunala mellanskolorna: 1917/1918—1919/1920, och Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920.

Läroarbetsutbildningen, av eklestastikdepartementet: 1916/1917—1919/1920; av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922, 1927/1928, 1928/1929 t. o. m. 1938/1939.

Privatläroverken av eklestastikdepartementet: 1917/1918—1919/1920.

1918/1919—1919/1920 med titel: Statens normalskola för flickor och privatläroverken. Forts. på: De kommunala mellanskolorna och privatläroverken läsåret 1916—1917. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Realskol- och studentexamina år 1919, av eklestastikdepartementet.

Fortsattes av: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk, av eklestastikdepartementet: 1911/1912—1918/1919.

Fortsattes av: Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920. Litt. P.

Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina, av skolöverstyrelsen: 1920/1921—1921/1922.

Forts. på: De kommunala mellanskolorna: 1917/1918—1919/1920. Privatläroverken: 1917/1918—1919/1920, och Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920.

Statens allmänna läroverk läsåret 1919—1920 samt realskol- och studentexamina år 1920, av skolöverstyrelsen.

Forts. på: Realskol- och studentexamina år 1919, och Statens allmänna läroverk: 1911/1912—1918/1919. Fortsattes av: Statens allmänna läroverk, kommunala mellanskolor och privatläroverk samt realskol- och studentexamina: 1920/1921—1921/1922.

Yrkesundervisningen, av skolöverstyrelsen: 1919/1921—1921/1922, 1928/1929; 1936/1937 jämte översikt för läsåren 1929—1936.

Inkomst och förmögenhet

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Företagens intäkter, kostnader och vinster: 1951—1960.

Skattetaxeringarna: 1922—1943.

Fortsattes av: Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1944—1961.

Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet: taxeringsåren 1944—1961. 1944—1948 med titel: Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper. Forts. på: Skattetaxeringarna: 1922—1943.

Taxeringen till inkomst- och förmögenhetsskatt: 1917, 1920.

Finanser

Berättelserna utg. av kontrollstyrelsen, där ej annat anges.

Accispliktiga näringar: 1911/1912—1958.

Fortsattes av: Indirekt beskattning m. m.: 1959—1960.

Litt. V.

Indirekt beskattning m. m.: 1959—1960.

Forts. på: Accispliktiga näringar: 1911/1912—1958.

Kommunernas finanser, av statistiska centralbyrån: 1918/1921—1959.

Litt. U.

Rusdrycksförsäljningen m. m.: 1914/1915—1959. 1914/1915—1918 med titel: Brännvinsförsäljningen.

Allmänna val

Alla berättelser utg. av statistiska centralbyrån. Kommunala valen: 1919—1958.

Litt. R.

Landstingsmannavalen: 1912—1918.

Litt. R.

Riksdagsmannavalen: 1909—1960.

Litt. R.

Statistiska meddelanden

Utg. av statistiska centralbyrån, där ej annat anges. Serien har upphört från 1964.

Ser. A. Tillfälliga statistiska undersökningar.

Band 1:

- 1 Dödlighets- och livslängdstabeller för åren 1816—1910.
- 2 Statens uttrarrenderade domäner arrendeåret 1910—1911.
- 3 Stadsfullmäktigvalen åren 1911 och 1912 samt den kommunala rösträtten år 1912 i de städer, som icke deltaga i landsting.
- 4—5 Utom äktenskapet födda barn. 1—2. Sthlm 1914—1916.
- 6 Dödligheten i lungsojt i Sverige åren 1906—1910.
- 7 Husdjursräkningen sommaren 1915.
- 8 Stadsfullmäktigvalen åren 1913 och 1914.
- 9 Husdjursräkningen den 1 juni 1916.
- 10 Utom äktenskapet födda barn. 3. Sthlm 1917.

Band 2:

- 1 Husdjursräkningen den 1 juni 1917.
- 2 Arealinventeringen den 20 juni 1917, av folkhushållningskommissionen.
- 3 Husdjursräkningen den 1 juni 1918.
- 4 Stadsfullmäktigvalen åren 1915 och 1916.
- 5 Arealinventeringen den 1 juni 1918, av folkhushållningskommissionen.
- 6 Stadsfullmäktigvalen åren 1917 och 1918.

Band 3:

- 1 Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915 med särskild hänsyn till industri, handel och sjöfart, av kommerskollegium.
- 2—3 Arealinventeringen och husdjursräkningen den 1 juni 1919. 1—2.

Band 4:

- 1 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1916—1923.
- 2 Brödsädsförbrukningen vid vissa mindre jordbruk. Sthlm 1928.
- 3 Undersökning rörande försäkrings- och tröselhetsbrotten åren 1921—1927.
- 4 Undersökning angående mejerihanteringen. Sthlm 1930.
- 5 Svinräkningen den 15 september 1930.
- 6 Inventeringen av vete och råg den 1 februari 1931.
- 7 Svinräkningen den 15 september 1931.
- 8 Kyrkofullmäktigvalen år 1931.
- 9 Svinräkningen den 15 september 1932.
- 10 1931 års företagsräkning, av kommerskollegium.

Band 5:

- 1 Undersökning angående foderförsörjningen åren 1935—1936.
- 2 Olyckor vid trafik med motorfordon år 1935.
- 3 Jordbrukets skuldsättning år 1933.
- 4 Pälsdjursräkningen den 15 september 1937.
- 5 Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1924—1937.
- 6 Undersökning angående skogsavverkningen år 1937.
- 7 Pälsdjursräkningen den 30 september 1939.
- 8 Den animaliska produktionen år 1937/1938.

Band 6:

- 1 Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter $\frac{1}{4}$ 1938— $\frac{3}{4}$ 1944.
- 2 Pälsdjursräkningen den 30 september 1945.

3 Brottlighetens utveckling åren 1913—1947.

4 Minnesskrift med anledning av den svenska befolkningsstatistikens 200-åriga bestånd. Sthlm 1949.

Ser. C. Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: 1913—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Handel.

Ser. D. Järnvägsstatistiska meddelanden, av järnvägstyrelsen: 1912—1953.

Ser. E. Uppgifter om bankerna, av bank- och fondinspektionen: 1912—1953.

Forts. se serien Sveriges officiella statistik. Bankväsen.

Ser. F. Sociala meddelanden, av socialstyrelsen: 1912—1953.

Fortsättes utanför serien under samma titel; se sista avdelningen av denna förteckning.

Andra officiella publikationer med omfattande statistiska uppgifter

För en fullständig förteckning över det officiella trycket se Årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer, av riksdagsbiblioteket.

Arbetsmarknadsstatistik, av arbetsmarknadsstyrelsen: 1933—1961, 1962: 1—8.

Jordbruksekonomiska meddelanden, av statens jordbruksnämnd: årg. [1] (1939)—23 (1961), 24 (1962): 1—6.

Årg. 1—11 med titel: Jordbruksekonomiska uppgifter.

Kommersiella meddelanden, av kommerskollegium: årg. 1 (1914)—48 (1961), 49 (1962): 1—5. Konjunkturläget [kvartalstidskrift], av konjunkturinstitutet: 1960—1961, 1962: april.

Meddelanden från konjunkturinstitutet. Ser. A: 1—32. B: 1—30, 32. Sthlm 1938—1960.

Riksgäldskontoret, årsbok, av kontoret: årg. 1 (1920)—41 (1960/1961).

Riksräkenskapsverkets årsbok, av verket: 1929/1930—1938/1939, 1948, 1950—1961.

Riksstat: 1835—1961/1962. (Riksdagens protokoll. Bihang.)

Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsväxt- och skörderapporter, av statistiska centralbyrån: 1913—1961, 1962: $\frac{15}{6}$.

Litt. N.

Sociala meddelanden, av socialstyrelsen: 1954—1958. Från 1959 uppdelad i två serier med undertitel:

Allmänna häftet: 1959—1961, 1962: 1/2—3.

Statistisk information: 1959—1961, 1962: 1—7. 1912—1953 = Statistiska meddelanden. Ser. F.

Sparbankernas verksamhet, särskilda uppgifter för varje sparbank, av statistiska centralbyrån: 1951—1954, 1956—1959.

1951—1954, 1956—1957 med titel: De särskilda sparbankernas verksamhet. Utgives icke de år som slutar på 0 och 5.

Den svenska statsskulden [månadsuppgift], av riksgäldskontoret: årg. 1 (1941)—21 (1961), 22 (1962): 253—260.

Sveriges riksbank, tillgångar och skulder [vecko-uppgift], av banken: 1912—1961, 1962: $\frac{3}{1}$ — $\frac{31}{6}$.

Sveriges riksbank, årsbok, av banken: årg. 1 (1908)—34 (1961).